

Lectura de la imatge

Àmbit de la Comunicació

PRESENTACIÓ

Em plau presentar-vos els **Quaderns de treball** dels mòduls comuns del graduat en educació secundària per a adults.

Són uns materials didàctics destinats a l'alumnat de formació d'adults que es prepara per a l'obtenció del graduat en educació secundària, de forma presencial o a distància, i que també poden ser d'ús per al professorat que imparteix aquests ensenyaments.

Cada mòdul s'ha organitzat en dues parts, una que engloba els aspectes introductoris del mòdul i defineix els objectius que un cop treballat s'han d'assolir, i l'altra que agrupa les unitats de treball. Aquestes unitats recullen l'explicació dels continguts, les activitats d'aprenentatge, les d'avaluació i les solucions, i al final hi ha un qüestionari d'autoavaluació per tal que l'alumne pugui comprovar el grau d'assoliment dels objectius.

Confio que aquests **Quaderns de treball** siguin un material útil per a les persones que en facin ús i els facilitin la preparació per a l'obtenció del graduat en educació secundària d'una forma amena i pràctica.

Àngela Miquel i Anglarill

Directora general de Formació d'Adults

SUMARI

ORGANITZACIÓ DELS MÒDULS I LES UNITATS	7
INTRODUCCIÓ	9
PUNT DE PARTIDA	11
UNITAT 1 EL MISSATGE AUDIOVISUAL	
QUÈ APRENDRÀS?	14
CONTINGUTS	15
ACTIVITATS D'APRENENTATGE	35
ACTIVITATS D'AVUACIÓ	47
SOLUCIONS DE LES ACTIVITATS D'APRENENTATGE	51
SOLUCIONS DE LES ACTIVITATS D'AVUACIÓ	58
QUÈ HAS TREBALLAT?	61
COM HO PORTO?	62
UNITAT 2 LA PUBLICITAT	
QUÈ APRENDRÀS?	64
CONTINGUTS	65
ACTIVITATS D'APRENENTATGE	81
ACTIVITATS D'AVUACIÓ	89
SOLUCIONS DE LES ACTIVITATS D'APRENENTATGE	94
SOLUCIONS DE LES ACTIVITATS D'AVUACIÓ	100
QUÈ HAS TREBALLAT?	103
COM HO PORTO?	104
UNITAT 3 EL CÒMIC	
QUÈ APRENDRÀS?	106
CONTINGUTS	107
ACTIVITATS D'APRENENTATGE	120
ACTIVITATS D'AVUACIÓ	128
SOLUCIONS DE LES ACTIVITATS D'APRENENTATGE	133
SOLUCIONS DE LES ACTIVITATS D'AVUACIÓ	137
QUÈ HAS TREBALLAT?	140
COM HO PORTO?	141
ANNEXOS	
ANNEX 1	142
ANNEX 2	145
ANNEX 3	148
ANNEX 4	152

A l'inici del **mòdul** trobaràs sempre dos apartats:

Introducció del mòdul:

És la presentació del mòdul i s'hi explica en quin nivell es troba, si és comú o opcional i en quines unitats es divideix (Unitat 1: El text periodístic, Unitat 2...). També hi trobaràs un quadre amb els continguts de cada unitat.

Punt de partida:

Situa i fa reflexionar sobre els aspectes que es treballaran en el mòdul. Serveix per preguntar-te què saps sobre el tema que es tractarà abans de començar les unitats.

Cada **unitat** didàctica està estructurada en:

Què aprendràs?:

Són els objectius que es treballaran en la unitat i que al final hauràs d'haver assolit. Inclou també l'apartat Com ho trobaràs? on hi ha els continguts de la unitat.

Bloc de continguts

Bloc d'activitats

- 1. PER APRENDRE:** Continguts relacionats amb el tema central de la unitat.
- 2. LLENGUA I SOCIETAT:** Continguts que relacionen el tema central de la unitat amb continguts lingüístics i sociolingüístics.
- 3. GRAMÀTICA:** Aspectes relacionats amb l'ortografia, la morfologia i la sintaxi, que són necessaris per treballar el tema central de la unitat. Les explicacions que fan referència a la gramàtica i a l'ortografia castellana s'han escrit en aquesta llengua i van precedides al començament per símbol ▼ i finalitzen amb el símbol ▲.
- 4. LÈXIC:** Continguts i estratègies per aplicar i millorar la comprensió i producció de les paraules i el seu significat.

Bloc d'activitats

ACTIVITATS D'APRENTATGE: Contenen activitats per practicar els continguts explicats en el bloc de continguts. Les activitats d'aprenentatge estan separades pels mateixos apartats del bloc de continguts. (*Per aprendre, Llengua i societat, Gramàtica i Lèxic*).

ACTIVITATS D'AVUACIÓ: Són activitats que engloben tots els aspectes que s'han treballat en la unitat i representen la consolidació dels objectius plantejats al principi d'aquesta.

Bloc de solucions

SOLUCIONS DE LES ACTIVITATS D'APRENTATGE: Inclou les respostes de les activitats d'aprenentatge.

SOLUCIONS DE LES ACTIVITATS D'AVUACIÓ: Són les respostes de les activitats d'avaluació.

Què has treballat?:

És un mapa conceptual que resumeix els continguts que s'han estudiat en la unitat, serveix per recordar breument tot el que s'ha après.

Com ho porto?:

És un quadre d'autoavaluació que indica si s'han assolit els objectius de la unitat en relació amb les activitats.

El mòdul que teniu a les mans es titula *Lectura de la imatge* i és el segon mòdul del segon nivell de l'àmbit de la comunicació del GES.

MÒDULS COMUNS	
1. La premsa 2. Comprensió oral 3. Textos escrits 4. Llegir per...	Nivell 1
5. Temes i mites 6. <i>Lectura de la imatge</i> 7. Comentari de textos no literaris	Nivell 2
8. Teatre 9. Club del llibre 10. Cinefòrum	Nivell 3

Aquest mòdul està format per tres unitats didàctiques:

Unitat 1 El missatge audiovisual

Unitat 2 La publicitat

Unitat 3 El còmic

Annexos 1, 2, 3 i 4 Qüestions verbals en català i en castellà

Quadre de continguts **MÒDUL 06 LECTURA DE LA IMATGE**

	Unitat 1	Unitat 2	Unitat 3
Per aprendre	El missatge audiovisual.	La publicitat.	El còmic.
Llengua i societat	L'ús de la llengua en els mitjans de comunicació.	Els elements de la comunicació i les funcions del llenguatge.	Sexisme en el llenguatge.
Gramàtica	Els verbs: Irregularitats de la 1a i 2a conjugació. Verbos irregulares en castellano. La a/e àtones. Substitució pronominal del CD.	Els verbs: Irregularitats de la 3a conjugació. La o/u àtones. Substitució pronominal del CI, CC i Cprep. Modalitats de l'oració.	Els verbs: Usos dels verbs ser i estar. Substitució pronominal del C. Atr. Les perífrasis. Ortografia de la essa sorda i sonora en català. Ortografia de c, z, qu, k en castellà.
Lèxic	Vulgarismes i tecnicismes.	Abreviatures, sigles, acrònims i símbols.	Onomatopeies.

Per començar el mòdul et presentem una bateria de preguntes per introduir-te als continguts que hi trobaràs. D'aquesta manera podràs veure què saps sobre el tema.

Marca amb una creueta segons el que sàpigues:

	Em sona	Em sembla que ho sé	Ho sabria explicar
Abans de començar el mòdul...			
Sé què és un missatge audiovisual?			
Sé entendre els missatges audiovisuals?			
Sé ser crític amb els missatges audiovisuals?			
Sé com és el llenguatge de la publicitat?			
Sé identificar les característiques del llenguatge dels còmics?			
Sé quin tipus de llengua s'usa en els mitjans de comunicació?			
Sé quines funcions del llenguatge s'utilitzen més en els mitjans audiovisuals?			
Sé reconèixer quan el llenguatge es fa servir d'una manera sexista?			
Sé que hi ha verbs que presenten formes verbals irregulars?			
Sé escriure la a/e i la o/u en posició àtona?			

Abans de començar el mòdul...	Em sona	Em sembla que ho sé	Ho sabria explicar
Sé substituir complements verbals per pronoms febles?			
Sé quines modalitats de l'oració són més usades en el llenguatge audiovisual?			
Sé usar correctament les perífrasis verbals?			
Sé escriure i pronunciar correctament la essa sorda i la essa sonora?			
Sé què és un vulgarisme? I un tecnicisme?			
Sé què és una abreviatura, un signe, un símbol i un acrònim?			
Sé fer servir abreviatures, signes, símbols, acrònims?			
Sé què són les onomatopeies? En sé alguns exemples i el seu significat?			

Unitat 1

13

ELS MISSATGES AUDIOVISUALS

ELS MISSATGES AUDIOVISUALS

UNITAT 1

Comunicació 6. LECTURA DE LA IMATGE

QUÈ APRENDRÀS?

En aquesta unitat faràs una anàlisi dels missatges audiovisuals que rebem en el nostre entorn social. Al final de la unitat podràs:

- Identificar les característiques dels missatges audiovisuals.
- Analitzar de manera crítica els missatges audiovisuals.
- Reconèixer l'ús que es fa de la llengua en els mitjans de comunicació.
- Conèixer algunes irregularitats dels verbs de la 1a i 2a conjugació i els verbs irregulars en castellà.
- Escriure i pronunciar correctament la vocal neutra.
- Fer la substitució pronominal del complement directe.
- Identificar vulgarismes i tecnicismes.

COM HO TROBARÀS?

PER APRENDRE

- La comunicació visual i el seu ús
- La imatge com a forma d'expressió. Elements
- La informació i el missatge audiovisual

LLENGUA I SOCIETAT

- L'ús de la llengua en els mitjans de comunicació

GRAMÀTICA

- Els verbs:
 - Irregularitats de la 1a i 2a conjugació
 - Verbs irregulars en castellà
- La a/e àtones (la vocal neutra)
- La substitució pronominal del CD

LÈXIC

- Nivells lèxics:
 - Vulgarismes
 - Tecnicismes

1. PER APRENDRE

La comunicació visual i el seu ús

Podem representar la realitat de moltes maneres: mitjançant una explicació oral, un text escrit o bé una imatge. La imatge és un mitjà d'expressió que serveix per comunicar idees o sentiments.

Has reflexionat sobre totes les situacions de comunicació que es basen en imatges o poden anar acompanyades d'imatges?

Has pensat en la finalitat que tenen les imatges, què pretenen?

Algunes finalitats poden ser:

- **Informar:** les fotografies de la premsa i els reportatges dels telenotícies.
- **Convèncer, seduir i incitar a consumir:** els anuncis publicitaris (la televisió, les tanques, la propaganda de mà...)
- **Distreure:** els dibuixos animats o el cinema.
- **Aprendre:** els documentals.

De ben segur que ets un expert observador d'imatges, perquè n'acostumem a veure des de ben petits: la televisió, el còmic, el cinema o internet són canals de comunicació d'ús quotidià. L'objectiu d'aquesta unitat és explicar-te com es dissenyen les imatges i donar-te algunes eines que t'ajudaran a llegir-les i interpretar-les.

La imatge com a forma d'expressió. Elements

T'has parat a pensar alguna vegada que les imatges ens diuen coses, que parlen i que, fins i tot, gairebé podríem dir que tenen vida?

El fotògraf, el creatiu publicitari o el director de cinema capta la realitat per mitjà d'un ull que és la càmera. La fotografia és un fragment de la realitat i nosaltres li donem significat.

Els elements que trobem en una fotografia són els següents:

El color: De tots els elements de la imatge, el color és el que més emocions provoca en el receptor de la fotografia. Ens ajuda a seleccionar els punts d'interès. Els colors primaris -el verd, el blau i el vermell- tendeixen a dominar visualment i es converteixen en el centre d'atenció.

La percepció dels colors ve determinada, de vegades per algunes associacions culturals i personals. En general, es parla de colors càlids i de colors freds. El groc, el taronja i el vermell s'associen al foc i al sol, mentre que el blau, el verd i el lila s'associen a la fredor de les fulles, el mar i el cel.

Els colors poden estimular, tranquil·litzar, deprimir o crear sensació de calor o de fred.

Els científics han vist que els éssers humans tenen reaccions concretes quan s'exposen a determinats colors. Llegeix aquesta anècdota que demostra aquesta teoria:

Un executiu d'una oficina va rebre queixes dels treballadors que trobaven que hi feia fred. Les parets dels despatxos estaven pintades de blau i quan les varen pintar de color préssec, els treballadors varen deixar de tenir fred... tot i que la temperatura no havia canviat!

Què volen dir els colors?

- El verd és el color de la natura i l'ecologia.
- El vermell és el més excitant, s'identifica amb la passió i la rauxa.
- El blau dóna sensació de calma i naturalitat
- El groc i el daurat simbolitzen noblesa, riquesa i luxe.
- El taronja és el foc, festa, plaer...
- El violeta és absència de tensió.
- L'ocre fosc és càlid i cordial
- El blanc és la llum, la innocència, pau, estabilitat. S'associa a la netedat i a la vida sana.
- El negre és l'oposat a la llum, el color de la tristesa, la mort i l'ansietat. Però també pot evocar la idea de luxe i elegància.
- El gris: el color que tot ho iguala, és sinònim de monotonia i avorriment.

La llum: El color i l'atmosfera que transmet una imatge pot canviar segons la seva il·luminació. La llum permet reproduir l'ambient adequat per a cada tipus d'imatge. Per exemple: una atmosfera serena estarà molt il·luminada, una atmosfera dramàtica serà sovint fosca; la cara d'una persona pot semblar atractiva o lletja, tranquil·la o turmentada segons com s'il·lumini.

La forma: Per reconèixer un objecte, n'hi ha prou amb la seva forma (la silueta d'una persona o d'un edifici pot servir per identificar-ne els trets principals). L'ús de la llum o el punt de vista de la càmera pot fer que una forma destaquï sobre un fons neutre o per damunt de les altres formes presents a la imatge.

La textura i el volum:

La textura i el volum dels elements d'una fotografia fan la mateixa funció que fa l'adjectiu qualificatiu d'un mot: serveix per descriure. Una bona textura ens fa tenir la sensació que podem tocar l'objecte o la forma que reproduceix la imatge. Per exemple: la sensació de textura serveix per donar detalls del rostre de les persones, la pell fina d'una persona jove o la pell marcada d'una persona gran o que fa una feina dura.

El volum ens permet veure la diferència entre una forma arrodonida en tres dimensions i una forma plana. Imagina la fotografia de qualsevol fruita, el volum ens la fa percebre com si fos real.

Fotografia J. Pons
c. 1910
Arxiu Pep Callís

La proporció: La mesura dels objectes i les persones que dona la imatge provoca efectes concrets. Les imatges proporcionades fan un efecte d'equilibri i estatisme, en canvi, la desproporció i la deformació dels elements provoquen efectes de moviment i dinamisme.

La composició: La composició d'una imatge consisteix a distribuir els diferents elements que la formen per ordre de preferència. El fotògraf o la fotògrafa haurà de transmetre al receptor quins són els punts d'interès. En general, hi acostuma a haver un element principal envoltat per una sèrie d'elements secundaris.

Els elements que apareixen a la imatge es componen per produir una sensació o recrear un ambient. Alguns elements es troben al fons i d'altres es troben en primer pla o enmig. L'espectador els va descobrint o també li poden resultar obvis perquè contrasten els uns amb els altres gràcies a la il·luminació, la proporció i els contrastos.

La informació i el missatge audiovisual

Normalment les imatges que ens arriben a través dels mitjans de comunicació van acompanyades de paraules. Es tracta, doncs, de missatges audiovisuals.

La introducció dels mitjans audiovisuals ha revolucionat el món de la informació. Durant la segona meitat del segle XX, moment en què es va generalitzar la televisió, semblava que la premsa escrita havia de desaparèixer a conseqüència de la seva aparent lentitud informativa en comparació amb la immediatesa temporal de la televisió o d'internet. Però la lectura de diaris i revistes permet que el públic lector pugui llegir més d'una vegada les informacions, reflexionar i fer-ne una interpretació més profunda. En canvi, el receptor del missatge audiovisual rep informacions visuals i sonores simultàniament (les imatges, el text verbal, la música, els efectes de so...), les descodifica totes al mateix temps i normalment no torna a sentir la informació de nou.

Analitzem els trets bàsics de la informació que ens arriba a través de la **televisió**:

- **Rapidesa temporal:** La informació sobre un fet s'ofereix de manera immediata o al mateix temps que es produeix.
- **Proximitat:** La comunicació oral és més propera que l'escripta, que resulta més freda i més llunyana. El fet de veure la cara del presentador o presentadora d'una notícia ens dóna una sensació de falsa familiaritat i de proximitat, que ens la fa més creïble.
- **L'aprofundiment de la informació:** Els mitjans audiovisuals acostumen a tenir un horari estricte i un temps limitat per oferir les notícies. El fet d'haver de resumir en pocs minuts una informació fa que només ens n'arribi una part (de vegades, s'ofereix la part més superficial i cridanera per tal de mantenir l'audiència).
- **La presència de la imatge:** Actualment la comunicació és molt visual i la imatge serveix bàsicament per informar. Els diaris i els telenotícies mostren imatges informatives però també provocadores per tal d'interpel·lar l'espectador.

Ens hem acostumat a veure les notícies, no solament a llegir-les o sentir-les. Les imatges són plenes de signes que hem d'interpretar, des dels signes convencionals que simbolitzen coses que ja coneixem (una bandera, un edifici com la Casa Blanca, etc.) als signes més espontanis i humans com poden ser una mirada o un silenci.

La imatge periodística vol ser testimoni i evidència dels fets de la realitat. La paraula queda supeditada al contingut visual. El presentador de notícies no emet judicis ni valoracions sobre la informació que dóna. De tota manera, cal pensar que el fet de seleccionar unes determinades imatges en lloc d'unes altres, ja suposa intervenir en la informació objectiva.

De vegades, es denuncia la falta d'objectivitat dels mitjans de comunicació tant audiovisuals com escrits a causa de motivacions econòmiques. Es vol despertar l'interès del públic per superar la competència, sense tenir en compte el contingut.

Els mitjans de comunicació audiovisuals tenen avui una enorme incidència social. La televisió, per exemple, ocupa moltes hores en el lleure de les persones de totes les edats i influeix en els gustos, els hàbits i els processos mentals. És per aquest motiu que hem d'aprendre a ser crítics i a reflexionar sobre el missatge que rebem dels mitjans de comunicació de masses.

(Fes les activitats d'aprenentatge 1, 2 i 3)

2. LLENGUA I SOCIETAT

L'ús de la llengua en els mitjans de comunicació

Els mitjans de comunicació de masses tenen una gran influència en les persones. És important fixar-se en el tipus de llengua que utilitzen, particularment la televisió, ja que els valors i les maneres de parlar que aquesta transmet afecten en gran mesura el conjunt de la societat.

D'entrada cal tenir present què entenem per mitjans de comunicació. Els mitjans de comunicació són elements que permeten la comunicació a llarga distància. A través seu podem saber què passa o ha passat al nostre barri, a la nostra ciutat, al nostre país o a l'altra punta del món. Existeixen diferents mitjans de comunicació, però quan ens hi referim, habitualment es pensa en la premsa escrita i els mitjans audiovisuals (ràdio i televisió).

La premsa escrita acostuma a donar informació de caràcter general o especialitzada. Quan es tracta d'informació de caràcter general, utilitzen bàsicament el registre estàndard escrit. A vegades, revistes especialitzades poden utilitzar el registre científicotècnic.

Els mitjans audiovisuals són els que tenen un impacte més considerable pel que fa a l'ús de la llengua, ja que aquesta s'hi presenta de forma oral. En els mitjans audiovisuals apareixen diferents models de llengua i cal conèixer quins són i quan s'utilitzen.

En unitats anteriors vam explicar que el registre estàndard era l'usat pels mitjans de comunicació, incloent-hi la televisió. Això és cert, però no és l'únic registre que hi apareix. Tot depèn del format del programa que s'hagi d'emetre, ja que l'existència de diferents tipus de programes fa necessari l'ús de registres diferents. Els programes informatius i de divulgació general utilitzaran, efectivament, el registre estàndard; mentre que altres tipus de programes (d'entreteniment, bàsicament) podran fer servir més variació de registres.

Recorda que el registre estàndard és un registre comú a tots els dialectes que es basa en la normativa. Pretén evitar col·loquialismes i dialectalismes i té una intenció formal. Com hem dit, aquest registre s'utilitzarà en programes «seriosos»: informatius, debats, documentals, etc.

Altres tipus de programes, en canvi, poden introduir alguns elements del registre col·loquial. Aquest registre es caracteritza per la poca atenció que es posa a l'hora de pronunciar sons o construir oracions, perquè és espontani. També inclou dialectalismes, i l'entonació i la gesticulació són importants per acabar d'entendre el missatge. Aquest registre s'utilitza en programes informals: concursos, sèries, pel·lícules, etc.

Un cas diferent és el del còmic. En el còmic s'utilitza la llengua escrita, però es distingeix de la llengua emprada en altres mitjans per la utilització de determinats codis gràfics com les estrelles, que signifiquen dolor; els signes d'admiració, que signifiquen sorpresa o irritació; l'interrogant, que significa el dubte o la confusió d'un personatge; els pèls de punta, que signifiquen por; les onomatopeies, que volen reproduir sorolls, etc. A causa de la gran quantitat de còmics diferents que existeixen, el tipus de llengua que s'utilitza pot ser estàndard, però és habitual la presència de registres informals, com el col·loquial o, fins i tot, el vulgar.

(Fes les activitats d'aprenentatge 4, 5 i 6)

3. GRAMÀTICA

Els verbs

Classificació dels verbs

Com ja deus recordar d'unitats anteriors, designem els verbs per mitjà d'una de les formes no personals, l'infinitiu. D'aquesta manera diem: *parlar, saltar, témer, dormir...*

Els verbs es classifiquen segons les terminacions que presenten a l'infinitiu. El model complet del verb s'anomena conjugació i les formes que pertanyen a un mateix verb constitueixen el paradigma verbal.

Classifiquem els verbs en tres conjugacions: primera, segona i tercera, cada una de les quals té un cert nombre de variants i d'irregularitats de les quals ens ocuparem en aquest mòdul:

Primera	Segona	Tercera
-ar	-re/-er	-ir
cantar	perdre/ témer	servir/ dormir

Atenció! Al final del mòdul trobaràs un annex on hi ha un model dels verbs regulars de cada conjugació. Consulta'l sempre que et faci falta.

Primera conjugació

Tots els verbs acabats en **-ar** són regulars, a excepció d'**anar** i **estar**, que presenten alguna irregularitat si els comparem amb el paradigma dels verbs regulars. Fixa't en aquest exemple del present d'indicatiu:

canto	estic	vaig
cantes	estàs	vas
canta	està	va
cantem	estem	anem
canteu	esteu	aneu
canten	estan	van

De tota manera, hi ha un grup de verbs de la primera conjugació que ja deus conèixer i que presenten irregularitats ortogràfiques que comentem tot seguit:

Els acabats en vocal + -ar: *canviar, triar, enviar, estudiar, desmaiar triar, lloar, actuar, continuar, conrear, crear, creuar, graduar, desmaiar, esplaïar, enjoinar, esglaiar, entrevistar...*

En el present d'indicatiu, de subjuntiu i imperatiu, cal pronunciar com a paraula plana la 1a, 2a i 3a persona del singular i la 3a persona del plural. Vegem alguns exemples:

Present d'indicatiu	present de subjuntiu	imperatiu
estudio	estudiï	
estudies	estudiï	estudia tu
estudia	estudiï	estudiï ell
estudiem	estudiem	estudiem nosaltres
estudieu	estudieu	estudieu vosaltres
estudien	estudiïn	estudiïn ells
actuo	actuiï	
actues	actuiïs	actua tu
actua	actuiï	actuiï ell
actuem	actuem	actuem nosaltres
actueu	actueu	actueu vosaltres
actuen	actuiïn	actuiïn ells

Fixa't que en el present de subjuntiu i imperatiu, cal posar, a més a més, dièresi, perquè la **i** i la **u** que apareixen juntes no formen diftong.

Segona conjugació

Com ja hem dit abans, pertanyen a la segona conjugació tots els verbs acabats en **-er**: *haver, córrer, poder, saber, fer* i també *dir* i *dur*, ja que segueixen aquest mateix model de conjugació.

Segons el tipus d'irregularitats que presenta el lexema, classifiquem els verbs de la segona conjugació en els grups següents:

- Verbs acabats en **-ndre**: *aprendre, atendre, comprendre, dependre, desprendre, encendre, entendre, ofendre, prendre, pretendre, suspendre, vendre...*
- Verbs acabats en **-ldre**: *absoldre, dissoldre, doldre, condoldre's, moldre, resoldre, toldre...* i en **-ler**: *equivaler, prevaler, valer, voler, soler...*
- Verbs acabats en **-èixer**: *aparèixer, conèixer, reconèixer...*
- Verbs que contenen un **diftong** en el lexema: *caure, beure, moure, riure ...*

En aquesta unitat estudiarem les irregularitats més destacades de tots aquests grups. Per començar ens fixarem en les formes no personals dels verbs abans esmentats. No obstant, al final d'aquesta unitat trobaràs un model de cada un dels grups:

Infinitiu	gerundi	participi
absoldre	absolent	absolt, absolta, absolts, absoltes
admetre	admetent	admès, admesa, admesos, admeses
atendre	atenent	atès, atesa, atesos, ateses
aparèixer	apareixent	aparegut, apareguda, apareguts, aparegudes
aprendre	aprenent	après, apresada, apresos, apreses
batre	batent	batut, batuda, batuts, batudes
beure	bevent	begut, beguda, beguts, begudes
caldre	calent	calgut, calguda, calguts, calgudes
caure	caient	caigut, caiguda, caiguts, caigudes
cloure	cloent	clos, closa, closos, closes
cobrir	cobrint	cobert, coberta, coberts, cobertes
complir	complint	complet, completa, complets, complertes
comparèixer	compareixent	comparegut, compareguda, compareguts ...
conèixer	coneixent	conegut, coneguda, coneguts, conegudes
córrer	corrent	corregut, correguda, correguts, corregudes
coure	coent	cuit, cuïta, cuïts, cuïta/cogut, coguda, coguts...
creure	creient	cregut, creguda, creguts, cregudes
dependre	depenent	depès, depesa, depesos, depeses
desaparèixer	desapareixent	desaparegut, desapareguda, desapareguts...
descloure	descloent	desclos, desclosa, desclosos, descloses
despendre	despenent	despès, despesa, despesos, despeses
dir	dient	dit, dita, dits, dites
dissoldre	dissolent	dissolt, dissolta, dissolts, dissoltes
doldre	dolent	dolgut, dolguda, dolguts, dolgudes
dur	duent	dut, duta, duts, dutes
empènyer	empenyent	empès, empesa, empesos, empeses

Infinitiu

encendre
entendre
escriure
establir

estrènyer
fer
fondre
haver
jeure
ofendre
pertànyer

plaure

prendre
pretendre
resoldre
riure
suspènre
tenir
tòrcer
treure
valer/ Valdre
viure
voler

gerundi

encenent
entenent
escrivint
establint

estrenyent
fent
fonent
havent
jaient
ofenent
pertanyent

plaent
poder

prenent
pretenent
resolent
rient
suspènent
tenint,
torcent
traient
valent
vivint
volent

participi

encès, encesa, encesos, enceses
entès, entesa, entesos, enteses
escrit, escrita, escrits, escrites
establert, establerta, establerts, es-
tablertes

estret, estreta, estrets, estretes
fet, feta, fets, fetes
fos, fosa, fosos, foses
hagut, haguda, haguts, hagudes
jagut, jaguda, jaguts, jagudes
ofès, ofesa, ofesos, ofeses
pertangut, pertanguda.../pertan-
yut...,

plagut, plaguda, plaguts, plaguda
podent pogut, poguda, poguts, po-
gudes

pres, presa, presos, preses
pretès, pretesa, pretesos, preteses
resolt, resolta, resolts, resoltes
rigut, riguda, riguts, rigudes
suspès, suspesa, suspesos, suspeses
tingut, tinguda, tinguts, tingudes
tort, torta, torts, tortes
tret, treta, trets, tretes
valgut, valguda, valguts, valguda
viscut, viscuda, viscuts, viscudes
volgut, volguda, volguts, volguda

Com a novetats més destacades, observaràs que el verbs acabats en **-èixer** presenten en les formes no personals dos lexemes: conè**ixer**, coneg**ut**, a partir dels quals es formen tots els temps. Fixa't bé en el quadre següent, ja que et serà molt útil per conjuguar aquests verbs:

coneixent

INDICATIU

Present	Imperfet
conec	coneixia
coneixies	coneixia
coneix	coneixia
coneixem	coneixíem
coneixeu	coneixíeu
coneixen	coneixen

Futur	Condicional
coneixeré	coneixería
coneixeràs	coneixeries
coneixerà	coneixeria
coneixerem	coneixeríem
coneixereu	coneixeríeu
coneixeran	coneixerien

conegut

SUBJUNTIU

Present	Imperfet
conegui	conegués
coneguis	coneguessis
conegui	conegués
coneguem	coneguéssim
conegueu	coneguéssiu
coneguim	coneguessin

Pretèrit perfet simple
(indicatiu)

conegui
conegueres
conegué
coneguérem
coneguéreu
conegueren

IMPERATIU

Coneix tu
Conegui ell
Coneguem nosaltres
Coneixeu vosaltres
coneguim ells

Segons el que acabem de veure, **el present i l'imperfet de subjuntiu, i el pretèrit perfet simple d'indicatiu tenen lexema -gu**. L'imperatiu presenta lexema **-ix** i **-gu**, perquè la segona persona del singular i plural es formen a partir de l'indicatiu, mentre que la tercera del singular i la primera i tercera del plural ho fan a partir del subjuntiu.

Si tens dubtes a l'hora de conjuguar l'imperatiu recorda que la segona persona del singular i del plural han tenir terminacions semblants:

ecriu	sàpiques	desapareix
escrigui	sàpiga	desaparegui
escriguem	sapiguem	desapareguem
escriviu	sapigueu	desapareixeu
escriguin	sàpiguen	desapareguin

Cal evitar les formes *apareixo*, *coneixo*, ja que la primera persona del singular del present d'indicatiu acaba en **-c**; *aparec*, *conec*. Això és extensible a molts verbs de la segona conjugació: *dic*, *pretenc*, *reconec*, *valc* ...

Recorda que la primera persona del singular del present d'indicatiu et donarà la pauta per saber quins són els verbs que tenen lexema -gu en el present i imperfect de subjuntiu, en el pretèrit perfet simple d'indicatiu i també en algunes persones de l'imperatiu. Observa l'exemple i si saps aplicar aquesta regla als verbs de la segona conjugació, no tindràs cap problema:

aparèixer: aparec, aparegui, aparegués, apareguí,
 beure: bec, begui, begués, beguí
 cloure: cloc, clogui, clogués, cloguí
 dir: dic, digui, digués, diguí
 dur: duc, dugui, dugués, duguí
 encendre: encenc, encengui, encengués, encenguí
 pretendre: pretenc, encengui, encengués, encenguí
 reconèixer: reconec, reconegui, reconegués, reconeguí
 valer (o valdre): valc, valgui, valgués, valguí

Nosaltres només hem conjugat la primera persona del singular, et proposem que completis l'exercici amb la resta de les persones.

Malgrat que els verbs **caure** i **coure**, tenen el mateix lexema d'infinitiu, presenten notables diferències en el pretèrit imperfect d'indicatiu:

Caure	Coure
queia	coïa
queies	coïes
queia	coïa
quèiem	coíem
quèieu	coíeu
queien	coïen

(Fes les activitats d'aprenentatge 7, 8, 9, 10, 11 i 12)

▼ El verbo

Las conjugaciones verbales

Los verbos se agrupan en tres conjugaciones, según la terminación de sus infinitivos:

- Primera conjugación: infinitivo en **-AR** (amar, hablar, cerrar, enviar ...)
- Segunda conjugación: infinitivo en **-ER** (comer, perder, tener, saber ...)
- Tercera conjugación: infinitivo en **-IR** (vivir, sentir, dormir ...)

Principales tipos de irregularidad en las formas verbales:

Irregularidad en el lexema	
Irregularidades vocálicas	
1. E (IE)	<i>pensar > pienso; perder > pierdo; sentir > siento; etc.</i>
I (IE)	<i>adquirir > adquiero (todos los verbos terminados en -irir)</i>
2. O (UE)	<i>contar > cuento; volver > vuelvo; etc.</i>
U (UE)	<i>jugar > juego (esta irregularidad sólo aparece en el verbo jugar)</i>
3. E (I)	<i>pedir > pido; seguir > sigo; repetir > repito; etc.</i>
O (U)	<i>dormir > duermo i morir > muero</i>
Irregularidades consonánticas	
1. Se añade G	<i>tener > tengo; poner > pongo; etc.</i>
2. Se añade Z	<i>nacer > nazco; parecer > parezco; etc.</i>
3. Se añade Y	<i>huir > huyo; incluir > incluyo; etc.</i>
4. L (LG)	<i>salir > salgo; valer > valgo (todos los verbos terminados en: -alir, -aler)</i>

Verbs irregulars de uso més freqüent

Infinitiu	Presente	Imperfec	Indefinid	Subjuntiu	Participi	Futuro
andar	ando	anduve				
caber	quepo	cupe	quepa		cabré	
caer	caigo	caí/cayó	caiga			
conducir	conduzco	conduje	conduzca			
dar	doy	di	dé			
decir	digo	dije	diga	dicho	diré	
estar	estoy	estuve				
haber	he / hay	hube / hubo	haya	habré		
hacer	hago	hice	haga		haré	
ir	voy	iba	fui	vaya		
poder	puedo		pude	pueda	podré	
poner	pongo		puse	ponga	puesto	pondré
saber	sé	supe	sepa	sabré		
salir	salgo		salga	saldré		
ser	soy	era	fui	sea		
tener	tengo	tuve	tenga	tendré		
traer	traigo	traje	traiga			
venir	vengo	vine	venga	vendré		
volver	vuelvo	vuelva	vuelto			

(Fes l'activitat d'aprenentatge 13)

La vocal neutra

Ortografia de la vocal neutra a/e:

Com a regla general, direm que les paraules del gènere masculí s'escriuen amb **-e final**: *home*, *vidre*, *sostre*, *tigre*, *pebre*, *formatge*, *espectacle*, *arbre*, *teatre*. A **excepció** dels acabats en:

- arca: *monarca*, *patriarca*
- ista: *ciclista*, *esportista*, *artista*
- cida: *suïcida*, *parricida*
- ma: *problema*, *idioma*, *drama*, *programa*, *enigma*, *panorama*, *tema*
- ta: *poeta*, *pirata*, *demòcrata*

Les paraules de gènere femení s'escriuen **-a final**: *casa*, *dona*, *sopa*, *porta*, *camisa*, *pedra*, *ceba*, *poma*, *cadira*. **Excepcions**; noms com: *piràmide*, *sèrie*, *base*, *mare*, *superfície*, *fase*, *febre*, *classe*, *catàstrofe*, *torre*.

En el plural, escrivim **-es**: *alcaldes*, *taules*, cosa que origina determinats canvis ortogràfics:

- ça/-ces: *plaça*/*places*
- ca/-ques: *vaca*/*vaques*
- qua/-qües: *pasqua*/*pasqües*
- ja /-ges: *esponja*/*esponges*
- ga/-gues: *figa*/*figues*
- gua/-qües: *llengua*/*llengües*

Per saber quan caldrà escriure una grafia **a** o una grafia **e**, disposem d'unes quantes normes que ens ajudaran a resoldre un gran nombre de casos:

La vocal neutra en noms i adjectius a final de mot:

Si són femenins, acaben en -a: cea** tendra.**

Si són masculins, acaben en -e: formatge** tendre.**

Davant la -s final dels plurals, escriurem sempre -es: cebes** tendres.**

Si la vocal neutra es troba enmig de paraula, per saber com s'escriu buscarem un mot de la mateixa família on aquesta sigui tònica: en la paraula *teulada*, la grafia **e** ocupa una síl·laba àtona, es pronuncia [ə]. En canvi, en *teula*, que és de la mateixa família, aquesta síl·laba és tònica. Això significa que escriurem:

Grafia **a** si en un mot de la mateixa família trobem **a** tònica en el mateix lloc: *pas-sera*, *pas*.

Grafia **e** si en un mot la mateixa família trobem **e** tònica en el mateix lloc: *terreny*, *terra*.

Hi ha algunes paraules que en català s'escriuen amb **e** o amb **a** i en canvi en castellà s'escriuen amb una altra grafia:

S'escriuen amb grafia a: *abans* **a**faitar, **a**mbaixada, **a**varia, **a**vant, **a**ncor, **a**ssas-sí, **a**rr**a**avatar, **a**nefa, **S**ardenya, **a**valuar, **r**acó, **d**arrere, **r**amat, **a**manida, **a**vantat-ge, **a**rr**a**cades.

S'escriuen amb grafia e: *espàrr***e**c, *asse***m**blea, *eben***i**sta, *punxegut*, *ràf***e**ga, *efe*-minat, *em***p**arar, *enyor***a**r, *estend***a**rd, *resplend***o**r, *reven***j**a, *santed***a**t, *esternudar*, *segure***t**at, *següent*, *sergent*, *honest***e**dat, *litr***e**, *meravella*, *monestir*, *treball*, *ver*-nís.

La grafia de la vocal neutra en les formes verbals

En el cas dels verbs, **la pronunciació tònica de la primera persona del present d'indicatiu ens indica com cal escriure la vocal de l'arrel: afaitar, afai-to; nedar, nedo.**

En aquest cas, són excepcions les formes dels **verbs néixer, treure, jeure, fer (i derivats) i saber, en què escrivim grafia a sempre que l'arrel del verb sigui àtona: naixia (neixo), traurem (tre**c**); jauria (je**c**); faran (fe**m**); sabreu (sé).**

En les terminacions verbals, la vocal neutra és escrita -a quan és l'últim so del verb (acaba, cantava, cridava); i -e quan va darrere seu un altre so (acaben, cantàvem, cridaríeu, córrer).

Les úniques excepcions són les següents:

Les formes *obre*, *corre*, *vine*, *omple*.

Els infinitius dels verbs acabats en **-re: ploure, caure, moure, seure, plaure, beure...**

Com a conseqüència de les regles anteriors, cal tenir en compte alguns canvis ortogràfics que poden afectar les terminacions verbals:

-ça/-ces: *comença/comences*

-ca/-ques: *tanca/tanques*

-ja /-geu: *menja/mengeu*

-ga/-quem: *juga/juquem*

* El verb **caure**, a causa del canvi de la **a** en **e**, presenta aquesta variant ortogràfica en el pretèrit imperfet d'indicatiu i una **i** consonàntica igual que els verbs **riure** i **fer**:

Present d'indicatiu

caic
caus
cau
caiem
caieu
cauen

Imperfet d'indicatiu

queia	reia	feia
queies	reies	feies
queia	reies	feia
quèiem	rèiem	fèiem
quèieu	rèieu	fèieu
queien	reien	feien

Observa que la primera i segona persona del plural del pretèrit imperfet d'indicatiu d'aquests verbs s'escriu amb accent obert.

(Fes les activitats d'aprenentatge 14 i 15)

Els pronoms febles

Com ja saps, els pronoms febles, igual que la resta de pronoms, s'utilitzen per substituir determinats elements de l'oració: un subjecte, un complement directe, indirecte, circumstancial o preposicional, un atribut o un predicatiu. Vegem alguns exemples:

- Arriben **avions** a l'aeroport. **Avions** fa la funció de subjecte de l'oració. Si l'haguéssim de substituir per un pronom feble diríem: **n'**arriben a l'aeroport.
- Compra **les pomes** al mercat. **Les pomes** fa la funció de complement directe: Compra **-les** al mercat.
- Dóna el llibre **al teu germà**. **Al teu germà** fa la funció de CI: Dóna **-li** el llibre.

Doncs bé, en aquesta unitat ens ocuparem només dels pronoms febles que serveixen per substituir el CD. Observa el quadre següent:

CD (Complement directe)		
Determinat	Indeterminat	Neutre
el la els les	en/ ne/ 'n/ n'	ho

Vegem què significa determinat, indeterminat i neutre:

El complement directe determinat (EL, LA, ELS, LES)

Parlem de complement directe determinat per referir-nos al **complement directe que va introduït per un article determinat (el, la, els, les) o per un determinant demostratiu (aquest, aquell ...)**. Aquests SN es poden substituir pels pronoms **el/la i els/les**. Aquests pronoms es poden posar davant o al darrere del verb:

Davant del verb

Trobem	el rellotge	el trobem
	aquella pilota	la trobem
	aquests regals	els trobem
	les joguines	les trobem

Darrere del verb

Van trobar	aquell camí	van trobar- lo
	la faldilla	van trobar- la
	els amics	van trobar- los
	les joies	van trobar- les

Fixa't que al darrere del verb el pronom feble masculí singular i plural, adopta la forma **lo/los** quan el verb acaba en consonant i **-l/-ls** si acaba en vocal.

Vaig veure	vaig veure' l
	vaig veure- la
	vaig veure' ls
	vaig veure- les

El complement directe indeterminat (EN)

El complement directe indeterminat és un SN que no porta cap determinant al davant. Aquest CD se substitueix pel pronom **en/ -ne/ -'n/ n'-**:

1. Llegia llibres :	En llegia.
2. Va menjar tres pastissos :	En va menjar tres.
3. He vist molts exemples :	N' he vist molts/ n' he vistos molts.
4. Va triar vestits blaus :	En va triar de blaus/va triar- ne de blaus.
5. Va beure força vi :	En va beure força/va beure' n força.

De tots aquests exemples, en podem deduir que quan es tracta d'un SN introduït per **determinants numerals, quantitatius** o **indefinites** (exemples 2, 3, i 5) el pronom feble substitueix només el nucli d'aquest sintagma, i per tant, la frase resultant haurà de continuar portant els esmentats determinants.

Quan el SN va acompanyat d'adjectiu (exemple 4), la frase resultant haurà d'anar sempre introduïda per la preposició **de**.

Fixa't que en els dos últims exemples, tenim l'opció de posar el pronom feble al davant o al darrere del verb. En aquests casos, és aconsellable posar-los al davant.

El complement directe neutre (HO)

El complement directe neutre se substitueix pel pronom feble **ho**. Diem que el complement directe és neutre, quan trobem un demostratiu neutre (això, allò) fent aquesta funció.

<i>Demanava allò:</i>	Ho demanava.
<i>Expliquen això:</i>	Ho expliquen.
<i>Va llegir allò que deia el diari:</i>	Ho va llegir.
<i>Va donar el que no era seu:</i>	Ho va donar.
	<i>això/allò</i>

Tal com hauràs comprovat pels dos últims exemples, a vegades, podem substituir tota una oració que equival a **això** o **allò**, pel pronom neutre **ho**.

(Fes les activitats d'aprenentatge 16, 17 i 18)

▼ Substitución pronominal del complemento directo

El complemento directo acompaña al verbo y completa o precisa su significado:

*Tú escribes **una carta**.*
CD

El complemento directo puede ser substituido por los pronombres de tercera persona **lo, la, los, las**:

<i>Vi a tu hermano. > Lo vi.</i>	<i>Vi a tus hermanos. > Los vi.</i>
<i>Vi la película. > La vi.</i>	<i>Vi a las películas. > Las vi.</i>

Si se trata de un CD que no sea de tercera persona, este se sustituye por los pronombres personales **me/te/nos/os**:

*Juan espera a mí. > Juan **me** espera.*
*Miguel acompañará a nosotros. > Miguel **nos** acompañará.*

Los pronombres personales en función de CD no llevan delante la preposición a y se colocan delante del verbo. Con el imperativo (*mírame*, *míranos*, *míralo*, *mírala*, *míralos*, *míralas*), el infinitivo (*fui a mirar**la***) o el gerundio (*iba cantán-dola*), en cambio, el pronombre se coloca detrás y unido a la forma verbal.

(Fes l'activitat d'aprenentatge 19)

4. LÈXIC

Registres d'ús. Tecnicismes, vulgarismes, tabús i eufemismes

Pensa una mica en aquestes qüestions que et plantegem:

- Creus que parlava igual un parlant català de l'edat mitjana que un d'ara?
- El català que es parla a Mallorca és el mateix que el que es parla a Lleida o a Tarragona?
- És igual el català que fa servir un alumne jove quan parla amb els seus amics que el que fa servir quan parla amb el mestre?

Evidentment, la resposta és no.

Les llengües tenen un conjunt d'elements fonètics, gramaticals i lèxics que són comuns a tots els parlants, són elements que donen unitat a la llengua i permeten una bona comunicació entre les persones. Aquests elements comuns conformen una varietat de la llengua, l'estàndard, que és considerada el model lingüístic.

Tot i l'existència de la varietat estàndard, l'ús que els parlants fan de la llengua està en funció de la situació comunicativa en què es troben. Així s'expliquen les diferències en l'ús de la llengua.

En aquesta unitat parlarem bàsicament de vocabulari específic de les variants socials de la llengua.

En funció de les persones, del seu grup social i de la situació comunicativa en què es troben els interlocutors, podem parlar de tres registres lingüístics:

- **Registre culte:** S'usa en determinades circumstàncies entre persones que tenen un elevat nivell cultural i dominen el codi de la llengua, cosa que els permet expressar continguts molt precisos amb una total correcció. Els registres formals (literari, tècnic, jurídic, científic,...) corresponen a aquest nivell.
- **Registre col·loquial:** Registre emprat normalment en la conversa amb amics i familiars. És un ús de la llengua que totes les persones dominen i que té com a característiques la naturalitat, la improvisació i la riquesa expressiva.
- **Registre vulgar:** Ús de la llengua que es fa servir entre persones de baix nivell cultural. Es caracteritza pel gran nombre d'incorreccions i vulgarismes que apareixen, fruit del desconeixement de la norma per part dels parlants.

Tenint en compte aquests nivells d'ús de la llengua, podem fixar-nos en alguns grups de paraules que són típics d'un registre lingüístic determinat. Citem els més coneguts:

- **Tecnicismes.** Paraules pròpies del vocabulari de disciplines humanístiques, tècniques i científiques, són paraules que tenen un significat molt precís. Es fan servir en situacions específiques entre parlants i poques vegades apareixen en converses quotidianes. Sovint són cultismes. Exemples: *neurosi, otorrinolaringòleg, megalomania, oftalmòleg, dermatologia, metafísica...*

- **Vulgarismes.** Paraules i expressions incorrectes, que indiquen un desconeixement de les normes d'una llengua per part del parlant. Són propis del registre vulgar i de persones amb baix nivell cultural. Exemples: *incendit, prespectiva, llavontes, sapiguer, fandilla, llavores...*
- **Tabús i eufemismes.** Hi ha paraules que els parlants consideren prohibides, són paraules tabú. Termes relacionats amb el sexe, determinades malalties, la mort, la religió,... formen part d'aquests tabús. Per designar aquests conceptes es fan servir els eufemismes, paraules que semblen més suaus i que no molesten a ningú. Els eufemismes són usats en tots els registres de llenguatge (hi ha eufemismes molt vulgars).

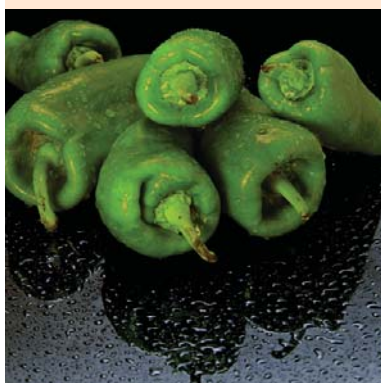
paraula tabú*càncer**parir**sexe femení**sexe masculí***eufemisme***mal dolent, mal lleig**donar a llum**el conill, la flor**les parts baixes, les parts*

(Fes les activitats d'aprenentatge 20, 21, 22, 23 i 24)

PER APRENDRE

Activitat 1

Observa aquestes fotografies. Defineix els aspectes que apareixen al peu de cada foto i comenta'n la seva importància en cadascuna.

a)

Volum i textura:

b)

Forma:

c)

Composició:

Activitat 2

¿Quin color t'agrada més? ¿Quin color no t'agrada gens? Escriu un text de seixanta paraules sobre els colors i el seu significat.

Activitat 3

Lee esta entrevista con el periodista Ryszard Kapucinski y responde las preguntas:

a) ¿Cuáles son los avances tecnológicos que facilitan el trabajo a los reporteros y periodistas?

b) Los avances tecnológicos repercuten positivamente y negativamente sobre la información, ¿Cuáles son los aspectos positivos y cuáles los negativos?

c) Qué quiere decir el entrevistado cuando dice que *la imagen es sólo selección*. ¿Estás de acuerdo con su opinión? ¿Por qué?

d) ¿Cómo era el trabajo de los reporteros años atrás? ¿Cómo es ahora?

e) ¿Qué diferencia hay entre la pura información y el periodismo profundo?

f) ¿Qué significa que *la información se ha convertido en un espectáculo*?

g) Ryszard Kapucinski, en el último párrafo, dice que la imagen no puede responder a todas la preguntas que se hace el espectador. Explica esta afirmación. ¿Crees que es cierto el dicho: *una imagen vale más que mil palabras*?

Ryszard Kapucinski (Polonia 1932) es un reconocido periodista y escritor con la voluntad de llegar al fondo de la información, para contar no sólo qué ha pasado, sino, y sobre todo, por qué. Ha sido un gran reportero y fue durante largos periodos el único corresponsal occidental en países como Angola o Congo. Sus opiniones tienen el valor del que lo ha visto casi todo y sabe cómo contarlos.

Pregunta: Una diferencia importante con la época en que usted empezó a hacer de reportero es que ahora todo es más fácil desde un punto de vista logístico o tecnológico.

- Técnicamente es más fácil llegar a los lugares de los acontecimientos, es más fácil mandar las noticias, es verdad. A pesar de tener estas facilidades tecnológicas, de medios modernos, internet, correo electrónico, etc, esta profesión no ha cambiado mucho; el peligro de esta nueva época es que hacemos que la información llegue rápidamente, pero es una información muy formal, que no da las claves de lo que pasa, que no enseña, no educa, no muestra los profundos sentidos de otras realidades. Porque la pura información, la información telegráfica, como decir que en un país ha habido un golpe de Estado, pero sin explicar más, ni las circunstancias, ni las razones, cuando mucha gente no sabe ni dónde está ese país, es muy superficial y no nos permite entender el mundo de una manera profunda o seria, que es la misión del reportero.

Pregunta: ¿La imagen manda sobre todas las cosas?

- La imagen también, pero ésta es una selección. No tenemos todo el panorama de los acontecimientos, tenemos sólo unos cuadros que son seleccionados, que son cortados fuera de contexto y con los que no podemos dar una visión global.

Pregunta: Visto así, ¿se podría decir que la situación es peor ahora, porque la tecnología facilita ese control?

- En este sentido, sí; otra práctica que se está llevando a cabo ahora, muy peligrosa para el periodismo profundo, es que los dueños de los grandes medios de comunicación, de televisión, etcétera, dicen: «ustedes tienen internet y todos esos adelantos, y pueden ir a trabajar a un lugar cinco días, diez días, y basta». Pero el periodismo real, el periodismo profundo, importante y responsable se empieza sólo cuando uno está en el lugar de los hechos durante mucho tiempo, y dispone de ese tiempo para ver cuál es la situación, para entenderla, para conocer diferentes puntos de vista de la gente que vive allá; se necesita tiempo, y si se compara con lo que sucedía años atrás, cuando se mandaba un corresponsal para que trabajara dos meses, tres meses, medio año, vemos que ese tiempo es ahora más corto, tres días, cinco días, por eso ni siquiera el reportero que está en el mismo lugar de los hechos se da cuenta de lo que está pasando.

Yo creo que, aunque el progreso técnico sea muy importante, eso no nos debe engañar, hemos de entender que podemos utilizar esas técnicas

para una mejor profundización en las informaciones, no para hacer las cosas muy rápidas y de forma superficial. Ése es un peligro que debemos evitar.

Pregunta ¿Por qué dice también usted que la información, que antes fue poder, ahora es también espectáculo?

Se trata de otro aspecto relacionado con la cultura audiovisual en que vivimos. El dominio de la pantalla es absolutamente grande, pero yo creo que siempre hay un cierto grupo de espectadores que al ver una información en pantalla se hace preguntas, y esas preguntas con la imagen únicamente no se pueden contestar; ése es el lugar para la prensa escrita, o para un gran programa de radio, por ejemplo, y para un periodismo de libros muy importante. Yo creo que la televisión no sólo no está acabando con la prensa escrita, sino al contrario, porque siempre hay gente que quiere saber más.

(*La Vanguardia*, 5.4.02, text adaptat)

LLENGUA I SOCIETAT

Activitat 4

Quin registre lingüístic fa servir la premsa?

Activitat 5

El text següent s'ha extret d'un programa televisiu. Quin tipus de programa creus que és? Quin registre fa servir?

Als Estats Units ja s'han acabat les celebracions del Dia de la Independència, però els nord-americans no han abandonat pas la psicosi d'atemptats en aquesta jornada festiva. Les grans mesures de seguretat no han pogut evitar que hi hagués dos incidents greus a Los Angeles: un a l'aeroport, on s'ha produït un tiroteig amb tres morts, i un altre, quan una avioneta ha caigut sobre un grup de gent en un parc

Activitat 6

En quin tipus de programes radiofònics o televisius s'utilitza l'estàndard?

Activitat 7

a) En quantes conjugacions classifiquem els verbs?

b) Quines terminacions tenen cadascuna?

c) Posa'n tres exemples de cada.

Activitat 8

Omple els buits amb la forma adequada del *present del verb estar*:

..... molt content perquè he aprovat l'examen de llengua.

Els campions celebrant la victòria.

Aquella noia que seu al banc una mica trista.

Com avui? Et va tot bé?

..... tips d'esperar-lo, si no arriba aviat marxarem sense ell.

Us convido a dinar, tots convidats.

Activitat 9

Posa la forma adequada del *present d'indicatiu o de subjuntiu del verb estudiar*:

La Maria dues hores cada dia.

N'hi ha que mai no i sempre aproven.

Per molt que no m'ho trauré pas aquest any.

En Pere i en Pau sempre junts.

Digues a la teva amiga que una mica més.

Vosaltres sou dels que només el dia abans de l'examen.

Quan a la biblioteca riem molt.

Si no volen estudiar doncs que no

Val més que més si vols entrar a la universitat.

Activitat 10

Completa la sèrie de les formes no personals d'aquests verbs:

Infinitiu

absoldre

admetre

aprendre

beure

caure

Gerundi

absolent

Participi

absolt, absolta, absolts, absoltes

Infinitiu**Gerundi****Participi**

cobrir
conèixer
córrer
coure
creure
desaparèixer

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Activitat 11

Inventa't un qüestionari demanant si la gent coneix alguns monuments i edificis importants (fes servir totes les persones del verb conèixer):

La torre de Pisa, La torre Eiffel de París, El Louvre, L'Empire State de Nova York, L'estàtua de Colom, El Panteó de Roma, L'Acròpolis d'Atenes, El Vaticà, L'església de Santa Maria del Fiore de Florència, La Puerta del Sol de Madrid, El monestir de Poblet, L'estàtua de la Llibertat de Nova York.

Ex: *Coneixes la Sagrada Família de Barcelona?*

-	_____
-	_____
-	_____
-	_____
-	_____
-	_____
-	_____
-	_____
-	_____
-	_____
-	_____

Activitat 12

Ompler els buits amb el verb adequat en participi:

Ex: Aquesta tarda he **caminat** durant dues hores.

beure, córrer, caure, batre, fer, coure, complir, jeure, aprendre, atendre

- Per fer aquesta truita he tres ous.
- La meva filla ha deu anys avui.
- Estàvem tan cansats que hem tota la tarda.
- He estudiat una hora i encara no m'he la lliçó.
- Com que el terra relliscava he de cul.
- He..... com un boig per poder agafar el bus.
- Qui t'ha a la botiga?
- Ja ens hem dues ampolles de vi.
- Hem el rostit a foc lent.
- Has tot el que has pogut.

Activitat 13

Pon en la forma correcta los infinitivos de los verbos entre paréntesis:

Cuando (nacer) el bebé (nosotros) no (caber) en este piso.
Miguel (tener) un horario de trabajo muy bueno, en cambio yo
..... (tener) que trabajar de noche.

Ayer el ladrón (huir) con el botín y (poder) atravesar la frontera.

Cuando Miguel (ser) pequeño, (ir) a ese parque todos los días.

Ayer nosotros (andar) durante dos horas y luego (hacer) una hora de gimnasia.

El año pasado (haber) un accidente en esa fábrica y el dueño (tener) que cerrarla.

Activitat 14

Escriu **a** / **e** segons convingui:

formatg..., hom..., monarc..., cas..., don..., problem..., piràmid..., ciclist..., pirat..., class..., idiom..., pedr..., febr..., poet..., tem..., catàstrof..., suïcid..., teatr..., tigr..., bas..., ceb..., esportist..., demòcrat..., pom..., artist..., panoram..., espectacl..., patriarc..., parricid..., cadir...

Activitat 15

Fes el plural dels mots següents. Vés amb compte amb els canvis ortogràfics que es poden produir:

Ex: puça/**puces**

casa	espasa.....	poma.....
vaca	rata	taca.....
porca.....	vaga.....	rica.....
formiga.....	truja.....	amiga
oca.....	biga.....	sardina.....

Activitat 16

Substitueix l'element que es repeteix (el CD) per un pronom feble determinat: **el, la, els, les, -lo, -los**.

Ex: La caixa és tan pesada que ningú no pot agafar la caixa./ **que ningú no pot agafar-la**.

Si et poses les sabates de taló al vespre et faran mal els peus i t'hauràs de treure les sabates de taló.

No em diguis la veritat, no vull saber la veritat.

Tens el llibre blau? És que necessito el llibre blau.

Quan obris la porta no t'oblidis de tancar la porta.

Vaig veure l'Encarna a la plaça i vaig saludar l'Encarna.

Vam veure de lluny els teus nebots a la fira i vam cridar els teus nebots, però no ens van sentir.

Aquesta casa és tan vella que ningú no voldrà comprar aquesta casa.

Allí ens vàrem menjar l'amanida, però primer vam preparar l'amanida entre tots.

El dentista t'obre la boca, et mira la boca, et remena la boca i et fa un mal terrible.

Quan al Jordi li va caure el queixal del seny va demanar al dentista si es podia quedar el queixal del seny de record.

No oblidaré mai aquells dies perquè van ser aquells dies més feliços de la meva vida.

En Joan se'n va anar a la Xina i vam tardar molts anys a tornar a veure en Joan.

Activitat 17

Substitueix l'element que es repeteix (el CD) per un pronom feble: **ho, en**.

Ex: Compra pa per sopar; sobretot no deixis de comprar pa./ **sobretot no deixis de comprar-ne**.

No vull més aigua, si bec massa aigua em sortiran granotes a la panxa.

Hi ha gent que vol manar i hi ha gent que no vol manar.

Portaràs vi per sopar, perquè si no aniré a comprar vi.

Si dius això davant de tothom ningú no es creurà això.

Explica'm què has fet, que vull saber què has fet.

La Mercè té una moto i vol comprar-se una altra moto.

Llegia llibres; cada dia llegia més llibres.

Cantava cançons; cada dia cantava més cançons.

Hem sentit moltes històries i recordarem moltes històries.

Ens hem fet un tip de riure! Ja ho pots ben dir, ens hem fet un bon tip de riure.

Tens cap problema? Perquè si tens cap problema sóc aquí per ajudar-te.

Activitat 18

Substitueix el CD per un pronom feble:

Ex. Beu aigua/ **beu-ne**

No compris xocolata

Em pots dir on vius?

Tens gana?

Renta el gos.

No diguis mentides

Fes bondat

Convida la Marta

No tingui pressa

Obre les portes

Tanca la porta

Avui folraré els llibres

Activitat 19

Substituye el CD por el pronombre adecuado:

- Los actores saludaron al público. _____
- Miguel miró preocupado a Julia. _____
- Los empleados piden un aumento de sueldo. _____
- He visto a tus amigas. _____
- ¡Juan, acompaña a los niños! _____
- Devuélveme el libro. _____
- No se atreve a decir lo que piensa. _____

LÈXIC**Activitat 20**

Llegeix atentament aquest text i respon les preguntes:

Adaptarse a las circunstancias

No se habla lo mismo en el salón que en el cuartel, en familia que entre estudiantes, o en una reunión política, o en la iglesia, o en la discoteca. Automáticamente, cada cual se adapta a las circunstancias del caso y habla de acuerdo con las normas pertinentes: tan impropio resulta el empleo en la intimidad familiar de un lenguaje «cuidado», «escogido», remilgado, como la expresión grosera en medio de un acto de académica y oficial solemnidad. Sin salirnos del sistema de nuestra lengua común, todos somos plurilingües, y cambiamos de lenguaje conforme cambiamos de ambiente.

(Francisco Ayala, *Palabras y letras*. Ed. Edhasa)

1. Según Ayala, ¿la lengua es algo único e invariable?

2. A quin nivell d'ús de la llengua es refereix quan parla de «lenguaje cuidado, escogido, remilgado»? Creus que és aquest el nivell que pot fer-se servir en totes les circumstàncies?

3. Quin nivell d'ús utilitza «la expresión grosera»?

Activitat 21

Quines paraules d'aquest text són tecnicismes?

Muchas personas sensibles a la solanina, sufren algunos trastornos en su estado de salud físico y psíquico, siendo el más visible la calcificación de tejidos blandos (articulaciones, arterias, riñones pumones, etc). Hans Sel-

ye le ha llamado el «síndrome calcifiláctico»; interviene en la artritis, la artritis reumatoide, la arterioesclerosis, la insuficiencia coronaria, la esclerosis cerebral, los cálculos renales, la bronquitis crónica, la osteoporosis, la hipertensión, el lupus erimatoso...

(Olga Cuevas, *El equilibrio a través de la alimentación*)

Activitat 22

Aquí tens una transcripció literal d'una conversa on apareixen força vulgarismes. Podries assenyalar-los i substituir-los per les formes correctes?

- Lolo: – Aquet istiu, al juliol niré a Mallorca a passar les vacances. Quan torni us portaré una ensiamada.
- Nitu: – Quina sort! Jo em quedaré a casa. Jo faré lo de sempre: quedar-me a casa. El meu pare treballarà de vigilant tot l'istiu, dingú de la meva família podrà fer vacances. No, dingú no, domés la Miqui farà vacances.
- Lolo: – Menos mal que teniu la platja a la vora i podràs nar cada dia. Això si no hi ha medusses a l'aiga, que ja saps que l'any passat et va picar una al jonoll.
- Nitu: – Si, vai voler-la gafar i llavontes em va picar. Hai de vegilar més.

Activitat 23

De estas parejas de palabras, una es un vulgarismo y la otra es una palabra correcta, haz dos grupos.

Indición - inyección	se me - me se	haya - haiga
Celebro - cerebro	adjetivo - ajetivo	aguja - abuja
Radio - arradio	amoto -moto	prespectiva - perspectiva
Croqueta - cocreta	amos - vamos	lición -lección
Albóndiga - almóndiga	naide - nadie	muy - mu

vulgarismo	palabra correcta	vulgarismo	palabra correcta
.....			
.....			
.....			
.....			
.....			
.....			
.....			
.....			
.....			

Activitat 24

Relaciona cadascuna de les expressions tabú amb l'eufemisme corresponent.

Paraula tabú

borratxera
cec
sord
mort
estar embarassada
cagar
vellesa
pixar
guerra

eufemisme

anar de ventre
fer un riu
intervenció militar
estar en estat
invident
defunció
deficient auditiu
tercera edat
intoxicació etílica

Activitat 1

a) Enumera les funcions principals de la imatge visual.

b) Explica quina funció té la imatge en aquests tipus de document:

- Un telenotícies
- Un còmic
- Un documental sobre el cos humà
- Una fotografia periodística
- El cartell d'un partit polític durant la campanya electoral
- Un pel·lícula de terror
- Una tanca publicitària que anunciï les rebaixes d'una gran superfície.

Activitat 2

Explica quines són les característiques de la informació audiovisual:

Activitat 3

Quin és el registre més utilitzat en els mitjans de comunicació?

Activitat 4

Observa el text següent, extret d'un programa de televisió:

LES ANÈCDOTES DE LA MARGARIDA

Tinc una nècdota d'una amiga meua, la Cèlia, que l'any 82, l'any del Naranjito, es va divorciar. Resulta que el seu marit treballava a la Revilla, embolicant xoriços, i es veu que de tant remenar xoriços i botifarres, es va tornar «guiriguei» d'aquests, i se'n va anar amb un altre home.

Total, que no es portaven bé, i es van divorciar. En aquestes que el dia del judici, el jutge li pregunta a la Cèlia: «Dígame ¿Cuál es el motivo por que quiere divorciarse de su esposo?» I li respon: «¿Que mi marido me trata como si fuera un perro?. Diu: «¿La maltrata, la pega?» Diu: «No. Quiere que le sea fiel». I aquesta és una nècdota que sempre explico quan sortim a sopar amb les amigues, i ens ho passem la mar de bé.

Quin registre et sembla que és? En quin tipus de programa el pots trobar?

Activitat 5

Quina peculiaritat té el llenguatge del còmic?

Activitat 6

Omple els buits amb la forma adequada del *present del verb anar*:

I vosaltres, on tan de pressa?

Quan haguem visitat la Sagrada Família, què us sembla si al Parc Güell?

El veí del tercer sempre sol.

..... a Barcelona, avui, amb tren, Mireia?

Aquells dos no es separen mai, sempre junts.

Tinc tanta feina que de bòlit.

Activitat 7

Completa la sèrie de les formes no personals d'aquests verbs:

Infinitiu

dur

encendre

entendre

escriure

fondre

ofendre

poder

prendre

riure

suspènere

tenir

treure

valer/ valdre

viure

voler

gerundi

duent

participi

dut, duta, duts, dutes

Activitat 8

Omple els buits del text amb la *1a persona del singular del present d'indicatiu* dels verbs següents:

beure, dir, dur, encendre, pretendre, reconèixer, valdre

Vaig passejant pel carrer, no ni un duro a la butxaca tot i que que sempre va bé portar algun cèntim per si les mosques. Entro al primer bar que trobo, una cervesa i una cigarreta. Estic a gust. Em a mi mateix: Jo sí que, no pas fer-me el xulo, però sóc feliç tal com sóc.

Activitat 9

Posa la forma adient de *l'imperatiu del verb escriure* en l'espai en blanc:

Diu el professor:

Mireu nois, he de sortir urgentment i vull que, mentre sigui fora, feu el següent: Tu, Marc, una carta breu a un amic; L'Íngrid que una nota senzilla; Vosaltres tres, i jo també us ajudaré, una instància: Els d'aquí davant un *curriculum vitae*, i que els del fons una notícia periodística.

Activitat 10

Omple els buits d'aquestes cançons populars amb **a/e** segons convingui:

L..s nen..s maqu..s al d..matí s'alc..n i regu..n, s'alc..n i regu..n. L..s nen..s maqu..s al d..matí, s'alc..n i regu..n el seu jardí.

L..s oqu..s van descalc..s, descalc..s, descalc..s, les oqu..s van descalc..s i els àn..cs t..mbé, i els àn..cs t..mbé.

– Ara que ja tens la cançó et serà molt fàcil escriure el plural d'aquests mots:

nenà oca
maca descalça

– Quins canvis ortogràfics s'han produït en fer el plural?

Activitat 11

Substitueix el CD per un pronom feble:

Tinc tanta gana... ..

Celebrem el teu aniversari.

Colliu els préssecs.

Ens traïem la roba.

Cantem aquella cançó.

Quan regaràs les plantes?

Has vist això?

Tens por?

Sí, tinc por.

Hauràs de tranquil·litzar els companys.

Heu d'instal·lar vosaltres la calefacció.

Activitat 12

Digues si les paraules en color són tecnicismes o vulgarismes.

- El **facultatiu** ve fer l'**anamnesi** abans de procedir a l'exploració.
- El **dotor** em va donar una medicina.
- L'**homilia** va durar més d'una hora.
- No teníem bona **prespectiva** i no vam **poguer** veure bé la **pilícula**.
- La **filarmònica** de Berlín va fer un gran concert.
- No era **llògic** que li agradés la **lliteratura**.
- L'examen era ple de problemes de **trigonometria** i **logaritmes**.

Activitat 13

Fes servir eufemismes per substituir les paraules tabú que hem subratllat.

- Tenia **pipí** i va haver de sortir. _____
- Va decidir anar a un **asil de persones velles**. _____
- Abans aquí hi havia un **manicomi**. _____
- Li va donar un cop de puny als **genitals**. _____

PER APRENDRE

Activitat 1

Fotografia a: La textura i el volum dels elements que componen una foto fan la mateixa funció que fa l'adjectiu qualificatiu d'un mot: serveix per descriure. La textura d'aquesta imatge ens fa tenir la sensació que podem tocar els fruits representats.

El volum ens permet veure les formes arrodonides en tres dimensions, el volum ens fa percebre la imatge com si fos real.

Fotografia b: L'ombra que es reflecteix sobre la sorra ens permet reconèixer i identificar la forma d'una persona que està corrent o saltant. Aquesta ombra destaca sobre el fons neutre de la imatge.

Fotografia c: La composició d'una imatge consisteix a distribuir els diferents elements que la formen per ordre de preferència. L'element principal són els dos treballadors que es troben en primer pla, al fons van apareixent les imatges dels gratacels que destaquen sobre un cel sense núvols

Activitat 2

Resposta oberta.

Activitat 3

- a) Los avances tecnológicos que facilitan el trabajo de los reporteros son: por un lado, los transportes que hacen que sea más fácil llegar a los lugares de los acontecimientos; por otro las telecomunicaciones como internet y el correo electrónico permiten mandar las informaciones inmediatamente.
- b) Aspecto positivo: rapidez.
Aspecto negativo: superficialidad en el tratamiento de la información, se trata de una información telegráfica que no es profunda ni seria.
- c) Las imágenes que nos muestran los medios de comunicación son solamente un parte de la información, no ofrecen el panorama completo de los acontecimientos (sus causas y sus consecuencias), son una especie de cuadros que los medios seleccionan y que ofrecen fuera de contexto, sin dar una visión completa y global de los hechos.
- d) Años atrás los reporteros se trasladaban a los lugares de los hechos durante mucho tiempo (semanas o incluso meses), conocían bien la sociedad y el país sobre el cual informaban. Actualmente, debido a la política de las grandes cadenas de televisión que quieren mucha información rápidamente, esto ha cambiado. Los reporteros permanecen solamente unos días en el lugar de los acontecimientos, apenas son conscientes de lo que está pasando y no pueden profundizar en las informaciones.

- e) Pura información: es superficial, formal y rápida. Se trata de una información telegráfica que no explica ni las circunstancias ni las razones de los hechos. No permite entender el mundo de una manera profunda o seria.
Periodismo profundo: es el periodismo que profundiza, que responde las preguntas del espectador, que explica lo que pasa, por qué pasa, enseña y muestra el sentido profundo de la realidad.
- f) La información como espectáculo es fruto de la cultura audiovisual que nos rodea. La pantalla y las imágenes dominan sobre la reflexión. Queremos ver lo que ha sucedido aunque las imágenes sean desagradables o no tengan ningún valor en si mismas.
- g) El entrevistado cree que es necesario el periodismo escrito para explicar los contenidos que las imágenes no pueden ofrecer. Los espectadores se hacen preguntas, reflexionan y el trabajo del reportero o del periodista les ayuda a entender los acontecimientos que ocurren en el mundo.

LLENGUA I SOCIETAT

Activitat 4

La premsa d'informació general utilitza l'estàndard. Algunes revistes especialitzades poden utilitzar el registre científicotècnic.

Activitat 5

És un informatiu. Utilitza l'estàndard.

Activitat 6

En programes formals, com els debats, els informatius o els documentals.

GRAMÀTICA

Activitat 7

- a) Els verbs es classifiquen en tres conjugacions: 1a, 2a i 3a
- b) 1a conjugació: -ar
2a conjugació: -er, -re
3a conjugació: -ir
- c) 1a conjugació: cantar, ballar, caminar, arribar, saltar, entrar, berenar, escombrar...
2a conjugació: témer, treure, creure, veure, estendre, riure, créixer, córrer...
3a conjugació: dormir, sortir, tossir, venir, sentir, tenir, insistir, esdevenir...

Activitat 8

Estic molt content perquè he aprovat l'examen de llengua.

Els campions **estan** celebrant la victòria.

Aquella noia que seu al banc **està** una mica trista.

Com **estàs** avui? Et va tot bé?

Estem tips d'esperar-lo, si no arriba aviat marxarem sense ell.

Us convido a dinar, **esteu** tots convidats.

Activitat 9

La Maria **estudia** dues hores cada dia.

N'hi ha que mai no **estudien** i sempre aproven.

Per molt que **estudii** no m'ho trauré pas aquest any.

En Pere i en Pau sempre **estudien** junts.

Digues a la teva amiga que **estudii** una mica més.

Vosaltres sou dels que **estudieu** només el dia abans de l'examen

Quan **estudiem** a la biblioteca riem molt.

Si no volen estudiar doncs que no **estudiïn**

Val més que **estudiïs** més si vols entrar a la universitat.

Activitat 10

infinitiu	gerundi	participi
admetre	admetent	admès, admesa, admesos, admeses
aprendre	aprenent	après, apresada, apresos, apreses
beure	bevent	begut, beguda, beguts, begudes
caure	caient	caigut, caiguda, caiguts, caigudes
cobrir	cobrint	cobert, coberta, coberts, cobertes
conèixer	coneixent	conegut, coneguda, coneguts, conegudes
córrer	corrent	corregut, correguda, correguts, corregudes
coure	coent	cuit, cuïta, cuïts, cuïta/cogut, coguda, coguts,...
creure	creient	cregut, creguda, creguts, cregudes
desaparèixer	desapareixent	desaparegut, desapareguda, desapareguts...

Activitat 11

- **Conec** l'església de Santa Maria del Fiore de Florència?
- **Coneix** la torre de Pisa?
- **Coneixem** la Torre Eiffel de París?
- **Coneixeu** el Louvre?
- **Coneixen** l'Empire State de Nova York?
- **Conec** l'estàtua de Colom?
- **Coneixes** el Panteó de Roma?
- **Coneix** l'Acròpolis d'Atenes?
- **Coneixem** El Vaticà?
- **Coneixeu** La Puerta del Sol de Madrid?
- **Coneixen** el monestir de Poblet?
- **Conec** l'estàtua de la Llibertat de Nova York?

Activitat 12

- Per fer aquesta truita he **batut** tres ous.
- La meva filla ha **complert** deu anys avui.
- Estàvem tan cansats que hem **jagut** tota la tarda.
- He estudiat una hora i encara no m'he **après** la lliçó.
- Com que el terra relliscava he **caigut** de cul.
- He **corregut** com un boig per poder agafar el bus.
- Qui t'ha **atès** a la botiga?
- Ja ens hem **begut** dues ampolles de vi.
- Hem **cuit** el rostit a foc lent.
- Has **fet** tot el que has pogut.

Activitat 13

Cuando **nazca** el bebé no *cabremos* en este piso.

Miguel **tiene** un horario de trabajo muy bueno, en cambio yo *tengo* que trabajar de noche.

Ayer el ladrón **huyó** con el botín y *pudo* atravesar la frontera.

Cuando Miguel **era** pequeño, *iba* a ese parque todos los días.

Ayer nosotros **anduvimos** durante dos horas y luego **hicimos** una hora de gimnasia.

El año pasado **hubo** un accidente en esa fábrica y el dueño **tuvo** que cerrarla.

Activitat 14

formatge, home, monarca, casa, dona, problema, piràmide, ciclista, pirata, classe, idioma, pedra, febre, poeta, tema, catàstrofe, suïcida, teatre, tigre, base, ceba, esportista, demòcrata, poma, artista, panorama, espectacle, patriarca, parricida, cadira

Activitat 15

cases	espases	pomes
vaques	rates	taques
porques	vagues	riques
formigues	truges	amigues
oques	biques	sardines

Activitat 16

Si et poses **les sabates de taló** al vespre et faran mal els peus i te **les** hauràs de treure. / i hauràs de treure-te-**les**.

No em diguis **la veritat**, no vull saber-**la**. / no **la** vull saber.

Tens **el llibre blau**? És que **el** necessito.

Quan obris **la porta** no t'oblidis de tancar-**la**.

Vaig veure **l'Encarna** a la plaça i **la** vaig saludar./ i vaig saludar-**la**.

Vam veure de lluny **els teus nebots** a la fira i vam cridar-**los**./ i **els** vam cridar, però no ens van sentir.

Aquesta casa és tan vella que ningú no voldrà comprar-**la**.

Allí ens vàrem menjar l'amanida, però primer la vam preparar./ vam preparar-la entre tots.

El dentista t'obre la boca, te la mira, te la remena i et fa un mal terrible. Quan a en Jordi li va caure el queixal del seny va demanar al dentista si se'l podia quedar/ podia quedar-se'l de record.

No oblidaré mai aquells dies perquè van ser els més feliços de la meua vida.

En Joan se'n va anar a la Xina i vam tardar molts anys a tornar a veure'l.

Activitat 17

No vull més aigua, si en bec massa em sortiran granotes a la panxa.

Hi ha gent que vol manar i hi ha gent que no ho vol.

Portaràs vi per sopar, perquè si no n'aniré a comprar./ aniré a comprar-ne.

Si dius això davant de tothom ningú no s'ho creurà.

Explica'm què has fet, que ho vull saber./ ... vull saber-ho.

La Mercè té una moto i se'n vol comprar una altra./ ... i vol comprar-se'n una altra.

Llegia llibres; cada dia en llegia més.

Cantava cançons; cada dia en cantava més.

Hem sentit moltes històries i en recordarem moltes.

Ens hem fet un tip de riure! Ja ho pots ben dir, ens n'hem fet un bon tip.

Tens cap problema? Perquè si en tens cap sóc aquí per ajudar-te.

Activitat 18

El CD és en color:

No compris xocolata. No en compris.

Em pots dir on vius? M'ho pots dir / Pots dir-m'ho?

Tens gana? En tens?

Renta el gos. Renta'l / El renta.

No diguis mentides. No en diguis.

Fes bondat. Fes-ne.

Convida la Marta. Convida-la / La convida.

No tingui pressa. No en tinguis.

Obre les portes. Obre-les / Les obre.

Tanca la porta. Tanca-la / La tanca.

Avui folraré els llibres. Avui els folraré.

Activitat 19

Los actores lo saludaron.

Miguel la miró preocupado.

Los empleados lo piden.

Las he visto.

¡Juan, acompáñalos!

Devuélvemelo.

No se atreve a decirlo.

Activitat 20

- No, la lengua se adapta a las circunstancias, no se habla igual en todas las situaciones.
- Nivel culto. No, es un nivel que se debe utilizar en algunas situaciones pero no en todas, en algunas situaciones no es correcto utilizarlo (en familia...)
- Nivel vulgar.

Activitat 21

Els tecnicismes apareixen subratllats.

Muchas personas sensibles a la **solanina**, sufren algunos trastornos en su estado de salud físico y psíquico, siendo el más visible la **calcificación** de tejidos blandos (articulaciones, arterias, riñones, pulmones, etc). Hans Selye le ha llamado el «**síndrome calcifiláctico**»; interviene en la **artritis**, la **artritis reumatoide**, la **arteriosclerosis**, la **insuficiencia coronaria**, la **esclerosis cerebral**, los **cálculos renales**, la **bronquitis crónica**, la **osteoporosis**, la **hipertensión**, el **lupus erimatoso**...).

Activitat 22

Vulgarismes:

istiu	juriol	niré	lo	vegilant	
dingú	domés	menos mal	nar	aiga	jonoll
vai	gafar	llavontes	hai	vegilar	

Activitat 23

Vulgarismo	palabra correcta
indición	inyección
me se	se me
haiga	haya
celebro	cerebro
ajetivo	adjetivo
abuja	aguja
arradio	radio
amoto	moto
prespectiva	perspectiva
cocreta	croqueta
amos	vamos
lición	lección
almóndiga	albóndiga
naide	nadie
mu	muy

Activitat 24

Paraula tabú

borratxera

cec

sord

mort

estar embarassada

cagar

vellesa

pixar

guerra

eufemisme

intoxicació etílica

invident

deficient auditiu

defunció

estar en estat

anar de ventre

tercera edat

fer un riu

intervenció militar

SOLUCIONS DE LES ACTIVITATS D'AVUACIÓ

Activitat 1

a) Les funcions principals dels missatges visuals són:

- Informar.
- Convèncer, seduir i incitar.
- Distreure.
- Aprendre: els documentals.

b)

Un telenotícies: **informar**.

Un còmic: **entretenir**.

Un documental del cos humà: **entretenir i aprendre**.

Una fotografia periodística: **informar**.

El cartell d'un partit polític durant la campanya electoral: **convèncer o incitar**.

Un pel·lícula de terror: **entretenir**.

Una tanca publicitària que anunciï les rebaixes d'una gran superfície: **convèncer, incitar i seduir**.

Activitat 2

Les característiques de la informació audiovisual són:

- Rapidesa temporal: La informació sobre un fet s'ofereix de manera immediata o al mateix temps que es produeix.
- Proximitat: La comunicació oral és més propera que l'escrita, que resulta més freda i més llunyana. El fet de veure la cara del presentador o presentadora d'una notícia ens dona una sensació de falsa familiaritat i de proximitat que ens la fa més creïble.
- L'aprofundiment de la informació: Els mitjans audiovisuals acostumen a tenir un horari estricte i un temps limitat per oferir les notícies. El fet d'haver de resumir en pocs minuts una informació fa que només ens n'arribi una part (de vegades, s'ofereix la part més superficial i cridanera per tal de mantenir l'audiència).

Activitat 3

L'estàndard.

Activitat 4

És registre col·loquial. El podem trobar en programes informals, en aquest cas el fragment s'ha extret del programa d'humor *Set de nit*.

Activitat 5

Que inclou elements gràfics com les estrelles, els signes d'admiració, l'interrogant, els pèls de punta, onomatopeies, etc.

Activitat 6

I vosaltres, on **aneu** tan de pressa?

Quan haguem visitat la Sagrada Família, què us sembla si **anem** al Parc Güell?

El veí del tercer sempre **va** sol.

Vas a Barcelona, avui, amb tren, Mireia?

Aquells dos no se separen mai, **van** sempre junts.

Tinc tanta feina que **vaig** de bòlit.

Activitat 7

Infinitiu	gerundi	participi
encendre	encenent	encès, encesa, encesos, enceses
entendre	entenent	entès, entesa, entesos, enteses
escriure	escrivint	escrit, escrita, escrits, escrites
fondre	fonent	fos, fosa, fosos, foses
ofendre	ofenent	ofès, ofesa, ofesos, ofeses
poder	podent	pogut, poguda, poguts, pogudes
prendre	prenent	pres, presa, presos, preses
riure	rient	rigut, riguda, riguts, rigudes
suspendre	suspenent	suspès, suspesa, suspesos, suspeses
tenir	tenint,	tingut, tinguda, tinguts, tingudes
treure	traient	tret, treta, trets, tretes
valer/ valdre	valent	valgut, valguda, valguts, valguda
viure	vivint	viscut, viscuda, viscuts, viscudes
voler	volent	volgut, volguda, volguts, volgudes

Activitat 8

Vaig passejant pel carrer, no **duc** ni un duro a la butxaca tot i que **reconec** que sempre va bé portar algun cèntim per si les mosques. Entro al primer bar que trobo, **bec** una cervesa i **encenc** una cigarreta. Estic a gust. Em **dic** a mi mateix: Jo sí que **valc**, no **pretenc** pas fer-me el *xulo*, però sóc feliç tal com sóc.

Activitat 9

Diu el professor:

- Mireu nois, he de sortir urgentment i vull que, mentre sigui fora, feu el següent: Tu, Marc, **escriu** una carta breu a un amic; L'Íngrid que **escrigui** una nota senzilla; Vosaltres tres, i jo també us ajudaré, **escriquem** una instància: Els d'aquí davant **escriviu** un *curriculum vitae*, i que els del fons **escriguin** una notícia periodística.

Activitat 10

Les nenes maques al dematí s'alcen i reguen, s'alcen i reguen. Les nenes maques al dematí, s'alcen i reguen el seu jardí.

Les oques van descalces, descalces, descalces, les oques van descalces i els ànecs també, i els ànecs també.

nenes	nenes
maca	maques
oca	oques
descalça	descalces

– Els canvis ortogràfics que s'han produït en fer el plural són que la terminació *-ca* fa el plural *-ques* i que els acabats en *-ça* fan el plural *-ces*.

Activitat 11

Tinc tanta **gana**... **En** tinc tanta

Celebrem **el teu aniversari**. **El** celebrem / Celebrem-**lo**.

Colliu **els préssecs**. **Els** colliu / Colliu-**los**.

Ens traiem **la roba**. Ens **la** traiem / Traiem-nos-**la**.

Cantem **aquella cançó**. **La** cantem / Cantem-**la**.

Quan regaràs **les plantes**? Quan **les** regaràs?

Has vist **això**? **Ho** has vist?

Tens **por**? **En** tens?

Sí, tinc **por**. Sí, **en** tinc.

Hauràs de tranquil·litzar **els companys**. **Els** hauràs de tranquil·litzar / Hauràs de tranquil·litzar-**los**.

Fixa't que moltes vegades segons si posem el pronom davant o darrere del verb la frase canvia una mica de significat. Si el pronom va davant, les oracions solen ser informatives o explicatives, en canvi, si el pronom va al darrere sembla que s'estigui donant una ordre.

Activitat 12

Tecnicismes: *facultatiu, anamnesi, homilia, filarmònica, trigonometria, logaritmes*.

Vulgarismes: *dotor, perspectiva, poguer, pilícula, llògic, lliteratura*.

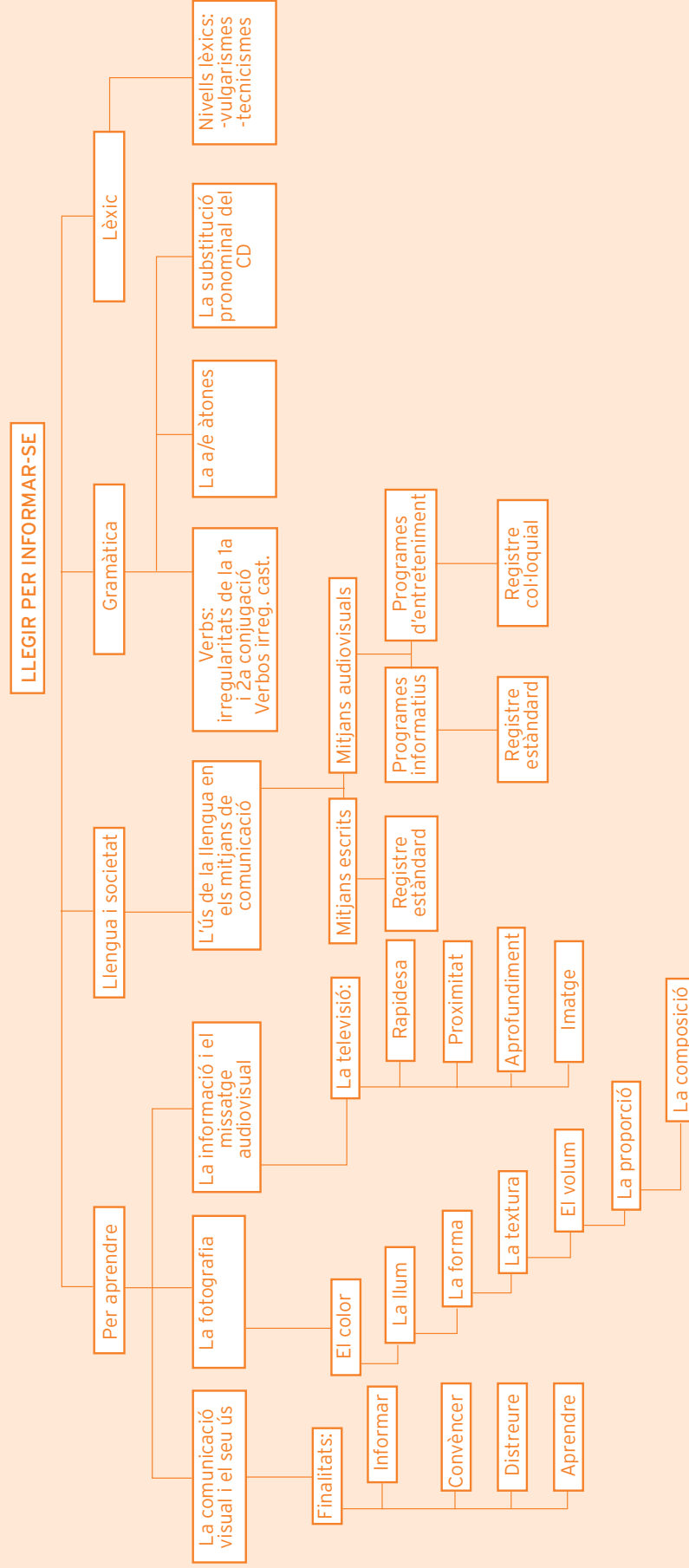
Activitat 13

Tenir pipí: havia de canviar l'aigua a les olives, havia d'anar al lavabo, havia de fer un riu...

Asil: residència de la tercera edat, centre geriàtric...

Manicomi: centre d'internament psiquiàtric...

Genitals: parts baixes, les parts...

com ho porto?

Què he après i què em falta?

Ara que ja has arribat al final de la unitat només et queda comprovar què has après i adonar-te, si és el cas, d'allò què et queda per aprendre.

Omple la graella següent amb Sí / No / A mitges:

Quadre d'autoavaluació

He après a...	Activitats d'aprenentatge	Activitats d'avaluació	Sí/No/A mitges
Identificar les característiques dels missatges audiovisuals.	1	1, 2	
Analitzar de manera crítica els missatges audiovisuals.	1, 2, 3		
Reconèixer l'ús que es fa de la llengua en els mitjans de comunicació.	4, 5, 6	3, 4, 5	
Conèixer algunes irregularitats dels verbs de la 1a i 2a conjugació i els verbs irregulars en castellà.	7, 8, 9, 10, 11 12 i 13	6, 7, 8, 9	
Escriure i pronunciar correctament la vocal neutra.	14, 15	10	
Fer la substitució pronominal de complement directe.	16, 17, 18, 19	11	
Identificar vulgarimes i tecnicismes.	20, 21, 22, 23, 24	12, 13	

Unitat 2

63

LA PUBLICITAT

UNITAT 2 LA PUBLICITAT

UNITAT 2

Comunicació 6. LECTURA DE LA IMATGE

QUÈ APRENDRÀS?

En aquesta unitat entrarem en el món de la publicitat i en coneixerem els seus secrets. Al final de la unitat podràs:

- Analitzar i comprendre diferents missatges publicitaris.
- Conèixer les característiques bàsiques dels anuncis publicitaris.
- Crear eslògans i missatges publicitaris breus.
- Tenir una actitud crítica raonada davant els missatges publicitaris.
- Identificar els elements de la comunicació i les funcions del llenguatge més habituals en el llenguatge de la publicitat.
- Conèixer algunes irregularitats dels verbs de la 3a conjugació.
- Escriure i pronunciar correctament la o/u àtones.
- Fer la substitució pronominal del complement indirecte, el circumstancial i el preposicional.
- Detectar quines modalitats de l'oració predominen en els missatges publicitaris..
- Conèixer el significat d'algunes abreviatures, sigles, símbols i acrònims.

COM HO TROBARÀS?

PER APRENDRE

- La publicitat. Elements
 - La imatge i la paraula
 - El color i la música
- Estratègies publicitàries
- La publicitat i els valors

LLENGUA I SOCIETAT

- La comunicació publicitària
- Les funcions del llenguatge en la publicitat

GRAMÀTICA

- Els verbs:
 - Irregularitats de la 3a conjugació
- La o/u àtones
- La substitució pronominal de:
 - CI
 - CC
 - C Prep
- Modalitats de l'oració

LÈXIC

- Abreviatures
- Sigles
- Símbols
- Acrònims

1. PER APRENDRE

La publicitat

La publicitat irromp en la nostra vida diària a través del diari, de la ràdio o la televisió, també amb tanques publicitàries¹ i propaganda de mà.

La publicitat és una forma de comunicació dins del procés de comercialització de productes i serveis.

La finalitat bàsica del missatge publicitari és la **persuasió**, ja que tracta d'obtenir una resposta favorable per part del receptor. L'anunci ha de ser atractiu, ha d'interessar positivament i ha d'incitar el públic a la compra o al consum del producte. Aquest objectiu s'aconsegueix normalment amb una imatge potent acompanyada de paraules.

D'altra banda, els organismes públics utilitzen la publicitat com a eina per comunicar-se amb les persones. Els governs, els ajuntaments i moltes entitats la utilitzen per fer arribar missatges concrets: ressaltar un país o una cultura, incentivar el comportament cívic de les persones, estimular actituds positives, etc.

La imatge i la paraula del missatge publicitari

Qualsevol missatge publicitari integra l'expressió gràfica o audiovisual amb la redacció de textos. Hi intervenen un director d'art (que s'ocupa de les imatges i el suport gràfic en general) i un redactor de textos o *copy* (que s'encarrega de la part escrita).

Els anuncis publicitaris acostumen a estar formats per:

- **L'eslògan:** Frase que resumeix la campanya.
- **El cos:** Part que explica les característiques del producte o del servei, tot i que no sempre apareix aquesta explicació.
- **El disseny:** Les imatges i recursos gràfics que conté.

L'eslògan és el component verbal del missatge publicitari, acostuma a ser una frase concisa, eloqüent i impactant que sintetitza la campanya.

Abans es feia més publicitat amb eslògan que ara, els eslògans acostumaven a tenir rima per facilitar la retenció en la memòria del públic. Hi ha frases d'anunci o eslògans que han quedat per sempre en la memòria col·lectiva. En recordes algun?

Tingues cap. Posa't el casc.
Una Coca-Cola y una sonrisa.
Del Caserío me fío.
What's up? (de Budweiser)

1. Cartell o panell de grans dimensions que podem trobar al carrer anunciant alguna cosa

La utilització, en un eslògan o en un anunci sencer, d'una altra llengua diferent del català o del castellà té com a finalitat afegir al producte els valors socials i culturals que s'associen a aquesta llengua, per exemple: hi ha anuncis de pasta en italià o amb mots pronunciats amb accent italià, perquè aquest país n'és un productor i afegeix autenticitat al producte, un altre exemple són els anuncis de perfums en francès. La utilització de l'anglès transmet al producte anunciat un aire de modernitat i un estil de vida contemporània, en general, es tracta de productes adreçats a joves, com roba esportiva, anuncis de telefonia mòbil, etc.

Junt amb l'eslògan apareix un dibuix que facilita la identificació de la marca i el seu nom, aquest símbol és **el logotip**. El logotip permet la identificació del producte i diferenciar-lo d'un altre de la competència.

Segons el seu aspecte, podem associar determinades característiques a un logotip i a la marca que representa: poden ser joves, artístics (La Caixa), clàssics i tradicionals (Cacaolat, Coca-cola), moderns, etc.

La marca té una gran importància per mantenir i destacar un producte en el mercat. Per exemple, l'aigua té sempre el mateix aspecte -és un líquid transparent-, només la marca ens permet diferenciar-ne una de l'altra.

Un bon nom de marca ha de reunir les característiques següents:

- Ha de ser suggeridora: s'hi ha d'associar el producte que representa.
- Ha de ser fàcil de pronunciar i de recordar.
- Ha de registrar-se per tal de ser exclusiva.

L'èxit i la popularització d'algunes marques, han transferit el seu nom a un determinat producte, així parlem de kleenex en lloc de mocadors de paper, de *danone* per referir-nos a un iogurt o de bambes (Wamba) quan volem dir de sabates esportives.

El cos: És el text de l'anunci i ens explica les qualitats, les característiques i els beneficis del bé anunciat (un producte, un servei, una idea, etc.). La publicitat impresa, de la ràdio o de la televisió, en general segueix aquests models: descriu un producte, explica una història imaginativa, demostra els beneficis d'una cosa i ens convenç per comprar-la o bé ens presenta un diàleg més o menys original.

Recordes la tipologia textual? Segons la seva forma i el seu contingut els textos escrits poden ser:

- **Text narratiu:** serveix per explicar una història, informa sobre accions reals o imaginàries fetes per uns personatges.
- **Text descriptiu:** té per funció informar sobre l'aspecte i l'estat de les coses.
- **Text argumentatiu:** serveix per convèncer, persuadir o fer creure alguna cosa a algú adduint diferents arguments.
- **Text explicatiu:** informa sobre alguna cosa amb intenció didàctica.
- **Text instructiu:** serveix per aconsellar, dirigir o donar ordres, és un text molt precís.
- **Text conversacional:** és la conversa escrita entre dos o més interlocutors.

Molts anuncis són descriptius: ens expliquen com és un producte, l'elogien i en destaquen les qualitats. Moltes vegades són textos connotatius, que suggereixen coses mitjançant comparacions, metàfores i altres figures retòriques.

Alguns textos publicitaris adopten el model textual explicatiu, per fer entendre els beneficis d'un producte, d'una manera aparentment objectiva, com si es tractés d'un manual tècnic o científic.

Aquests anuncis s'esforcen a donar explicacions per tal que el receptor entengui bé les qualitats del producte.

Altres són com una narració en què intervenen personatges que conversen, són les falques de la ràdio i, sobretot, els espots de la televisió. Aquests anuncis són molt breus però funcionen com a autèntiques pel·lícules. Poden ser històries molt originals o bé, seguir clíxés de la vida quotidiana (descobrir una taca a la camisa o rastres de brutícia a les rajoles, tenir el cabell lleig o poc temps per cuinar, donar lloc que una persona coneguda tingui la solució per al nostre problema i ens aconselli comprar tal detergent, o usar xampú o consumir menjar congelat).

És evident, però, que l'objectiu de tots els textos publicitaris és convèncer i persuadir perquè el receptor compri el producte, per tant tots són bàsicament argumentatius.

El disseny: Els creatius busquen les imatges més originals i la tipografia més adequada per tal de cridar l'atenció del receptor.

Altres elements significatius, el color i la música

A la unitat anterior, hem vist els elements que caracteritzen la imatge. S'ha parlat del color i de la seva simbologia. Els tècnics i creatius publicitaris utilitzen els colors per influir en el receptor de l'anunci:

El negre, durant molt de temps s'ha associat a aquest color la idea de luxe i d'elegància, per això alguns productes alimentaris com el cafè o la xocolata han recuperat aquesta connotació de distinció.

El groc i el daurat predominen en alguns anuncis de perfums o de cava, s'utilitzen perquè donen sensació de luxe i noblesa.

El blanc i **el blau** acostumen a dominar els anuncis que s'associen a la vida sana i el benestar del cos i de la ment (aigua, iogurt, etc.) o en anuncis de detergents.

El verd és el color de la natura, de l'ecologia i pot aparèixer en la publicitat de molts articles de neteja.

El vermell és excitant, s'identifica amb la passió i amb la rauxa. Apareix en anuncis adreçats al públic jove.

El taronja: s'utilitza sovint en anuncis d'alimentació perquè desperta la gana.

La música en la publicitat pot ajudar a vendre. Es busca una barreja d'imatge i so que emocionï i que alhora produeixi impacte. És un element que ajuda a crear un espai, una atmosfera, un ambient concret. La sintonia musical d'un anunci connecta amb el producte anunciat. Pot convertir-se en un element expressiu, no solament de fons.

Per reforçar les imatges publicitàries s'han utilitzat mites de la cançó com Elvis Presley, cançons de la música pop, sons ètnics o bé s'han creat sintonies per ser taral·lejades (és el cas de Cola-Cao, Coca-Cola i molts altres).

Les estratègies publicitàries

La manera de viure de les persones ha canviat i també ho han fet les estratègies publicitàries.

Durant l'època medieval existia la figura del pregoner que animava l'activitat mercantil. Els comerciants senyalitzaven els seus establiments amb rètols que indicaven a quin gremi pertanyien.

Cap a finals del segle XIX, la industrialització permet fabricar grans quantitats de productes i la publicitat comença a aparèixer als diaris. La publicitat es va consolidant com una part de tota activitat productiva i hi ha molts artistes que hi participen amb cartells de gran qualitat estètica.

Ja al segle XX la publicitat s'integra en el màrqueting –conjunt d'activitats que desenvolupen les empreses per posar-se en contacte amb els consumidors– i ha continuat evolucionant segons els gustos de la societat de consum.

El cartellisme artístic a Catalunya va ser molt important. S'hi incorpora una visió europea i moderna, en la qual la figura femenina adquirí una singular importància. L'obra gràfica de Ramon Casas cap a finals del XIX és una de les més destacades.

L'any 1898, Codorníu, va presenciar la importància que adquiriria la publicitat en el segle entrant, i va organitzar el *Concurso y Exposición de Carteles* per assegurar-se una publicitat elegant i eficaç alhora. Els licors Anís del Mono, varen seguir una estratègia publicitària similar.

Anys enrere l'oferta de productes era molt menor i no calia ser gaire subtil per vendre. Els anuncis informaven sobre els beneficis del producte. Volien convèncer el públic amb arguments entenedors i racionals. Es feia servir la denotació, s'explicaven directament les qualitats del producte i la informació que es donava era objectiva.

Actualment l'oferta de productes és enorme i tots els productes són molt semblants. La simple informació sobre les seves característiques no serveix per diferenciar-los. Si l'empresa anunciant vol que el consumidor potencial identifiqui el producte i el diferenciï dels altres, l'anunci ha de ser original i subtil. Quan els productes són tan semblants cal diferenciar-los en el missatge.

Ara els espots publicitaris volen acostar-se a la psicologia del possible consumidor. Es vol associar el producte a un tipus de comportament i a un estil de vida. Aquesta estratègia s'anomena estratègia de posicionament, l'eix entorn del qual gira el missatge publicitari no és l'objecte anunciat i les seves quali-

Anunci de BMW T'agrada conduir? Són unes imatges molt simples però molt potents: una mà tocant l'aire.

L'espot pretén transmetre les sensacions que pot experimentar el conductor d'un vehicle com aquest. L'espot no informa sobre les prestacions del cotxe, sinó que suggereix sensacions, sentiments.

S'associa el producte a una conducta que és la de gaudir de les sensacions, del domini i del triomf.

tats, sinó el desig del consumidor potencial. Aquest procés d'associacions, l'art de dir les coses sense dir-les s'anomena connotació. En la lectura connotativa cadascú interpreta subjectivament les imatges segons les seves pròpies vivències o aspiracions.

La publicitat i els valors

El sexe, l'edat, la professió, la classe social i l'estil de vida són factors que afecten el mercat de consumidors. Les agències publicitàries els estudien abans de crear i engegar una campanya.

La publicitat és tan present en la nostra vida quotidiana, que crea pautes de conducta. Els anuncis s'associen a valors lligats a la societat de consum: la joventut, la competitivitat i l'èxit, la felicitat, la comoditat i la seguretat, la sexualitat i la bellesa física, entre d'altres.

La imatge que la publicitat dóna sobre les persones i la seva vida és plena de tòpics i sovint no té res a veure amb la realitat.

Per exemple, has reflexionat sobre la imatge de la dona que ofereix el món de la publicitat? Fixa't en aquests anuncis de cuines. Un és de l'any 1942, l'altre és actual. Tots dos s'adrecen al públic femení:

Imatge del llibre de LUIS OTERO, *He aquí la esclava del señor*, Ediciones B

Des dels anuncis que mostren l'esposa i mare ideal, mestressa de casa, als que mostren una dona emancipada, sensual i provocativa. En ambdós casos, el model de conducta i els valors que s'associen a la dona són els de la dona objecte.

Actualment s'estan portant a terme moltes accions i campanyes per a la igualtat d'oportunitats en tots els àmbits de la vida social, cultural i laboral.

(Fes les activitats d'aprenentatge 1, 2, 3, 4, 5 i 6)

La comunicació publicitària

La publicitat és una forma de comunicació massiva, per la qual cosa, en molts aspectes seguirà l'esquema clàssic de la comunicació. Recordes quin era aquest esquema? Per si de cas no el recordes, en pots veure els elements bàsics a continuació:

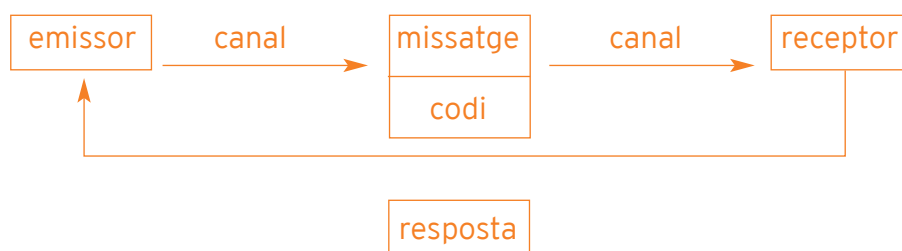
Segons aquest esquema la comunicació es produeix quan un emissor envia un missatge a un receptor amb un codi que entenen tots dos (la llengua catalana, per exemple) a través d'un canal (l'aire, en el cas de la llengua).

Bé, doncs el procés comunicatiu de la publicitat segueix en gran mesura aquest esquema, tot i que amb algunes particularitats. En el cas de la publicitat té una importància especial la resposta que s'obté del receptor, ja que permet saber el grau d'efectivitat del missatge publicitari. La publicitat té com a objectiu aconseguir que el receptor compri un producte o que canviï alguna actitud. Si no ho aconsegueix, és a dir, no hi ha resposta, fracassa.

En el procés de comunicació publicitària intervenen quatre elements imprescindibles:

- L'empresa anunciant, que és l'emissor del missatge.
- L'anunci o la campanya publicitària que elabora una agència de publicitat contractada per l'empresa anunciant; que conforma el missatge.
- Els mitjans de comunicació a través dels quals es fa possible la difusió del missatge (cartells, ràdio, premsa, televisió...), que són el canal a través del qual es transmet el missatge.
- El públic a qui s'adreça el missatge o l'anunci, que fa de receptor. Perquè la comunicació tingui èxit.
- El codi pot ser lingüístic o iconogràfic i visual, és a dir, imatges.

L'esquema de la comunicació publicitària seria el següent:

Recordes les funcions del llenguatge? Segons quin sigui l'objectiu final del missatge hi predominarà una funció o una altra. **En la publicitat la funció del llenguatge predominant és la conativa o d'incitació**, que té com a finalitat

incitar el receptor, convèncer-lo, seduir-lo i, en definitiva, atraure la seva atenció cap al producte anunciat i provocar una resposta.

També hi és present la funció poètica, que se centra en la forma del missatge. Sovint, en el llenguatge publicitari, els missatges lingüístics es basen en jocs de paraules o rodolins fàcils de recordar. A la publicitat es fa un gran ús de les figures retòriques com la metàfora, la hipèrbole (que consisteix en exagerar les coses, per exemple *Carlsberg: possiblement la millor cervesa del món*), jocs de paraules com *És bo, és Borges* o *A casa, Casademont*, la repetició o anàfora com *Catalunya, molt per fer, molt per viure*, etc.

Per aconseguir el seu objectiu, la publicitat pot utilitzar diferents llenguatges. D'entrada, per descomptat, la llengua, utilitzada sovint en els eslògans²; però amb la mateixa importància o, a vegades més, la imatge. El llenguatge publicitari combinarà sovint l'ús de la llengua i l'ús de la imatge, i donarà més importància a l'una o a l'altra segons les característiques de l'anunci i segons el sector de públic a qui vagi dirigit.

Pel que fa a la llengua, el temps verbal que s'acostuma a utilitzar en publicitat és el present o el futur d'indicatiu per descriure el producte o per anunciar els beneficis que ens produirà adquirir-lo. També s'utilitza sovint el mode imperatiu (*Compri tal cosa*). Normalment s'utilitza la segona persona del singular i del plural: *tu* i *vosaltres*, i també el *vostè* o el *vós*, per incitar a la compra.

(Fes les activitats d'aprenentatge 7, 8 i 9)

3. GRAMÀTICA

Molts eslògans publicitaris contenen verbs, fixem-nos en les formes verbals que s'utilitzen:

*Vine a Andorra.
Escapa't a Andorra; Andorra, l'escapada.
Som sis milions.
Tingues cap, posa't el casc.*

Així doncs, en aquesta unitat continuarem parlant dels verbs i les seves irregularitats.

La conjugació verbal

Tercera conjugació

Ja saps que els verbs de la tercera conjugació, tenen el morfema d'infinitiu acabat en **-ir**. Pertanyen a aquesta conjugació els verbs: *establir, obrir, omplir, sofrir, suplir, tenir, venir, munyir, escopir, tossir, sortir, oferir...*

2. Frase normalment breu adoptada per una empresa com a emblema publicitari d'un producte.

Segons el tipus d'irregularitat que presenten, dividim els verbs de la tercera conjugació en els grups següents:

- Els anomenats verbs purs: ajupir, bullir, collir, cosir, cruixir, dormir, eixir, escopir, esmunyir, fugir, grunyir, morir, munyir, obrir, omplir, pudir, retrunyir, sentir, sortir, tossir...
- Els verbs incoatius, que tenen un increment -eix- en les tres persones del singular i la tercera del plural del present d'indicatiu, del present de subjuntiu i de l'imperatiu: assentir, dissentir ... Observa els exemples:

Present d'indicatiu		Present de subjuntiu		Imperatiu
dormo	serveixo	dormi	serveixi	
dorms	serveixes	dormis	serveixis	serveix tu
dorm	serveix	dormi	serveixi	serveixi ell
dormim	servim	dormim	servim	servim nosaltres
dormiu	serviu	dormiu	serviu	serviu vosaltres
dormen	serveixen	dormin	serveixin	serveixin ells

- Els verbs que es poden conjugar en forma pura i en forma incoativa: acudir, arrupir-se, bronzir, consumir, mentir, percutir, presumir... Observa a tall d'exemple el present d'indicatiu del verb resumir:

Present d'indicatiu	
resumo	resumeixo
resums	resumeixes
resum	resumeix
resumim	resumim
resumiu	resumiu
resumen	resumeixen

Al final de la unitat trobaràs les recopilacions dels paradigmes verbals, perquè les consultis sempre que en tinguis dubtes. A continuació establim les alteracions més significatives dels verbs de la tercera conjugació:

- Els verbs de la tercera conjugació que tenen l'infinitiu acabat en vocal + ir: maleir, oir, reduir, traduir, presenten una dièresi en els casos següents:

Present d'indicatiu	imperfet d'indicatiu	imperfet de subjuntiu
reduexo	oïa	traduís
reduexes	oïes	traduïssis
reduex	oïa	traduís
reduïm	oïem	traduïssim
reduïu	oïeu	traduïssiu
reduexen	oïen	traduïen

- Alguns verbs de la tercera conjugació presenten el lexema c, g, o gu, com els verbs de la segona conjugació. Exemple: venir; vingut, vinc, vingui, vingués, vinguí...

- L'imperatiu dels verbs de la tercera conjugació té la mateixa estructura que els de la primera i segona. Recorda que la segona persona del singular i del plural han de tenir terminacions semblants:

vine tu	cull tu
vingui ell	culli ell
vinguem nosaltres	collim nosaltres
veníu vosaltres	colliu vosaltres
vinguin ells	cullin ells

En les ordres negatives, no s'utilitza l'imperatiu, sinó el present de subjuntiu. Aquest principi és vàlid per a les tres conjugacions verbals. Recorda-ho i observa els exemples següents:

no vagis	no coneguis	no vinguis
no vagi	no conegui	no vingui
no anem	no coneguem	no vinguem
no aneu	no conegueu	no vingueu
no vagin	no coneguin	no vinguin

Vegem ara formes no personals d'alguns verbs de la tercera conjugació:

Infinitiu	gerundi	participi
cobrir	cobrint	cobert, coberta, coberts, cobertes
complir	complint	complet, completa, complets, complertes
establir	establint	establert, establerta, establerts, establertes
imprimir	imprimint	imprès, impresa, impresos, impreses
morir	morint	mort, morta, morts, mortes
obrir	obrint	obert, oberta, oberts, obertes
oferir	oferint	ofert, oferta, oferts, ofertes
omplir	omplint	omplet, completa, omplerts, omplertes
sofrir	sofrint	sofert, soferta, soferts, sofertes
suplir	suplint	suplert, suplerta, suplerts, suplertes

(Fes les activitats d'aprenentatge 10, 11 i 12)

Ortografia de la o/u àtona

L'ortografia de la **o/u** en posició àtona, té un grau de dificultat que podem evitar si sabem recórrer a unes quantes regles, semblants a les que havíem observat sobre la vocal neutra:

A final de mot

Escriurem grafia **-o** en noms i adjectius masculins: monjo, carro, esbarjo, suro, toro, fondo, guerxo, flonjo.

Grafia **-os** en el plural de noms i adjectius masculins: pagesos, textos, mesos, grisos, dolços.

- El plural d'alguns mots, que pronunciem (-us) en el català oriental, s'escrueixen -os: boscos, complexos, passos, textos, lluços.
- Una bona colla de mots acaben en -ol: cérvol, capítol, cònsol, escrúpol, esdrúixol, furóncol, pèndol, plànol, rètol, rínxol, títol.
- Alguns noms són invariables, fan el singular i plural acabat en -us: cactus, cosinus, globus, porus, tipus.
- Els noms següents acaben en -ul: estímul, mòdul, múscul, pòmul, patíbul, vestíbul...

Enmig de mot

Igual que en el cas de la vocal neutra, podem buscar un mot de la mateixa família on aquesta vocal sigui tònica. Escriurem:

Grafia o, si trobem **o** a la síl·laba tònica de la mateixa família: collaret, coll.

Grafia u, si trobem **u** a la síl·laba tònica de la mateixa família: ullada, ull

Hi ha un grup de paraules en les quals les grafies **o/u** no coincideixen en català i en castellà.

S'escrueixen amb grafia **o**: assortir, atordir, avorrir-se, bordell, botifarra, embottit, Empordà, escopir, escrúpol, estrafolari, govern, brúixola, capítol, complir, joventut, nodrir, rètol, torró.

S'escrueixen amb grafia **u**: ateneu, ritu, suborn, sufocar, suportar, tipus, trofeu, ri, bufetada, focus, fetus, fòrum, muntanya, muntar, tramuntana.

Els pseudoderivats

Els mots següents són pseudoderivats (falsos derivats), és a dir, mots cultes que provenen directament del llatí, que no s'escrueixen com la resta de mots de la mateixa família, i per tant, no segueixen la regla de la derivació. Observa la diferència:

Pseudoderivat

bucal
dulcificar
curvatura, curvilini
mundial
humanisme, humà,
juvenil
nutritiu, nutrició
titular, intitular
vulcanisme, vulcanòleg

Derivat català

boca
dolç
corba
món
home
jove
nodrir
títol
volcà

La grafia o/u en les formes verbals

La primera persona del singular del present d'indicatiu de molts verbs, pronunciada -u en català oriental, s'escrueix -o: canto, temo, perdo, dormo, serveixo.

Els verbs **collir**, **cosir**, **escopir**, **tossir** i **sortir** canvien la **o** per **u** quan el lexema esdevé tònic: **cullo**, **culls**, **cull**, **collim**, **colliu**, **cullen**.

Els verbs de la segona conjugació **poder** i **voler** canvien la vocal en el lexema la vocal **o** per una **u** en la primera persona del singular del present d'indicatiu: **pu**c, **vull**, i en els temps present de subjuntiu i imperatiu:

Present de Subjuntiu

pu gui	vu lgui
pu guis	vu lguis
pu gui	vu lgui
pu guem	vu lguem
pu gueu	vu lgueu
pu guin	vu lguin

Imperatiu

pu gues	vu lgues
pu gui	vu lgui
pu guem	vu lguem
pu gueu	vu lgueu
pu guin	vu lguin

(Fes les activitats d'aprenentatge 13, 14 i 15)

Els pronoms febles

En aquesta unitat ens ocuparem dels pronoms febles que serveixen per substituir el complement indirecte, el preposicional i el circumstancial.

El complement indirecte (li / els)

Els pronoms febles que fan la funció de CI són només dos: **li** i **els**, que es poden referir a CI masculins o femenins. Vegem-ne alguns exemples:

*He dit **al Jaume** que m'escrigui: **li** he dit que m'escrigui.*

*He deixat un llibre **a la Joana**: **li** he deixat un llibre.*

*Portaré caramels **als nens**: **els** portaré caramels.*

*Regalaré flors **a les professores**: **els** regalaré flors.*

Quan el pronom **els** es col·loca darrere del verb, sofreix diverses modificacions:

*Volia portar-**los** caramels.*

*Doneu-**los** llibres*

*Regala'**ls** flors.*

Tal com pots comprovar, quan el verb acaba en consonant (infinitiu) o en diftong (imperatiu) utilitzem la forma plena **los**, en canvi, si acaba en vocal posem la forma reduïda **'ls**.

Fixa't que aquests pronoms febles no s'apostrofen mai davant del verb. D'altra banda, la forma col·loquial «lis» no és normativa, cal, per tant, evitar-la.

El complement preposicional i el complement circumstancial (hi / en)

En realitat per substituir-los aquests dos complements tenim només dues possibilitats: **Hi** o **En**. Utilitzarem un o un altre, en funció de la preposició amb què vagin introduïts. Observa el quadre següent:

C Prep i CC	
Quan el complement ve introduït per la preposició de :	Pronom en
Quan el complement ve introduït per les preposicions: a, en, amb, contra, per	Pronom hi

I ara, fixa't bé en els exemples, ja veuràs com tu també te'n sortiràs molt bé quan ho facis:

Venien **del mercat** (CC): **En** venien.

Juguem **a escacs** (C prep): **Hi** juguem.

Vas passejar **pel bosc** (CC): **Hi** vas passejar.

Va seure **al banc** (CC): **Hi** va seure.

Va tornar **de Roma** (CC): **En** va tornar.

Parlava **dels records** (C prep): **En** parlava.

Pensaré **en vosaltres** (C prep): **Hi** pensaré.

▼ La substitución pronominal del complemento indirecto

El complemento indirecto puede ser substituido por los pronombres de tercera persona **le/les** y por los demás pronombres personales **me, te, nos, os**.

Di el regalo **a Miguel** > **Le** di el regalo.

CI

El pronombre personal se equivale a le (a él, a ella) y les (a ellos, a ellas). Se trata de un pronombre personal de 3ª persona que funciona a veces como CI. Se usa cuando ya hay otro pronombre personal de 3ª persona con función de CD (lo/la, los/las)

Escribí **una carta a mi amiga**.

CD

CI

Si se substituye el CI por le, queda: **Le** escribí una carta.

CI

▲ Si se substituyen ambos complementos, queda: **Se la** escribí.

CI CD

(Fes les activitats d'aprenentatge 16, 17, 18 i 19)

Les modalitats de l'oració simple

Recorda el que havíem explicat en anteriors unitats sobre les oracions, en funció de la **modalitat del missatge**, les podem classificar entre d'altres en:

Enunciatives: *El bosc fa olor de terra humida.*

Interrogatives: *Què li diré quan la vegi?*

Exclamatives: *Que bonic!*

Imperatives o exhortatives: *Vine aviat!*

Optatives: *Que tinguis sort.*

Dubitatives: *Potser ara és ja massa tard.*

De possibilitat: *Tal vegada ens vol demanar diners.*

En els anuncis publicitaris **s'enuncien** molts productes, per tant la modalitat oracional que hi predomina és **l'enunciativa**. Ens diuen les qualitats i els avantatges del producte, etc. Però també es fa ús de la modalitat interrogativa i exclamativa per captar l'atenció de l'espectador. I finalment també es fan servir les altres modalitats com la imperativa o l'exhortativa, que ens incita i ens convida a comprar o a fer alguna activitat.

(Fes l'activitat d'aprenentatge 20)

4. LÈXIC

Abreviació: abreviatura, sigla, acrònim, símbol.

L'abreviació és un procediment que ens permet simplificar la redacció d'un text mitjançant la supressió de lletres o síl·labes d'algunes paraules.

Hi ha diferents formes d'abreviar una paraula o una expressió:

- amb una abreviatura
- amb una sigla
- amb un acrònim
- amb un símbol

Algunes paraules es poden escriure eliminant algunes de les seves lletres o síl·labes, són les **abreviatures**. Les abreviatures són convencionals, reconegudes per tots els usuaris de la llengua.

Les abreviatures es formen:

- eliminant les lletres o síl·labes finals. *Ed. (editorial), pàg. (pàgina), M. (Maria), pl. (plaça), h.(habitants)*
- eliminant lletres del mig de la paraula i deixant només les lletres més representatives. *etc.(etcètera), dpt. (departament), ptes. (pessetes), Sr. (Senyor), Sra. (Senyora), Dr. (Doctor)*

Les abreviatures s'escriuen en majúscula si la paraula abreujada s'hi escriu i poden tenir formes plurals, masculines i femenines.

L'abreviatura sempre porta punt al final. Per llegir-la hem de dir la paraula completa.

Un cas especial és l'abreviatura dels noms ordinals. En català escrivim el nombre seguit de la darrera lletra de l'ordinal (si és plural s'escriuen les dues darreres lletres). I per regla general no hi posarem punt.

<i>quart, quarta, quarts, quartes</i>	<i>4t</i>	<i>4a</i>	<i>4ts</i>	<i>4es</i>
<i>cinquè, cinquena, cinquens, cinquenes</i>	<i>5è</i>	<i>5a</i>	<i>5ns</i>	<i>5es</i>
<i>vuitè, vuitena, vuitens, vuitenes</i>	<i>8è</i>	<i>8a</i>	<i>8ns</i>	<i>8es</i>
<i>quinzè, quinzena, quinzens, quinzenes</i>	<i>15è</i>	<i>15a</i>	<i>15ns</i>	<i>15es</i>

En castellà els ordinals es representen amb el nombre i l'última lletra de la paraula volada.

<i>primero, primera</i>	<i>1º</i>	<i>1ª</i>
<i>décimo, décima</i>	<i>10º</i>	<i>10ª</i>

La sigla és una abreviatura formada per les lletres inicials de cadascuna de les paraules que formen l'expressió que s'abreua. Les sigles es refereixen a organismes, empreses, objectes, associacions, persones. S'escriuen en majúscules i no porten punt. Es llegeixen lletra a lletra o sil·làbicament.

Sigla	es llegeix	significa
AMPA	<i>am-pa</i>	<i>Associació de Mares i Pares d'Alumnes</i>
OTAN	<i>o-tan</i>	<i>Organització del Tractat de l'Atlàntic Nord</i>
IES	<i>i-es</i>	<i>Institut d'Ensenyament Secundari</i>
ONG	<i>o-ene-ge</i>	<i>Organització No Governamental</i>

Hi ha sigles que per ser pronunciades com un mot ordinari agafen, no només la lletra inicial, sinó les lletres inicials i algunes lletres del mig o del final de l'expressió. Són el que anomenem acrònims.

MACBA	<i>Museu d'Art Contemporani de Barcelona</i>
RENFE	<i>Red Nacional de Ferrocarriles Españoles</i>
TERMCAT	<i>Terminologia Catalana</i>

Hi ha sigles i acrònims que, amb el temps, han esdevingut noms comuns de la llengua. Aquestes sigles s'escriuen en minúscula i poden tenir plural.

- ovni (objecte volador no identificat)*
- talgo (tren articulado ligero goicoechea oriol)*
- làser (light amplification by stimulated emission of radiation)*

El símbol és una abreviació constituïda per lletres o, a vegades, per signes que no són de l'alfabet, que són fixats convencionalment per organismes de normalització. El símbol és reconegut internacionalment.

Els símbols es poden escriure amb majúscules o minúscules però no porten punt al final ni en podem fer el plural

Els símbols més coneguts fan referència a unitats de mesura, elements químics, operacions i conceptes matemàtics, monedes, punts cardinals...

Sovint s'escriuen prenent la primera lletra de la paraula que representen o la primera lletra dels components d'una paraula composta.

km (kilòmetre)

ha (hectàrea)

Fe (ferro)

\$ (dòlar)

€ (euro)

m/s (metres per segon)

cm² (centímetre quadrat)

? (interrogació)

% (tant per cent)

Per llegir un símbol cal dir la paraula completa.

(Fes les activitats d'aprenentatge 21, 22, 23, 24 i 25)

PER APRENDRE

Activitat 1

Observa i llegeix aquests textos publicitaris. Respon les preguntes:

- Què anuncia i què ven cada text?
- Quin és l'eslògan de cada anunci? A què es refereix o què significa?
- Quin tractament s'utilitza en cada anunci? Per què?
- Quina importància tenen les imatges i els elements gràfics de cada anunci?
- A quin tipus de públic es dirigeix cada anunci. Raona la teva resposta.

DiR

Viu l'estiu a la teua ciutat. Pren el sol, refresca't a les nostres piscines i, a més..., POSAT EN FORMA. Molt a prop tens tot el que necessites. Prepara't per gaudir del teu temps lliure... T'ho perdràs?

- Condicions especials d'inscripció.
- *5% de descompte en la quota mensual.
- Motxilla DiR de regal.

Compra confitura Hero i ves-te'n de picnic!!

Per cada compra d'un pot de confitura Hero, participes en el sorteig de 150 cistells de picnic com aquest.

PROMOCIÓ VÀLIDA DE L'1 AL 31 DE JULIOL.

grava-te'ls al cap!

012

atenció ciutadana

Informació general i serveis

El telèfon 012 informa sobre els diferents serveis i organismes de la Generalitat de Catalunya i sobre infinitat de serveis d'arreu del país.

112

emergència

Ambulàncies, bombers i policia

El telèfon 112 facilita l'accés dels ciutadans de Catalunya als serveis d'emergències. Un únic telèfon per a totes les emergències.

Molt per fer
Molt per viure →

Generalitat de Catalunya
www.gencat.net

Activitat 2

Hem triat alguns eslògans reals que ens semblen força transparents i suggeridors. Llegeix-los i associa'ls al producte que representen. Què poden anunciar? Per què?

- Connecting people (*connectant les persones*).
- Lo bueno, sabe bien.
- Encén el blanc!
- La salut també és a la pell.
- Sempre en bones mans.
- Al punt i a punt.
- Alegre, vital, equilibrada. T'omple de vida.

Activitat 3

Inventa un eslògan per a cada producte. Abans d'escriure cada eslògan pensa en el públic al qual vols adreçar el missatge publicitari:

- Un producte de neteja
- Un cotxe
- Un perfum
- Un telèfon mòbil

Activitat 4

Lee estos textos publicitarios y di a que tipología textual pertenecen:

a)

Ford Mondeo TDCI 130cv es el coche que esperabas. 350 Newton es la cifra de par máximo que desarrolla su motor. Muchos Newton para un solo coche. Para que te hagas una idea, la mayoría de sus competidores no llegan ni a los 300. Esto significa que el Mondeo tiene una descomunal capacidad de respuesta, lo que se traduce en más comodidad y más seguridad. Porque su motor no requiere de continuos cambios de marcha para rendir óptimamente. Y porque siempre que pisas el acelerador, reacciona con un estallido de potencia. Permitiéndole realizar adelantamientos impensables en otros coches. Para eso sirven 350 Newton. Cuestión de física. Ford, coches pensados para disfrutar, hechos para durar.

b)

Ven a África: primitiva, ancestral, salvaje, inhóspita, acogedora, desgarradora, humana, desértica, selvática, pobre, rica... Todo esto y mucho más es África, el continente más enigmático, el que más impacta, el que nunca se llega a olvidar. Agencia de viajes CLUB MARCO POLO, para disfrutar de unas vacaciones diferentes.

c)

AHORA CON SÓLO PROBAR UNA COCA-COLA LIGHT PUEDES CONSEGUIR UN REGALO QUE DECORA:

- ¿Tienes 5 minutos?
- Prueba una Coca-Cola Light o una Coca-Cola Light sin cafeína.
- Llama al 902 285 902 y dinos el código que aparece en el envase.

Uno de estos regalos puede ser tuyo. Lo recibirás en casa.

¿A qué esperas?

HAZ LA PRUEBA, BEBE COCA-COLA LIGHT Y PODRÁS GANAR

Activitat 5

Transforma aquests mots en frase complertes que siguin missatges publicitaris. Utilitza les formes verbals (imperatiu, subjuntiu o indicatiu), les formes dels determinants (possessius) i les preposicions adequades

- a) SI VOLER VENDRE PIS AL COMPTAT, VENIR A *SAPI*.
HO TENIR FÀCIL, CONFIANÇA, SEGURETAT.

- b) PERSONES GRANS SENTIR-SE ACOMPANYAT, SEGUR, PROTEGIT, 24 HORES.
CONFIAR EN *TELEASSISTÈNCIA*.
VOSTÈ NO DUBTAR, TRUCAR AL 935883657 APORTAR COMPANYIA, SEGURETAT, MILLOR QUALITAT VIDA.

Activitat 6

Crea un missatge publicitari. Nosaltres et donem la imatge, observa-la bé i fixa't en els colors que hi apareixen. Tu has de decidir quin producte pot anunciar aquesta imatge i a quin públic es dirigeix. Inventa i escriu una marca per al producte, el cos de l'anunci i un eslògan breu i suggeridor.

LLENGUA I SOCIETAT

Activitat 7

Quins són els elements de la comunicació publicitària?

Activitat 8

Quines són les funcions del llenguatge que predominen en la publicitat?

Activitat 9

Recordes algun eslògan en què hi hagi alguna figura retòrica o joc de paraules?

GRAMÀTICA

Activitat 10

Omple els buits amb la forma verbal adient:

dormir, sortir, servir, resumir, oir, traduir

Si no les meves vuit hores l'endemà no per a res.

La Laura i en Marc fa tres anys que junts.

Aquest estri de cuina per remenar el brou.

En Pau molt bé els textos de classe i després en fa un esquema.

Espero que aquest accident li d'escarment.

Estaria bé que tu com canten els nens de l'escolania de Montserrat.

Tothom li deia coses però ell no res.

Seria millor que tu l'explicació a l'anglès, si no ningú no ho entendrà.

Activitat 11

Posa la forma verbal que correspongui a l'espai en blanc:

Futur:.....(venir) amb nosaltres a la muntanya, no (anar) amb ells a la platja.

Present: No (anar) tan separats que us perdreu.

Present subjuntiu: Val més que no..... (venir) amb bus perquè arribaràs massa tard.

Present subjuntiu: Hi ha algú que no (conèixer) aquesta cançó:
«No (tu anar) a la mar, a encomanar les penes, no (tu anar) a la mar, les aigües en van plenes, la, la, la...

Activitat 12

Completa la sèrie amb la forma adequada:

Infinitiu	Gerundi	Participi
cobrir	cobrint	cobert, coberta, coberts, cobertes
complir		
establir		
imprimir		
morir		

Activitat 13

Aquí tens uns verbs en infinitiu que els falta una **o** o una **u**. Si fas la primera persona del singular del verb sabràs quina vocal hi correspon:

tr...car	truco
pl...rar	
d...rmir	
pr...var	
c...rdar	
p...jar	
b...llir	
b...far	
p...rtar	
m...car	
p...nxar	
s...car	

Activitat 14

Completa amb **o** / **u**:

Present	Passat	Futur
esc..l·lim	esc...llíem	esc...llirem
desc...brim	desc...bríem	desc...brirem
ac...l·lim	ac...llíem	ac...llirem
s...rtim	s...rtíem	s...rtirem
t...ssim	t...ssíem	t...ssirem
esc...pim	esc...píem	esc...pirem

Activitat 15

Omple els buits amb **o** / **u**:

Ara es tr...bava s..l en aquest m...n i n...més p...dia c...mptar amb les seves forces. No p...dia fer altrament. Es faria an...menar Smith. I així va passar el temps, perquè el seu plat v...lador ja no aixecaria més el v...l. Estava definitivament desesperançat.

(Màrius Lleget, *El marcià poeta*, Edicions 62)

Activitat 16

Subratlla el CI d'aquestes oracions i substitueix-lo per un pronom feble (em, et, li, ens, us, els):

- Demà compraré roses a la meva mare. _____
- La noia que m'agrada ha fet un petó al seu amic. _____
- No diré res del sopar a aquell noi tan pesat. _____
- Dóna aquests diners als teus pares. _____
- El jurat va lliurar la copa al campió de la cursa. _____
- Has fet arribar la carta a la Lola? _____
- Els nuvis van lliurar personalment les invitacions als convidats. _____
- Sempre dic el mateix a la Núria i mai no em fa cas. _____
- M'agrada agafar la mà al meu nebot quan passegem. _____
- Paga el deute al teu soci si no vols problemes. _____
- Han donat aquest sobre tancat per a tu i per a mi. _____
- El cantant va tirar petons a tots els seus fans. _____
- El pallasso reparteix somriures a tots els infants. _____
- Passa la pilota a mi. _____
- Llença el barret a nosaltres. _____
- L'avi sempre explica coses a vosaltres. _____
- No vull dir res a tu. _____

Activitat 17

Subratlla el C Prep d'aquestes oracions i substitueix-lo per un pronom feble (en, hi):

- El jove no es recordava del seu número de telèfon. _____
- Estic tip de treballar tant. _____
- No t'oblidis de trucar. _____
- Recorda't de comprar-ho tot. _____
- He pensat en tu tota la nit. _____
- M'avindré a la vostra decisió. _____

Activitat 18

Subratlla el CC d'aquestes oracions i substitueix-lo per un pronom feble (hi):

- Arribem tard a l'escola. _____
- Aniré al poble del costat. _____
- En Pere i en Pau van de vacances a L'Estartit. _____
- Tothom va a la platja. _____
- Vols pujar al cim? _____
- Què vols fer en un lloc tan petit i fosc? _____
- Tots cabrem en aquest piset? _____
- Has d'arribar la primera a la meta. _____
- Entrarem al cine a les quatre. _____
- Val més fer les coses a poc a poc. _____

Activitat 19

Con cada uno de los verbos siguientes, construye una oración en la que aparezca un CI. Subráyalo:

otorgar, entregar, regalar, ofrecer, comprar

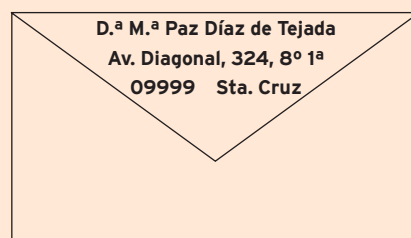
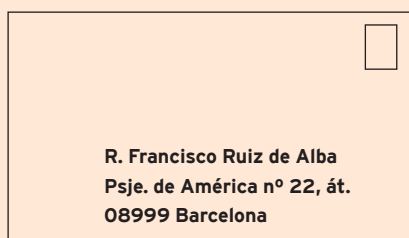
Activitat 20

Digues a quina modalitat oracional pertanyen aquests eslògans d'anuncis publicitaris extrets de diaris, revistes i catàlegs publicitaris:

- Hay otras formas de disfrutar magnum en casa. _____
- Antistax, alivia tus piernas desde el interior. _____
- Nuevo decolorante de vello Albidin. Vello invisible de la manera más cómoda. _____
- ¿Cabellos sin energía? Con el champú vitaminado y el tratamiento brillo a la pulpa de cidra recobrarán una energía i un brillo extraordinarios. _____
- Maíz Bonduelle. Sabor dulce natural. Más tierno y crujiente. Calidad superior. _____
- El 80% de los perros de más de 3 años sufren enfermedades de las encías. Nuevo Pedigree DentaStix. _____
- Maggi Mediterránea, que nada te estropee una buena comida. _____
- Terra Mítica ¡La diversión es nuestra historia! _____
- Compra confitura Hero i ves-te'n de pícnic!! _____
- Philips. Juntos hacemos tu vida mejor. _____
- No está en un Parque Acuático. ¡Está en su casa! Piscinas Waterair. _____

LÈXIC**Activitat 21**

Fíjate en las abreviaturas que aparecen en este sobre. Haz una lista y escribe al lado la palabra completa a la que sustituyen.

Activitat 22

Sabries dir què signifiquen aquestes abreviatures?

cap.	dm.
cat.	Mn.
cast.	pg.
tel.	St.
s.	av.
aprox.	nre.
nov.	batx.

Activitat 23

Tots aquests personatges no saben escriure les seves adreces utilitzant abreviatures. Pots ajudar-los escrivint les abreviatures de les paraules subratllades?

Maria Mercè Pujol i Bas. Carrer Bonavia número vint-i dos, quart segona.

Lluc Martí i Feliu. Passeig de la Barceloneta, 34, cinquè tercera.

Activitat 24

Fixa't en la forma no abreviada i classifica en sigles i acrònims:

INCAVOL	Institut Català del Voluntariat	GU	Guàrdia Urbana
IVA	Impost sobre el Valor Afegit	EUA	Estats Units d'Amèrica
NIF	Nombre d'Identificació Fiscal	DNI	Document Nacional d'identitat
ICS	Institut Català de la Salut	bit	binary digit
SONIMAG	Sonido e Imagen	AV	Associació de Veïns
CAP	Centre d'Atenció Primària	ofimàtica	oficina + informàtica
ESO	Educació Secundària Obligatoria	GES	Graduat en Educació Secundària

Sigles: _____

Acrònims: _____

Activitat 25

Relaciona aquests símbols amb el seu significat:

<i>m</i>	<i>volt</i>
<i>V</i>	<i>metre cúbic</i>
<i>Mb</i>	<i>tant per mil</i>
<i>‰</i>	<i>metre</i>
<i>m³</i>	<i>or</i>
<i>N</i>	<i>megabyte</i>
<i>Au</i>	<i>nord</i>
<i>=</i>	<i>igual</i>
<i>≤</i>	<i>menor o igual</i>

Activitat 1

¿Quins components formen el missatge publicitari? Explica'ls.

Activitat 2

Escribe una redacción de ochenta palabras que explique tu posición frente a la publicidad (escribe sobre si los anuncios te gustan o te disgustan, si influyen en tu comportamiento, tu opinión sobre los valores que transmite la publicidad)

Activitat 3

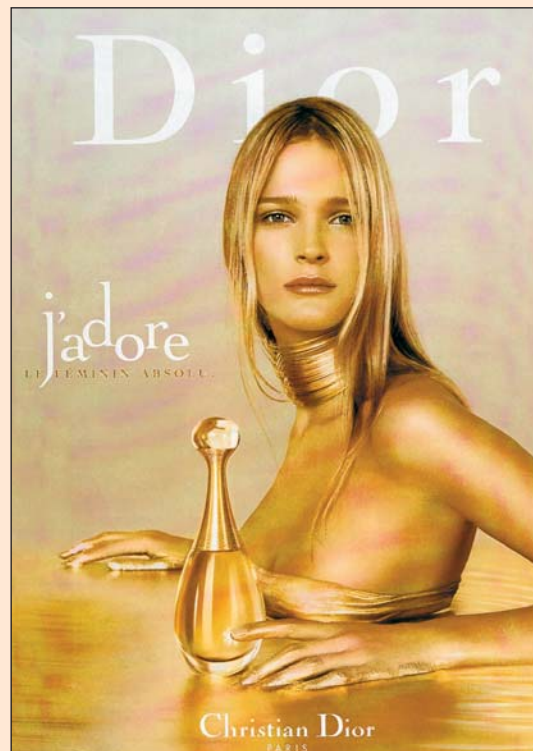
Observa aquests anuncis publicitaris. Un és antic i l'altre és actual. Respon les preguntes:

a) Quin producte anuncien? Són productes tradicionalment considerats *femenins*?

b) Quin és l'eslògan de cada anunci i quines idees suggereix (comenta'n el disseny els colors, el text)?

c) Quina imatge de la dona ofereixen aquests anuncis? Creus que aquesta imatge ha canviat molt amb el pas del anys?

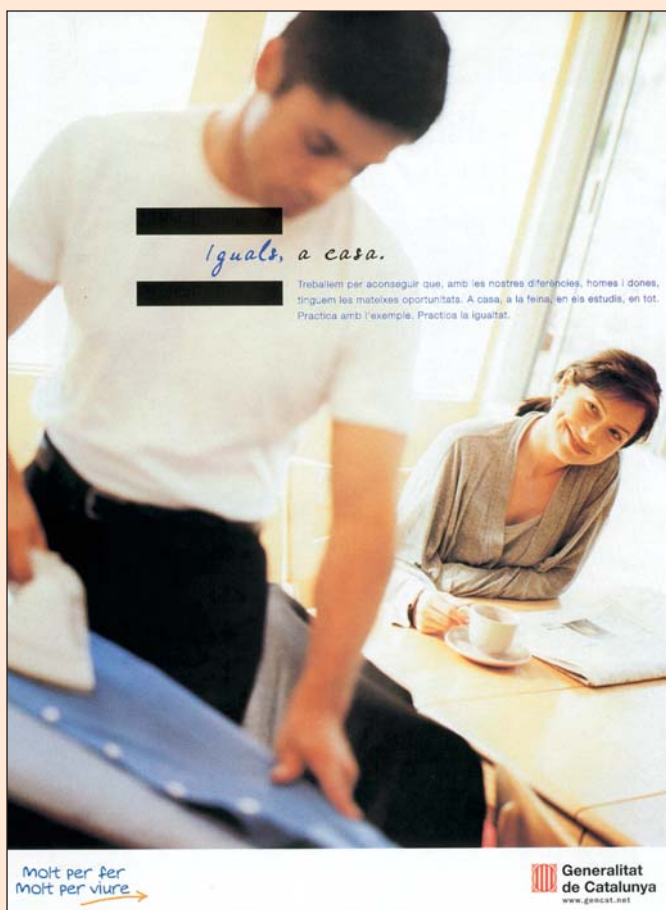
d) Escriu la teva opinió sobre la influència de la publicitat en les nostres vides (cinquanta paraules)

Imatge del llibre de Luis Otero, *He aquí la esclava del señor*, Ediciones B

Activitat 4

Digues quina resposta pretén aconseguir l'anunci següent. A quin sector de la població va dirigit? Trobes alguna figura retòrica en l'eslògan de la campanya?

Activitat 5

Fixa't en l'anunci següent i identifica els elements de la comunicació publicitària.

Activitat 6

Construeix oracions seguint el model següent. Ja veuràs com et semblaran eslògans d'anuncis publicitaris:

(nord-sud)	<i>No vagis al nord vine al sud!</i>
(Montseny-Pedraforca)	_____
(esquiar-nedar)	_____
(cantar-ballar)	_____
(Amèrica-Europa)	_____

Activitat 7

Completa la sèrie:

Infinitiu	Gerundi	Participi
obrir	obrint	obert, oberta, oberts, obertes
oferir		
omplir		
suplir		

Activitat 8

Omple els buits amb **o / u**:

Jo, ja no p...dia aguantar més. Des del dia abans, més ben dit: tota la nit, que estava amb el mateix. Vinga m...ntar i desm...ntar peces, i b...mbetes i tubs i què sé jo, sense p...der aj...dar-l.. a res, car sempre he estat molt matusser per a aquestes coses...

Lluís Busquets i Grabulosa: *La «tele» del passat* (1967)

Activitat 9

Completa amb **o / u**:

v...ll, v...ls, v...l. v...lem, v...leu, v...len
 v...lia, v...lies, v...líia, v...líem, v...líeu, v...lien
 v...ldré, v...ldràs, v...ldrà, v...ldrem, v...ldreu, v...ldran
 v...lguí, v...lguís, v...lguí, v...lguem, v...lgueu, v...lguin
 v...lgués, v...lguessis, v...lgués, v...lguéssim, v...lguéssiu, v...lguessin
 v...ler, v...lent, v...lgut

Activitat 10

Omple els buits amb **o / u** i vés amb compte perquè hi ha alguns pseudoderivats:

j...ve, capít...l, tip...s, g...vern, j...venil, tit...lar, pènd...l, complex...s, bosc...s,
 Emp...rdà, mòd...l, cact...s, músc...l, glob...s, b...cal, m...ndial, d...lcificar,
 rínx...l, tíft...l, cosin...s, n...tritiu.

Activitat 11

Subratlla i substitueix el complement preposicional o el complement circumstancial pel pronom adequat.

Estic interessada en la teva proposta. _____
 Estàs segura del que dius? _____
 Avui la Nati arriba de Suècia. _____
 Vam trobar el gos perdut al pati. _____
 Vaig posar les joies en una caixeta. _____
 Tinc tota la roba a l'armari. _____
 A sota el llit amago les sabates. _____
 Pots penjar el quadre a la paret, si us plau? _____
 Abans rentàvem la roba en aquest safareig. _____

Activitat 12

Fixa't que en aquest text es repeteix molt sovint la Marta, intenta substituir-la per un pronom adequat en cada cas i torna a escriure el text.

Quan vaig conèixer **la Marta** vaig pensar que era la noia més bonica del barri. Cada vegada que trobava la Marta pel carrer no sabia què dir a la Marta. Però cada nit pensava en la Marta i m'imaginava la Marta parlant amb mi. Què podria dir a la Marta? Podria regalar una flor a la Marta, o bé podria convidar la Marta al cinema. Però sobretot el que faria a la Marta és un petó de cine.

Activitat 13

Són sigles o són abreviatures?

<i>a.C.</i>	<i>abans de Crist</i>	
<i>col·l.</i>	<i>col·lecció</i>	
<i>IRPF</i>	<i>Impost sobre la</i>	
	<i>Renda de les Persones Físiques</i>	
<i>cia.</i>	<i>companyia</i>	
<i>SL</i>	<i>Societat Limitada</i>	
<i>teleg.</i>	<i>telegrama</i>	
<i>UE</i>	<i>Unió Europea</i>	
<i>trad.</i>	<i>traducció</i>	
<i>IAE</i>	<i>Impost d'Activitats</i>	
	<i>Econòmiques</i>	

Activitat 14

Què signifiquen aquests símbols?

m^2	
%	
+	
€	
\$	
N	

SOLUCIONS DE LES ACTIVITATS D'APRENENTATGE

PER APRENDRE

Activitat 1

a)

Un gimnàs, una confitura i un servei de telèfons d'interès.

b)

Posa't en forma: és una invitació a fer esport, a fer vida sana, a mantenir un cos jove i atractiu.

Veste'n de pícnic!: incita a la compra del producte per obtenir el regal, fa referència al lleure, a passar un dia al camp amb la família o els amics.

Molt per fer, molt per viure: aquest eslògan pertany a una campanya que anuncia les idees i les accions que un govern està portant a terme, per un cantó fa referència a accions concretes i pràctiques (molt per fer) que poden repercutir positivament en la vida diària de les persones (molt per viure).

c)

El tractament és de tu en els tres anuncis. Possiblement per semblar més directes i interessar a tota mena de persones (joves i grans).

d)

Dir: la imatge de la noia jove i en forma té un valor connotatiu, és a dir, ens fa pensar que podem aconseguir un cos perfecte anant al gimnàs, transmet valors de joventut, bellesa i salut.

Hero: la imatge no és connotativa, sinó purament denotativa, és a dir, molt objectiva: els pots de confitura i el regal que es pot aconseguir. Simplement informa sobre el producte.

Generalitat: La imatge acompanya el text: grava-te'ls al cap. És una imatge força potent, d'altra banda els números de telèfon apareixen destacats per la mida i els colors.

e)

Dir: s'adreça a tothom en general, però en particular a un públic més o menys jove, perquè la fotografia de la noia fa pensar en un cos perfecte i atlètic.

Hero: s'adreça a la persona encarregada de fer la compra i ocupar-se de la llar, potser a una mestressa de casa o una mare o un pare de família.

Generalitat: s'adreça a totes les persones que viuen al país, és una imatge jove però que anuncia un servei d'interès general.

Activitat 2

Resposta orientativa:

- *Connecting people* (connectant les persones): **telefonía mòbil**
- *Lo bueno, sabe bien*: **algun producte alimentari, congelat o preparat.**
- *Encén el blanc!*: **un producte de neteja**

- *La salut també és a la pell*: un producte d'higiene personal: un sabó, un gel o un producte de bellesa: una crema, un tònic, etc.
- *Sempre en bones mans*: una assegurança mèdica o de vida, un producte bancari, etc.
- *Al punt i a punt*: un producte alimentari preparat
- *Alegre, vital, equilibrada. T'omple de vida*: aigua mineral, un producte de bellesa, etc.

Activitat 3

Resposta oberta

Activitat 4

- Text explicatiu: perquè explica les característiques del cotxe amb una intenció didàctica.
- Text descriptiu: descriu Àfrica amb molts adjectius.
- Text instructiu: explica les instruccions que s'han de seguir per aconseguir un premi.

Activitat 5

- Si vol vendre el seu pis al comptat, vingui a Sasi. Ho tindrà fàcil, amb tota confiança i seguretat.
- Les persones grans per sentir-se acompanyades, segures i protegides durant les 24 hores, confien en Teleassistència.
No ho dubti, truqui al 93 588 36 57. Li aportarà companyia, seguretat i una millor qualitat de vida.

Activitat 6

Resposta oberta.

LLENGUA I SOCIETAT

Activitat 7

L'emissor, que és l'empresa anunciant; l'anunci, que és el missatge; els mitjans de comunicació, que són el canal; el públic a qui s'adreça l'anunci, que és el receptor; el codi, que pot ser lingüístic i/o visual.

Activitat 8

La funció conativa o d'incitació, que pretén influir en el receptor i aconseguir-ne una resposta.

La funció poètica, que se centra en la forma del missatge.

Activitat 9

Resposta oberta.

GRAMÀTICA

Activitat 10

Si no **dormo** les meves vuit hores l'endemà no **serveixo** per a res.

La Laura i en Marc fa tres anys que **surten** junts.

Aquest estri de cuina **serveix** per remenar el brou.

En Pau **resumeix** / **resum** molt bé els textos de classe i després en fa un esquema.

Espero que aquest accident li **serveixi** d'escarment.

Estaria bé que tu **oïssis** com canten els nens de l'escolania de Montserrat.

Tothom li deia coses però ell no **oïa** res.

Seria millor que tu **traduïssis** l'explicació a l'anglès, si no ningú no ho entendreà.

Activitat 11

Futur: **Vindré** amb nosaltres a la muntanya, no **aniré** amb ells a la platja.

Present: No **aneu** tan separats que us perdeu.

Present subjuntiu: Val més que no **vinguis** amb bus perquè arribaràs massa tard.

Present de subjuntiu: Hi ha algú que no **conegui** aquesta cançó: No **vagis** a la mar, a encomanar les penes, no **vagis** a la mar, les aigües en van plenes, la, la, la...

Activitat 12

Infinitiu	Gerundi	Participi
cobrir	cobrint	cobert, coberta, coberts, cobertes
complir	complint	complert, complerta, complerts, complertes
establir	establint	establert, establerta, establerts, establertes
imprimir	imprimint	imprès, impresa, impresos, impreses
morir	morint	mort, morta, morts, mortes

Activitat 13

trucar	truco
plorar	ploro
dormir	dormo
provar	provo
cordar	cordo
pujar	pujo
bullir	bullo
bufar	bufo
portar	porto
mocar	moco
punxar	punxo
sucar	suco

Activitat 14

Present	Passat	Futur
escollim	escollíem	escollirem
descobrim	descobríem	descobrirem
acollim	acollíem	acollirem
sortim	sortíem	sortirem
tossim	tossíem	tossirem
escopim	escopíem	escopirem

Activitat 15

Ara es **trobava** sol en aquest **món** i **només** podia **comptar** amb les seves forces. No **podia** fer altrament. Es faria **anomenar** Smith. I així va passar el temps, perquè el seu plat **volador** ja no aixecaria més el **vol**. Estava definitivament desesperançat.

Activitat 16

Demà compraré roses **per a la meva mare**. Demà **li** compraré roses. La noia que m'agrada ha fet un petó **al seu amic**. La noia que m'agrada **li** ha fet un petó.
No diré res del sopar **a aquell noi tan pesat**. No **li** diré res.
Dóna aquests diners **als teus pares**. Dóna'**ls** aquests diners.
El jurat va lliurar la copa **al campió de la cursa**. El jurat **li** va lliurar/va lliurar-**li** la copa.
Has fet arribar la carta **a la Lola**? **Li** has fet arribar la carta?
Els nuvis van lliurar personalment les invitacions **als convidats**. Els nuvis **els** van lliurar/ van lliurar-**los** personalment les invitacions.
Sempre dic el mateix **a la Núria** i mai no em fa cas. Sempre **li** dic el mateix i mai no em fa cas.
M'agrada agafar la mà **al meu nebot** quan passegem. M'agrada agafar-**li** la mà quan passegem.
Paga el deute **al teu soci** si no vols problemes. Paga-**li** el deute si no vols problemes.
Han donat aquest sobre tancat **per a tu i per a mi**. **Ens** han donat aquest sobre tancat.
El cantant va tirar petons **a tots els seus fans**. El cantant va tirar-**los/ els** va tirar petons.
El pallasso reparteix somriures **a tots els infants**. El pallasso **els** reparteix somriures.
Passa la pilota **a mi**. Passa'**m** la pilota.
Llença el barret **a nosaltres**. Llença'**ns** el barret.
L'avi sempre explica coses **a vosaltres**. L'avi sempre **us** explica coses.
No vull dir res **a tu**. No et vull dir/ vull dir-**te** res.

Activitat 17

El jove no es recordava **de res**. El jove no se'**n** recordava.
Estic tip **de treballar tant**. N'estic tip.
No t'oblidis **de trucar**. No te **n'**oblidis.
Recorda't **de comprar-ho tot**. Recorda-te'**n**.

He pensat **en tu** tota la nit. **Hi** he pensat.
M'avindrà **a la vostra decisió**. M'**hi** avindrà.

Activitat 18

Arribem tard **a l'escola**. **Hi** arribarem tard.

Aniré **al poble del costat**. **Hi** aniré.

En Pere i en Pau van de vacances **a L'Estartit**. En Pere i en Pau **hi** van de vacances.

Tothom va **a la platja**. Tothom hi va / **Hi** va tothom.

Vols pujar **al cim**? Vols pujar-hi? / **Hi** vols pujar?

Què vols fer **en un lloc tan petit i fosc**? Què **hi** vols fer? / Què vols fer-**hi**.

Tots cabrem **en aquest piset**? Tots hi cabrem? / **Hi** cabem tots.

Has d'arribar la primera **a la meta**. Has d'arribar-**hi** la primera/ **Hi** has d'arribar la primera.

Entrarem **al cine** a les quatre. **Hi** entrarem a les quatre.

Val més fer les coses **a poc a poc**. Val més fer-**hi** les coses.

Activitat 19

Resposta oberta.

Activitat 20

- Hay otras formas de disfrutar magnum en casa. **Enunciativa**.
- Antistax, alivia tus piernas desde el interior. **Enunciativa**.
- Nuevo decolorante de vello Albidin. Vello invisible de la manera más cómoda. **Enunciativa**.
- ¿Cabellos sin energía? Interrogativa. Con el champú vitaminado y el tratamiento brillo a la pulpa de cidra recobrarán una energía i un brillo extraordinarios. **Enunciativa**.
- Maíz Bonduelle. Sabor dulce natural. Más tierno y crujiente. Calidad superior. **Enunciativa**.
- El 80% de los perros de más de 3 años sufren enfermedades de las encías. Nuevo Pedigree DentaStix. **Enunciativa**.
- Maggi Mediterránea, que nada te estropee una buena comida. **Optativa**.
- Terra Mítica ¡La diversión es nuestra historia! **Exclamativa**.
- Compra confitura Hero i ves-te'n de pícnic!! **Exclamativa i imperativa**.
- Philips. Juntos hacemos tu vida mejor. **Enunciativa**.
- No está en un Parque Acuático. ¡Está en su casa! Piscinas Waterair. **Enunciativa i exclamativa**.

LÈXIC

Activitat 21

D. ^a	Doña	M. ^a	María
Av.	Avenida	8. ^o	octavo
1. ^a	primera	R.	Remitente
Psje.	Pasaje	n. ^o	número
át.	ático	Sta.	Santa

Activitat 22

cap.	capítol	dm.	dimecres
cat.	català	Mn.	mossèn
cast.	castellà	pg.	passeig
tel.	telèfon	St.	Sant
s.	segle	av.	avinguda
aprox.	aproximadament	nre.	nombre
nov.	novembre	batx.	batxillerat

Activitat 23

Maria Mercè Pujol i Bas. Carrer Bonavia número vint-i dos, quart segona.

M. c. núm. 4rt 2a

Lluc Martí i Feliu. Passeig de la Barceloneta, 34, cinquè tercera.

pg. 5è 3a

Activitat 24

sigles	acrònims
IVA	INCAVOL
NIF	SONIMAG
ICS	bit
CAP	ofimàtica
GU	
EUA	
DNI	
AV	
ESO	
GES	

Activitat 25

m	metre
V	volt
Mb	megabyte
‰	tant per mil
m ³	metre cúbic
N	nord
Au	or
≤	menor o igual
=	igual

SOLUCIONS DE LES ACTIVITATS D'AVALUACIÓ

Activitat 1

Els anuncis publicitaris acostumen a estar formats per:

- L'eslògan: és el component verbal del missatge publicitari, acostuma a ser una frase concisa i eloqüent que sintetitza la campanya. Junt amb l'eslògan apareix un dibuix que facilita la identificació de la marca i el seu nom, aquest símbol és el logotip.
- El cos: és la part que explica les característiques del producte o del servei, tot i que no sempre apareix aquesta explicació.
- El disseny: les imatges i recursos gràfics que conté.

Activitat 2

Resposta oberta.

Activitat 3

Resposta orientativa:

a)

Tots dos anuncien un perfum. Sí, el perfum és un producte típicament femení.

b)

L'anunci antic: No té un eslògan concret però va acompanyat d'un text que explica que aquesta colònia sedueix els homes. És un disseny exagerat i naif, l'home és grassonet i sembla absolutament seduït per una dona elegant i esvelta, li va al darrere com un gosset que segueix el rastre d'una olor.

L'anunci modern: L'eslògan és en francès i diu *Le féminin absolu*, que vol dir que aquest perfum representa la feminitat absoluta, tot el que una dona pot tenir de femení i seductor: bellesa, intel·ligència, misteri, elegància... representada per una noia ideal: jove, maca, enigmàtica, rossa, etc. El color que predomina és el groc/daurat imatge del luxe i l'elegància.

c)

La imatge de la dona ha canviat perquè ara es presenta una dona més sensual i més alliberada, però la idea de la dona objecte (perfecta i ideal) continua essent el missatge principal.

d) Resposta oberta.

Activitat 4

Va dirigit a totes les persones adultes que viuen a Catalunya. La intenció de la campanya és sensibilitzar i promoure la igualtat entre homes i dones. L'eslògan conté una anàfora, és a dir, la repetició d'una estructura (*Molt per fer, molt per viure*) amb finalitat estètica i per reforçar el missatge.

Activitat 5

Emissor: **empresa anunciant, casa Fiat.**

Missatge: **l'anunci en conjunt.**

Canal: **mitjà de comunicació on aparegui l'anunci: diari, revista...**

Receptor: **públic a qui s'adreça, gent jove.**

Codi: **lingüístic i visual.**

Activitat 6

No vagis al Montseny vine al Pedraforca!

No vagis a esquiar vine a nedar!

No vagis a cantar vine a ballar!

No vagis a Amèrica vine a Europa!

Activitat 7

Infinitiu	Gerundi	Participi
obrir	obrint	obert, oberta, oberts, obertes
oferir	oferint	ofert, oferta, oferts, ofertes
omplir	omplint	omplert, omplerta, omplerts, omplertes
sofrir	sofrint	sofert, sofrerta, sofrerts, sofrertes
suplir	suplint	suplert, suplerta, suplerts, suplertes

Activitat 8

Jo, ja no **podia** aguantar més. Des del dia abans, més ben dit: tota la nit, que estava amb el mateix. Vinga **muntar** i **desmuntar** peces, i **bombetes** i tubs i què sé jo, sense **poder ajudar-lo** a res, car sempre he estat molt matusser per a aquestes coses...

Activitat 9

vull, vols, vol, volem, voleu, volen
 volia, volies, volia, volíem, volíeu, volien
 voldré, voldràs, voldrà, voldrem, voldreu, voldran
 vulgui, vulguis, vulgui, vulguem, vulgueu, vulguin
 volgués, volguéssis, volgués, volguéssim, volguéssiu, volguéssin
 voler, volent, volgut

Activitat 10

jove, capítol, tipus, govern, juvenil, titular, pèndol, complexos, boscos, Empordà, mòdul, cactus, múscul, globus, bucal, mundial, dulcificar, rínxol, títol, cosinus, nutritiu.

Activitat 11

Estic interessada **en la teva proposta**. **Hi** estic interessada.

Estàs segura **del que dius**? **N'estàs** segura?

Avui la Nati arriba **de Suècia**. Avui la Nati **n'arriba**.

Vam trobar el gos perdut **al pati**. **Hi** vam trobar el gos perdut / Vam **trobar-hi** el gos perdut.

Vaig posar les joies **en una caixeta**. **Hi** vaig posar les joies / Vaig posar **hi** les joies.

Tinc tota la roba **a l'armari**. **Hi** tinc tota la roba.

A sota el llit amago les sabates. **Hi** amago les sabates.

Pots penjar el quadre **a la paret**, si us plau? **Hi** pots penjar el quadre / Pots penjar-**hi** el quadre, si us plau?

Abans rentàvem la roba **en aquest safareig**. Abans **hi** rentàvem la roba.

Activitat 12

Quan vaig conèixer la Marta vaig pensar que era la noia més bonica del barri. Cada vegada que me **la** trobava pel carrer no sabia què dir-**li**. Però cada nit **hi** pensava i me **la** imaginava parlant amb mi. Què **li** podria dir? **Li** podria regalar una flor, o bé **la** podria convidar al cinema. Però sobretot el que **li** faria és un petó de cine.

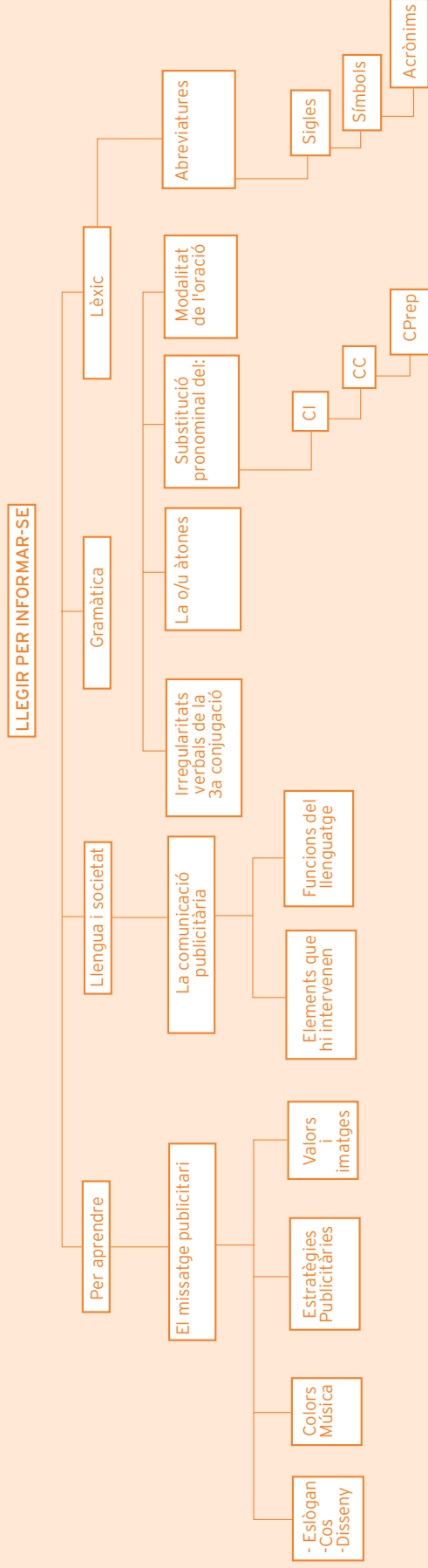
Activitat 13

(Les abreviatures han de portar un punt)

aC	abans de Crist	sigla
col·l.	col·lecció	abreviatura
IRPF	Impost sobre la Renda de les Persones Físiques	sigla
cia.	companyia	abreviatura
SL	Societat Limitada	sigla
teleg.	telegrama	abreviatura
UE	Unió Europea	sigla
trad.	traducció	abreviatura
IAE	Impost d'Activitats Econòmiques	sigla

Activitat 14

m ²	metre quadrat
%	tant per cent
+	suma
€	euro
\$	dòlar
N	nord

QUÈ HAS TREBALLAT?

103

com ho porto?

Què ha après i què em falta?

Ara que ja has arribat al final de la unitat només et queda comprovar què has après i adonar-te, si és el cas, d'allò que et queda per aprendre.

Omple la graella següent amb Sí / No / A mitges:

Quadre d'autoavaluació

He après a...	Activitats d'aprenentatge	Activitats d'avaluació	Sí/No/A mitges
Analitzar i comprendre diferents missatges publicitaris.	1, 2, 4	3	
Conèixer les característiques bàsiques dels anuncis publicitaris.	1, 2	1	
Crear eslògans i missatges publicitaris breus.	3, 5, 6		
Tenir una actitud crítica raonada davant els missatges publicitaris.		2, 3	
Identificar els elements de la comunicació i les funcions del llenguatge de la publicitat.	7, 8, 9	4, 5	
Escriure i pronunciar correctament o/u àtones.	13, 14, 15	8, 9, 10	
Fer la substitució pronominal del complement indirecte, el circumstancial i el preposicional.	16, 17, 18, 19	11, 12	
Detectar quines modalitats de l'oració predominen en els missatges publicitaris.	20		
Conèixer el significat d'algunes abreviatures, sigles, símbols i acrònims.			

Unitat 3

EL CÒMIC

105

EL CÒMIC

UNITAT 3

Comunicació 6. LECTURA DE LA IMATGE

QUÈ APRENDRÀS?

En aquesta unitat treballarem la comunicació a partir d'un mitjà tan familiar com és el còmic. Al final de la unitat podràs:

- Llegir i comprendre diferents còmics.
- Identificar els trets més característics dels còmics.
- Completar i crear còmics utilitzant el llenguatge i els recursos adequats.
- Reconèixer formes del llenguatge sexista i evitar-ne el seu ús.
- Conèixer els usos dels verbs *ser* i *estar*.
- Fer la substitució pronominal del complement atributiu i predicatiu.
- Utilitzar correctament algunes perífrasis verbals.
- Escriure i pronunciar correctament la essa sorda i sonora i les grafies del castellà: c, z, qu, k.
- Conèixer el significat de les onomatopeies més habituals dels còmics.

COM HO TROBARÀS?

PER APRENDRE

- El còmic
 - La imatge i la paraula

LLENGUA I SOCIETAT

- El sexisme en el llenguatge

GRAMÀTICA

Verbs:

- Usos dels verbs *ser* i *estar*
- Les perífrasis verbals
- La substitució pronominal de:
 - C Atr
 - C Pred
- Ortografia de la essa sorda i sonora
- Grafies del castellà: c, z, qu, k

LÈXIC

- Les onomatopeies

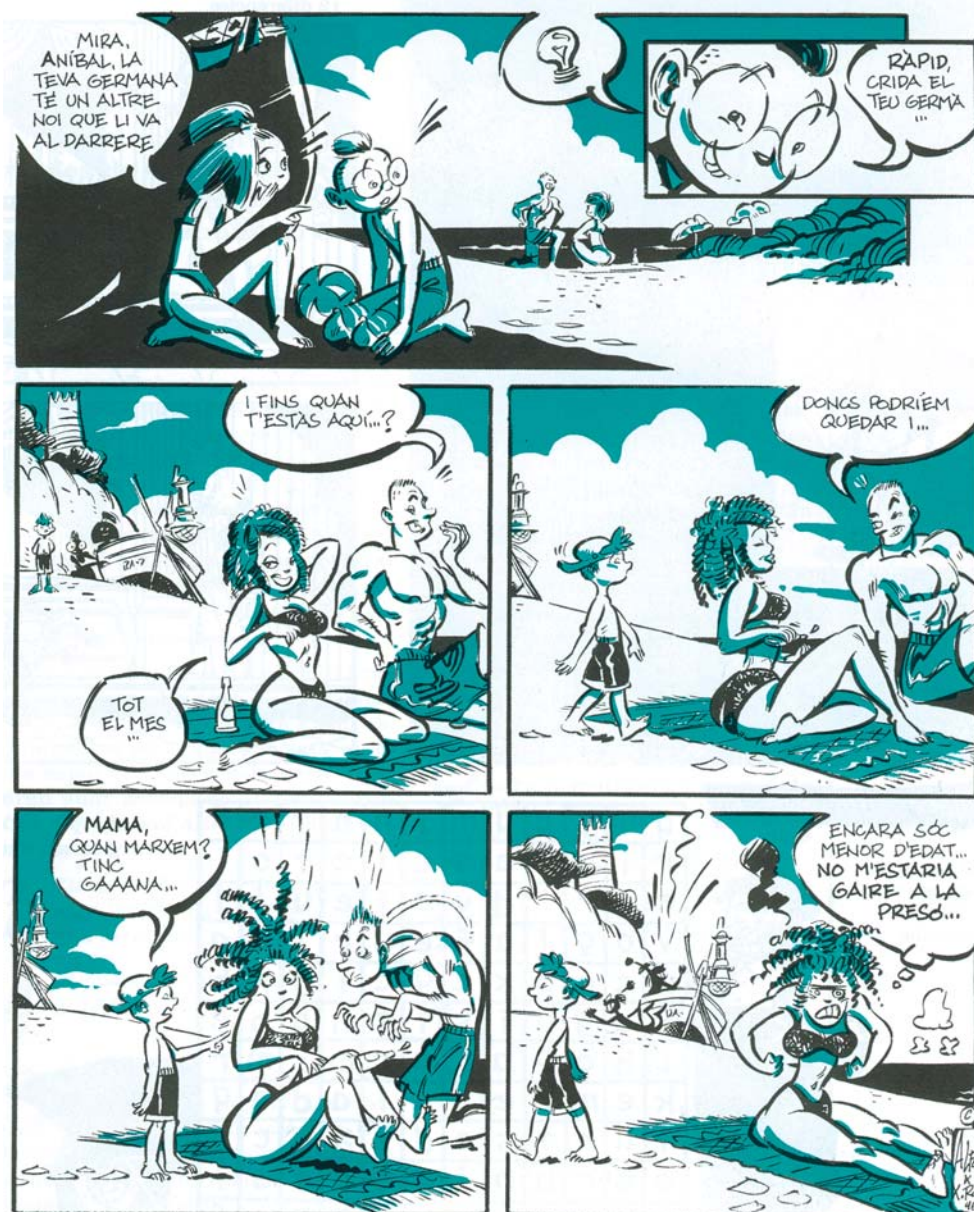
1. PER APRENDRE

El text que comentarem a continuació és un còmic. Combina les imatges i el llenguatge verbal a fi d'explicar una història. Fixa't en tots els elements que el caracteritzen:

- És un gènere narratiu perquè explica una història.
- La llengua escrita imita o representa la llengua oral espontània.
- Registre de llengua informal: estàndard i col·loquial.
- Té com a funció l'entreteniment.
- Llenguatge propi: vinyetes, globus, onomatopeies i altres signes.

ANÍBAL i VICTÒRIA

Per ALFONS LÓPEZ i XAVIER ROCA

Autors: Alfons López i Xavier Roca.
Extret del *Cavall Fort*, núm 958, juny 2002

Argument de la historieta:

L'Aníbal i la Victoria són un nen i una nena una mica entremaliats. Decideixen fer una broma a la germana gran de l'Aníbal que és a la platja *llegant* amb un noi. Li diuen al germà petit de la Victòria que s'acosti a la germana de l'Aníbal fingint que és fill seu. Finalment, la germana gran està molt empipada perquè ha perdut l'ocasió de sortir amb el seu nou amic.

Vinyeta 1: **Plantejament** de la història, l'Aníbal i la Victòria decideixen molestar la germana gran.

Vinyetes 2, 3 i 4: **Nus**, el germà petit s'acosta a la noia i al noi que parlen, mentre la Victòria i l'Aníbal contempen l'escena de lluny darrere una barca. El nen diu «mama» i la parella jove queda molt sorpresa.

Vinyeta 5: **Desenllaç o resolució**, el noi jove ja ha marxat i la germana gran està molt enrabada, mentre el nen petit marxa tranquil·lament i l'Aníbal i la Victòria, al fons de la imatge, es moren de riure.

El còmic

Per la seva difusió massiva, el còmic és considerat un art de masses i un element bàsic de la cultura popular del segle xx.

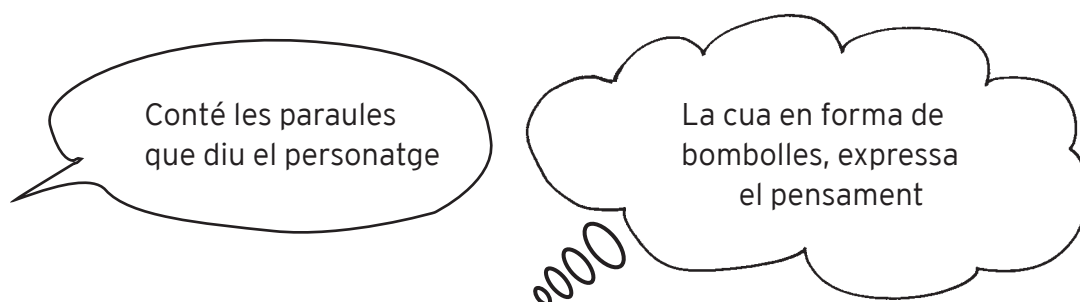
És un gènere artístic que combina dibuixos i text literari. S'organitza en vinyetes, tot i que la seva extensió és molt variable: des de tires periòdiques d'unes quatre vinyetes (com *Mafalda*, *Charlie Brown* o *Calvin i Hobbes*) a àlbums de diverses pàgines (com *Asterix*, *Tintín* o *Lucky Luke*).

Les vinyetes i les bafarades

Una vinyeta és cada un dels diferents requadres en què es divideix una historieta gràfica. Dins de cada requadre apareix el dibuix amb els personatges o l'acció on queda definit un espai i un temps determinats.

La llum, la proporció i els colors dels dibuixos poden anar canviant per donar èmfasi a alguns aspectes del lloc representat, dels objectes o dels personatges

La bafarada o globus és l'espai de la vinyeta on hi ha el text. Serveix per posar les paraules en boca dels personatges: què diu cadascú, com ho diu o bé expressar què en pensa. Contenen les paraules justes per facilitar la seva lectura.

Els globus per si mateixos poden tenir significació. Segons la forma o el contorn de la bafarada haurem de donar una expressió determinada al text que hi ha escrit: d'odi, de sorpresa, de por, d'admiració, etc.

El còmic com a llenguatge

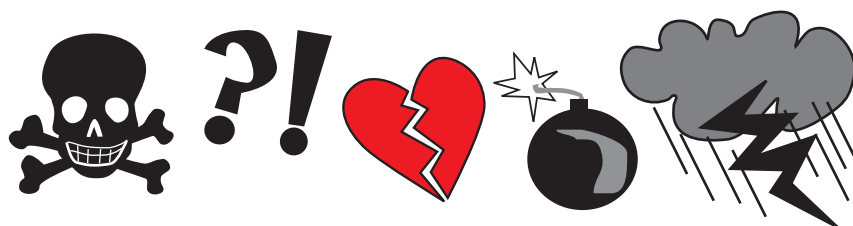
El còmic té un llenguatge propi. Les vinyetes són les unitats narratives. La importància del text varia segons el tipus de còmics. En alguns casos pot estar molt treballat i en d'altres reduir-se fins a desaparèixer.

A més dels dibuixos i del text, el llenguatge del còmic està format per diferents elements, diferents símbols que tenen una missió expressiva i comunicativa.

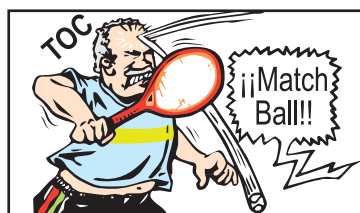
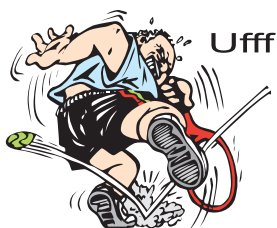
La onomatopeia és un dels símbols més habituals en el còmic. Les onomatopeies són representacions textuais de crits, sorolls, veus d'animals i qualsevol altre so, com timbres, telèfons o cops. Les paraules que representen les onomatopeies tenen també un fort component visual, ja que segons com estiguin escrites o dibuixades les lletres representaran més o menys intensitat del so en qüestió. Les onomatopeies omplen sovint tota la bafarada, són coneguts pels lectors de còmics i estalvien moltes explicacions.

Signes d'interrogació i admiració per demostrar dubte o sorpresa.

Petits dibuixos que funcionen com a metàfores visuals: per exemple unes calaveres o altres elements negatius per significar insults i renecs, cors o cors trencats per representar l'enamorament o el desamor, etc.

Línies que ens donen informació sobre els moviments dels personatges o dels objectes. Aquestes línies, molt utilitzades en el còmic japonès, s'anomenen línies cinètiques.

Ús de lletra negreta i lletra majúscula per assenyalar l'entonació o la pronunciació especial d'alguns mots.

El còmic, un gènere narratiu

El còmic és un text narratiu, les imatges i els diàlegs contenen els elements essencials de la història. L'estructura de la historieta de còmic conté les tres parts d'una narració: plantejament, nus i desenllaç (com pots comprovar en l'exemple de l'inici de la unitat).

El text del còmic reproduïx la interacció entre diversos personatges i és una imitació escrita del discurs oral. Hi trobem alguns dels **trets bàsics dels misatges orals informals**:

- Gran varietat d'entonacions
- Ús de falques: que són mots o frases supèrflues que s'empren en llengua oral per allargar les frases o permeten guanyar temps per pensar (ves, vull dir, o sigui.../ ¿sabes?, es que..., y eso...)
- Ús d'expressions pròpies de la llengua oral.
- Ús d'onomatopeies i mots que imiten sorolls.

Els diàlegs són molt breus i hi ha **el·lipsis**, no s'explica tot detalladament, sinó que se salta parts de la història que són òbvies o innecessàries per exemple, en el moment que l'Aníbal té la idea d'enviar en orris el pla de la seva germana i diu: «ràpid, crida el teu germà...», no s'explica tot, només allò que és estrictament necessari per a la comprensió de l'acció.

D'altra banda, la presència del **llenguatge no verbal** és un tret dels personatges de còmic perquè no només es comuniquen amb el llenguatge verbal. El mal humor, l'alegria, la por o el dubte, per exemple, es transmeten mitjançant les expressions de la cara. El llenguatge corporal el determinen tots aquells gestos que ajuden a interpretar allò que volen dir, la gesticulació dels braços i mans, l'estructura física dels personatges (si són alts, baixos, prims o grassos), etc.

El registre de llengua dependrà del grau de formalitat de la situació. En general, és molt freqüent l'**ús del registre col·loquial**, perquè la interacció entre els personatges de còmic és molt espontània, el seu objectiu bàsic és la comunicació, i l'entonació hi té molta importància.

L'origen del còmic

El còmic és un gènere narratiu que s'ha desenvolupat durant el segle XX. Durant els seus inicis va ser un gènere considerat menor, tot i que actualment es considera un autèntic gènere. Moltes ciutats organitzen cada any un saló del còmic on els afeccionats poden gaudir dels dibuixos del passat i dels més nous.

Té l'origen en els acudits gràfics del segle XIX que apareixien en publicacions periòdiques. Els primers còmics van aparèixer als Estats Units i s'editaven als diaris. Altres còmics americans són *Tarzan*, *Dick Tracy* o *Flash Gordon*, dels quals se n'han fet versions cinematogràfiques. També els superherois com Superman, Spiderman, els Quatre Fantàstics, etc., han tingut molt èxit al llarg de la història i s'han convertit en personatges coneguts per tothom gràcies primer al còmic i després al cinema.

A Catalunya, la revista *Cavall Fort* s'ha encarregat, des de la seva aparició l'any 1961, de divulgar còmics europeus com l'*Astèrix* i *Obèlix*, els *Barrufets*,

Autora: Mercè Canals.
Extret del *Cavall Fort*, núm. 964.

Espirú i Fantàstic o el *Sergi Grapes*, a més de presentar còmics autòctons com el *Jep i Fidel* o el *Massagran*.

Altres còmics famosos a Espanya, que formen part de la història d'aquest gènere són el *TBO* o *Mortadelo y Filemón*.

El còmic s'ha fet servir sovint com a element de crítica o denúncia social, com demostren els acudits gràfics dels diaris o l'existència de revistes com *El Jueves*. Hi ha còmics que són transgressors, com els anomenats còmics *underground*, que contenen una forta càrrega crítica de la societat.

(Fes les activitats d'aprenentatge 1, 2 i 3)

2. LLENGUA I SOCIETAT

Sexisme en el llenguatge

Molt sovint, la publicitat dona imatges estereotipades de la realitat. És el cas de la imatge de la dona. Alguns anuncis són sexistes perquè transmeten una imatge de la dona que no es correspon amb la realitat actual, sinó que reproduïxen clíxés massa tradicionals. Amb la llengua, passa el mateix.

La llengua és un reflex de la societat i al llarg del temps s'ha anat adaptant a les necessitats d'aquesta. Així, si durant molt de temps, i encara ara, la societat ha tingut comportaments discriminatoris per raó del sexe, el llenguatge també serà sexista. Però un cop la societat decideix eradicar aquesta situació injusta, s'ha de procurar, també, fer desaparèixer les construccions sexistes de la llengua. Això és molt difícil, ja que la llengua és fruit d'una evolució produïda al llarg de molts anys i no es pot canviar d'un dia per l'altre. La llengua, especialment la llengua normativa, sempre canvia més lentament que la societat.

Evidentment, el primer que cal fer és evitar les situacions discriminatòries, i una manera de començar és evitant el llenguatge sexista. Per tant, caldrà adaptar els nostres escrits i els discursos formals a un llenguatge tan poc sexista com sigui possible.

El més oportú seria, per descomptat, personalitzar el tractament segons el sexe de la persona a qui ens dirigim, però això no sempre pot ser així. En cartes genèriques, anuncis a la premsa i altres tipus de documents que es dirigeixen a qualsevol tipus de persona, la personalització és impossible i s'han de fer servir formes genèriques que evitin tant com sigui possible l'ús d'un llenguatge sexista.

A continuació donarem algunes indicacions per procurar evitar el llenguatge sexista a l'hora d'escriure determinats tipus de documents.

- **En l'encapçalament de cartes** dirigides a persones d'ambdós sexes cal duplicar la fórmula inicial o incloure tant la terminació masculina com la femenina:

Distingit senyor,
Distingida senyora,

Apreciado señor,
Apreciada señora,

(Evidentment, també es pot posar primer la fórmula femenina i després la masculina)

Distingit/ida senyor/a

Apreciado/a señor/a

- **A l'interior dels escrits** cal continuar evitant tot allò que exclouï el gènere femení, però s'ha de fer de tal manera que el text no es faci complicat de llegir. Per tant, sempre que trobem una solució no sexista que eviti les barres que acabem de veure, la utilitzarem. El més adient és recórrer a construccions genèriques que incloguin els dos sexes. A continuació hi ha una llista amb alguns exemples.

Els seleccionats s'hauran de presentar dilluns al matí a l'edifici central.
Els ciutadans tenen dret a la informació.
Els treballadors van fer vaga.
Els professors han d'estimular els alumnes.
Tots els veïns estaven farts dels sorolls.
L'home és un animal social.

Les persones seleccionades s'hauran de presentar dilluns al matí a l'edifici central
La ciutadania té dret a la informació.
El personal va fer vaga.
El professorat ha d'estimular l'alumnat.
Tot el veïnat estava fart dels sorolls.
L'ésser humà és un animal social.

També, és clar, es pot fer servir la repetició, però si n'hi ha gaires, el text pot ser més pesat de llegir: **Els ciutadans i les ciutadanes tenen dret a la informació.**

- **En textos breus** en què cal aprofitar l'espai, com anuncis als diaris, per exemple, es pot fer servir el recurs de la **barra inclinada**: **Empresa important busca un/a enginyer/a de camins.**
- **Al llarg del text**, el tractament de vós evita haver de concretar el gènere. No és el mateix escriure *el convidem i la convidem* que *us convidem*.
- **Cal evitar el lèxic sexista.** Per començar, no s'hauria de fer servir la forma *senyoreta* (o *señorita*, en castellà) per referir-se a una dona soltera, ja que no es fa servir *senyoret* per un home solter o jove. Es pot utilitzar *senyora*, o, simplement, el seu nom i cognom.

Hi ha, a més, una gran quantitat de **noms d'oficis i de càrrecs** que tradicionalment han estat masculins que avui en dia ja tenen una forma femenina. A

continuació en tens una llista, fixa't que hi ha alguns que no varien en masculí i femení, però sí que ho fa l'article.

l'advocat / l'advocada o advocadessa	el abogado / la abogada
l'agent / l'agent	el agente / la agente
l'ajudant / l'ajudanta	el ayudante / la ayudante
l'alcalde / l'alcalde (tb. l'alcaldesa)	el alcalde / la alcaldesa
l'arquitecte / l'arquitecta	el arquitecto / la arquitecta
l'assistent / l'assistentia	el asistente / la asistenta
el bomber / la bombera	el bombero / la bombera
el cap / la cap	el jefe / la jefa (tb. la jefe)
el capatàs / la capatassa	el capataz / la capataza
el capità / la capitana	el capitán / la capitán
el carter / la cartera	el cartero / la cartera
el comissari / la comissària	el comisario / la comisaria
el delineant / la delineant	el delineante / la delineante
el dependent / la dependenta	el dependiente / la dependienta
el cònsol / la cònsol	el cónsul / la cónsul
el director / la directora	el director / la directora
el doctor / la doctora	el doctor / la doctora
l'enginyer / l'enginyera	el ingeniero / la ingeniera
l'estudiant / l'estudiant (tb. l'estudianta)	el estudiante / la estudiante
el fiscal / la fiscal	el fiscal / la fiscal
el físic / la física	el físico / la física
el fotògraf / la fotògrafa	el fotógrafo / la fotógrafa
el jutge / la jutgessa	el juez / la juez (también la jueza)
el mestre / la mestra	el maestro / la maestra
el metge / la metgessa	el médico / la médica
el psicòleg / la psicòloga	el psicólogo / la psicóloga (també sicólogo / sicóloga)
el tinent / la tinenta	el teniente / la teniente

Quan tinguis un dubte sobre si el nom d'un ofici varia en la seva forma femenina hauràs de consultar el diccionari.

(Fes les activitats d'aprenentatge 4 i 5)

3. GRAMÀTICA

Usos del verb ser i estar

Els verbs ser i estar no tenen semànticament significació, perquè són verbs copulatius, fan d'enllaç entre el subjecte i el complement atributiu. Sovint se'ns fa difícil de precisar quin dels dos és l'adient per a cada cas concret. Els quadres següents et poden ajudar a resoldre aquests dubtes:

VERB SER	VERB ESTAR
Existència, identitat: Això és una casa. Tres i dos són cinc. Els animals són éssers vius. Pertinença: Sóc de la vall d'en Bas. L'Antoni és el president de la fundació. Ell també era de la colla. Qualitats accidentals d'una cosa o estat del subjecte: La neu és blanca. En Lluís és ros. Sóc casada. Barça. Presència en un lloc (sinònim de trobar-se) El poble és a la comarca de la Garrotxa. El director és al seu despatx. Aquell dia, jo era a Berga. Designació del temps en què es produeix un fet Allò fou l'any de l'esclat de la guerra. El casament serà el mes de juliol. Els exàmens seran d'aquí un mes.	Posició del subjecte en un lloc (ésser col·locat o posat) El quadre estava tort. El cargol està fluix. La nevera està desnivellada. Estat o qualitats transitòries referents a la salut, la professió, l'estat físic o psíquic, (sinònim: romandre) Tots estàvem de vacances. El gos està avui molt neguitós. Encara està malalt. Permanència seguida en un lloc (sinònim: estar-se, aturar-se, viure, residir, romandre) M'estaré dues hores més estudiant. Vam estar-nos vuit anys a França. M'estic a les Corts, a prop del Camp del La durada a fer una cosa (sinònim tardar o trigar) La banyera està mitja hora per omplir-se. Tu t'estaràs més de quatre hores a fer el dinar. Estarem tot un dia de viatge.

(Fes les activitats d'aprenentatge 6, 7 i 8)

La substitució pronominal de l'atribut (ho/en)

Ja saps que la funció d'atribut la fa habitualment un adjectiu. Per fer-ne la substitució utilitzem bàsicament els pronoms febles **Ho/ En**. Fixa't en aquests exemples:

És rica: **Ho** és/ **n'**és.

Era molt simpàtic: **Ho** era/**n'**era molt.

Aquest llibre sembla interessant: Aquest llibre **ho** és / **n'**és.

(Fes l'activitat d'aprenentatge 9)

▼ Substitución pronominal del atributo

En castellano el atributo se substituye siempre por el pronombre personal de tercera persona **lo**:

▲ Ella es **feliz**. > Ella **lo** es. Ellos son **felices**. > Ellos **lo** son

Les formes no personals i les perífrasis verbals

Com ja hem dit, les formes no personals del verb són l'infinitiu, el gerundi i el participi, en tens una llista a la unitat 1 d'aquest mòdul. Torna a consultar-la, t'adonaràs que el participi, a diferència de l'infinitiu i del gerundi, permet la flexió de gènere i de nombre: *aparegut, apareguda, apareguts, aparegudes*.

Doncs bé, a partir de les formes no personals es poden formar **les perífrasis verbals**, unitats compostes per dues formes verbals -una de variable i una altra d'invariable- que, en combinar-se directament o per mitjà d'una preposició, adquireixen un únic sentit verbal. Ho veurem més clarament a partir d'exemples.

- **Hem de sortir** a les sis del matí: idea d'obligació
- *La festa de casament es **deurà celebrar** cap al migdia*: idea de probabilitat.
- *Quan era prou lluny de casa, **va començar a ploure***: idea d'imminència.
- *Si volen, **podem demanar** una reunió urgent*: idea de possibilitat.
- *Encara que no vulguin, **ho tornarem a demanar***: idea de reiteració.

En general, les perífrasis verbals es poden formar amb l'infinitiu, el gerundi i el participi. Vegem tot seguit les més freqüents:

• Perífrasis d'infinitiu:

D'obligació:	Haver de + infinitiu: <i>Haig de caminar. / He de treballar més</i>
Caldre + infinitiu: <i>Cal treballar per viure.</i>
Caldre + que + oració: <i>Cal que ens afanyem.</i>
De probabilitat:	Deure + infinitiu: <i>Deu ser hora de dinar.</i>
D'imminència:	Anar + a + infinitiu: <i>Anava a dinar, quan ens van donar la notícia.</i>
Estar a punt de + infinitiu: <i>Els bombers estaven a punt de sortir.</i>
Començar + a + infinitiu: <i>Començava a entendre les matemàtiques.</i>
De possibilitat:	Poder + infinitiu: <i>Pots triar el menú que tu vulguis.</i>

• **Perífrasis de participi:**

De conseqüència: Quedar, restar o deixar + **participi**: Tots *vam quedar parats*.

Tenir + participi: Ja *tenim decidit* on passarem les vacances.

• **Perífrasis de gerundi:**

De duració: Estar + **gerundi**: En aquests moments, tots *estan dormint*.

Anar + **gerundi**: *Anem fent*.

(Fes l'activitat d'aprenentatge 10)

Ortografia de la essa sorda i sonora.

Ja saps que per representar ortogràficament el so de la essa sorda i de la essa sonora, utilitzem diverses grafies:

so [s] sord	so [z]sonor
S/SS/C/Ç	S/Z

Grafies de la essa sorda [s]

El so de la essa sorda el representem de manera diferent segons la posició que ocupi en el mot:

A principi de mot	Entre vocals	Després de consonant	A fi de mot
S C S	SS, C Ç, SC Ç	C C	S

A principi mot

Davant de les lletres a, o, u escriurem sempre s: sabata, sang, sofre, soroll, suro...

Davant de e, i tenim dues possibilitats c o s: sentit, sis, sivella, cera, civada, cigarret ...

Enmig de mot

Entre vocals escrivim ss/c/ç: cassola, bossa, passos; abraçada, lliçó, condició, llucet ...

Entre consonant i vocal escrivim s o c/ç: dansa, llança, enciam...

Entre vocal i consonant, sempre s: estripat, escàs...

Com podem comprovar la lletra **ç** (ce trencada), alterna amb la lletra **c**. Escrivem una o altra, segons la regla següent:

c davant: e, i ç davant: a, o, u

Recordem algunes de les paraules més usuals amb la grafia **c/ç**: *alçar, amenaçar, avançar, avenç, cabeça* (d'all), *caçar, alça, cançó, ceba, civil, començar, dolç, lluç, llança, lliçó, març, glaç, França, francès, raça, torçar, pedaç, puça, adreçar, comerç, eriçó...*

Recordem algunes de les paraules més usuals amb grafia **s**: *sabata, safareig, safata, salpar, sòcol, sentinella, sèquia, serraller, sofre, simbomba, sucre, safir, safrà, sanefa, sarró, sarsuela, sedàs...*

Els següents mots compostos, s'escriuen amb una sola **s**, però tenen so de essa sorda: *asimetria, antisèptic, bisseccionar, contrasentit, entresol, hiposulfat, monosil·làbic, parasíntesi, sobresortit, suprasensible, tetrasil·làbic, unisexual...*

S'escriuen amb **ss**: *arrebossar, arriassar, carnisseria, carrossa, cassola, compromissari, discussió, disfressar, dissertar, dissident, dissoldre, drassana, Eivissa, excessiu, frontissa, gessamí, hissar, massapà, messies, mosso, mostassa, pòlissa, premissa, Rosselló, Saragossa, tassa, tossut...*

Recorda que també s'escriuen amb **ss** tots els mots acabats en **-gressió** (agressió); **-gressor** (transgressor); **-missió** (admissió); **-missor** (emissor); **-pressor** (compressor).

A final de mot, tenim només dues possibilitats **s/ç**: *arròs, lluç*.

La grafia de la essa sonora [z]

El so de la essa sonora només es pot representar mitjançant dues grafies:

A principi de mot	Entre vocals	Després de consonant
Z	S	Z

A principi de mot escrivim **z**: *zenit, zebra, zoològic, zero, zona...*

Enmig de paraula

Entre vocal escrivim gairebé sempre **s**: *camisa, casos, pisos...*

Convé recordar que els mots següents s'escriuen amb **s**, i es pronuncien amb essa sonora: *anestèsia, asil, casino, cosa, desídia, divisor, entusiasme, episodi, frase, fusible, gasa, magnèsia, medusa, mil·lèsim, misantrop, musa, música, museu, musulmà, nasal, obesitat, països, paisatge, paràsit, presagi, presumpte, residu, resar, pesar.*

Els acabats en **-si**: *anàlisi, crisi, dosi, hipòtesi, metamorfosi, oasi, paràlisi, parèntesi, tesi, tuberculosi...*

Els acabats en **-sió**: *adhesió, cohesió, col·lisió, concisió, decisió, exclusió, explosió, inclusió, lesió, persuasió...*

Els noms: *Àsia, Freser, Manises; Cèsar, Eusebi, Tomasa, Casimir...*

Entre consonant i vocal escrivim la grafia **z**: *Alzira, pinzell, colze, alzina, onze.*

Són excepcions els mots formats amb **-fons** (*enfonsar*), **trans-** (*transeünt*), **-dins** (*endinsar*).

S'escriuen també amb grafia **z** els mots: *bizantí*, *espermatozoide*, *nazi*, *nazisme*, *topazi*...

(Fes les activitats d'aprenentatge 11 i 12)

Ortografia de la c, z, qu, k

El sonido [θ], presente en las palabras **cera** o **zapato** se representa con las grafías **c** o **z**:

- **c** delante de las vocales e,i: **cera**, **cielo**
- **z** delante de las vocales a, o, u: **zapato**, **zorro**, **zumbido** y al final de palabra o de sílaba: **audaz**, **feliz** (fíjate, sin embargo, en las excepciones: **zig-zag**, **zeta**)

El sonido [K], presente en las palabra **ca**sa o **que**so se representa con las grafías **c** o **qu**:

- **c** delante de a, o, u: **calle**, **cosa**, **cuchara**.
- **qu** delante de e, i: **quejido**, **quiero**

La letra **k** se utiliza en un reducido número de palabras de origen griego o extranjeras: **kilo**, **basket**, **tetrabrik**, etc.

(Fes l'activitat d'aprenentatge 13 i 14)

4. LÈXIC

Onomatopeies

Les onomatopeies són paraules que **reprodueixen o suggereixen sensacions auditives**. Una onomatopeia pretén imitar el so que fa el concepte al que s'associa. Per exemple:

Onomatopeia

tic-tac, tic-tac

zzzzzzzzzzzz

bum!

ring, ring, ring...

nang, nang

significat

el so d'un rellotge

soroll d'un insecte que vola

explosió

timbre del telèfon

el soroll d'una campana

Entre les onomatopeies trobem també alguns verbs que han derivat de la paraula primitiva

piular

xiuxiuejar

miolar

fer *piu* els ocells

fer *xiu-xiu* (parlar en veu baixa)

imitar la veu del gat

On podem trobar més onomatopeies és en els còmics. El còmic combina la imatge amb l'onomatopeia per tal de crear un ambient per a l'acció.

(Fes les activitats d'aprenentatge 15, 16 i 17)

ACTIVITATS D'APRENENTATGE

PER APRENDRE

Activitat 1

Llegeix aquesta historieta de *Jep i Fidel* apareguda a la revista *Cavall Fort*. Respon les preguntes:

Jep i Fidel

Guió i dibuixos: MADORELL

Autor: Madorell. Extret del *Cavall Fort*, núm. 950, febrer 2002

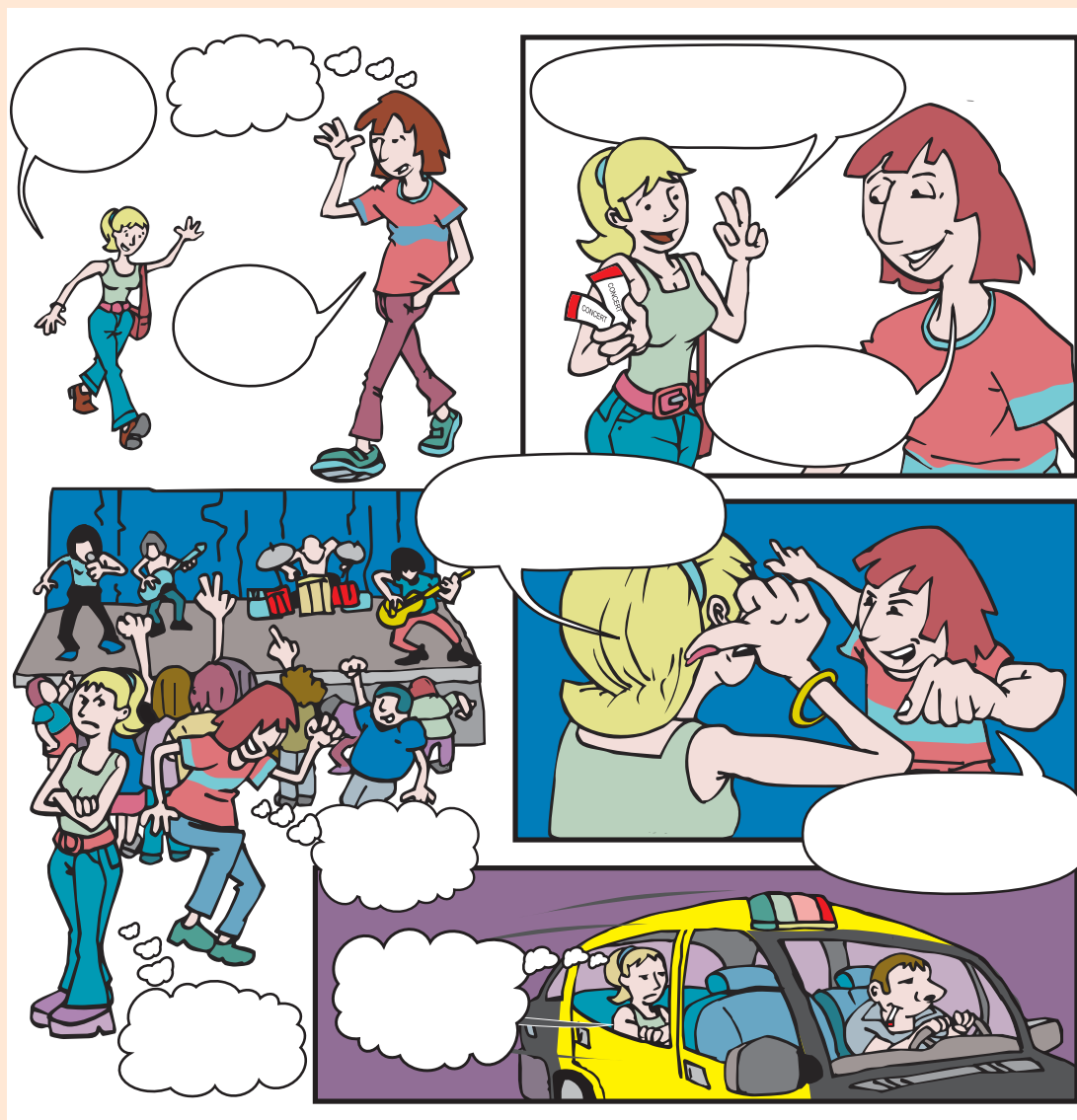
a) Explica l'argument de la història i separa'n les parts (plantejament, nus i desenllaç) en les vinyetes corresponents.

b) Comenta tots els trets del llenguatge del còmic que hi trobis (tipus de globus i el seu significat, onomatopeies, ús de negretes, etc.) i comenta el tipus de llengua que s'hi utilitza.

c) Hi ha alguna el·lipsi? Explica-la.

Activitat 2

Observa esta historieta y complétala con globos de texto. Utiliza todos los recursos expresivos del lenguaje del cómic: forma de los globos, onomatopeyas, signos para expresar sentimientos, registro informal, etc.

Activitat 3

Què és una onomatopeia? Escriu les onomatopeies que corresponen als sorolls que representen aquestes imatges:

LLENGUA I SOCIETAT

Activitat 4

Per què és sexista el llenguatge?

Activitat 5

Com refaries les frases següents perquè no tinguin marques de gènere.

L'home ha aconseguit molts progressos al llarg del temps.

Els ciutadans volen estar informats.

Tots els veïns volen més tranquil·litat.

Els seleccionats passaran a la fase següent.

L'interessat haurà de signar la sol·licitud.

Els professors van fer una reunió.

GRAMÀTICA

Activitat 6

Escriu la forma adequada dels verbs **ser** o **estar** en les següents oracions:

Aquesta aigua molt freda.

La meva germana n' molt dels seus fills.

Ja hi hem arribat on tu volies, contenta?

La professora ha trucat dient que malalta i que no podria venir.

En Ferran vivint a Londres.

El meu company actual d'Argentina.

Aquell actor que fa riure tant de Balaguer.

El pis que ens hem comprat entre Manso i Tamarit.

Agafa el telèfon que segur que per a tu.

Jo contentíssima d'haver aprovat l'examen.

Quan van caure les torres, tu on?

Dos més dos quatre.

Aquest quadre tort. Adreça'l.

Entro al metge, no m'hipas gaire estona.

Vols dir que aquest gatet no malalt?

Jo soltera i sense compromís.

Activitat 7

Omple els buits amb **ser** o **estar**:

He perdut la juguesca. Pagaré una cervesa a en Marcel, això farà que ens relacionem més. En López no s'ha atrevit a esbrincar el conductor. Si un de nosaltres qui fumés, els crits s'haurien sentit des de l'institut, i mira que lluny, ja... I tant, fa una estona que es veia el Montseny i ben bonic amb aquesta llum de la tarda...contenta. El viatge trencarà la rutina de cada dia... Ens el mereixem, però. acabant el BUP; com diu en Valls de mates ja gairebé el tenim a l'esquena. I bonic fer el viatge tots els que ens hem arrossegat tres anys per l'institut, perquè l'any que ve alguns no faran el COU.

(Oriol Vergés, 17 anys primer viatge a Itàlia, Columna Jove)

Activitat 8

Omple els buits amb **és** o **està**:

..... més llarg que un dia sense pa.

..... més sonat que tots.

..... més llest que ningú.
més bo que el pa.
com un tren.
a punt d'entrar.

Activitat 9

Subratlla el **complement atributiu** i substitueix-lo per un pronom (*Ho, En*):

En Ramonet és soci del Barça.
 En Joan és un home ben curiós.
 La Pilar és molt senzilla.
 L'Olga és de Perpinyà.
 La Mercè és de bona pasta.
 La Consol està prima.
 La veïna del tercer és una pesada.
 Era molt estimada.
 És un noi molt especial.
 No era cert.
 Érem bons amics.
 Serem lliures.

Activitat 10

Escriu la **perífrasi verbal** que correspongui a cada oració:

He d'anar a rentar, deu ser, pots dir, tens aclarit, vés fent, Hem d'anar, comença a cansar-me, Podré seure, vam quedar congelats, Cal que diguis la veritat, has de dir.

..... tots junts perquè si no ens perdrem.
 Tu ja el que vulguis que jo hi penso entrar igualment.
 Ja el tema de les vacances?
 Mentre no et diguin el contrari tu la teva.
 El tic-tac del rellotge ja
 on vulgui?
 i res més que la veritat.
 el cotxe per al casament.
 No tantes mentides.
 Feia tan de fred que
 Em ronca la panxa, hora de dinar.

Activitat 11

Fes dos grups segons el so de la **essa** sigui **sord [s]** o bé **sonor [z]**:
 sardina, safrà, benzina, zona, llaç, pedaç, dansaire, pescador, Teresa, sac,
 pissarra, cansament, bessones, tresor, zoològic, casa, rosa, suc, cistell, ci-
 mera, atzucac, atzar.

– Quines grafies has trobat quan el so de la *essa* és sord?

– Quines grafies has trobat quan el so de la *essa* és sonor?

Activitat 12

Omple els buits amb *s, c, ss, sc, ç*:

en...obrar, ...irera, dan...a, ...enyor, e...campar, for...ut, mi...ió, ga..., ...inc, pe..., lli...ó, pi...ina, pré...ec, e...enari, ...el, mar..., e...tranger, a...ensor, di...abte, ...abata, ma...a, feli..., ...inglot.

Activitat 13

Escribe *c, z* según convenga:

reali.....ar	comien.....o	eloso
reali.....e	comien.....e	ig-.....ag
lu.....	iego	feli.....
lu.....es	quin.....e	feli.....idad

Activitat 14

Escribe *c, k, qu* según convenga:

.....ómi.....	inéti.....o	ar.....ite.....ta
.....ilómetro	desenla.....e	tetrabri.....
.....entímetro	ríti.....a	uestión

LÈXIC

Activitat 15

Associa aquestes onomatopeies amb un significat:

Onomatopeia

significat

Ja, ja, ja

Pum!

Bang, bang!

Xip-xap

Booom!

Fiuuuuu!

Piii, piii, piii...

Mec, mec

nen xipollejant en una bassa

riure

tret d'una pistola

cotxe, moto...viatjant a gran velocitat

xiulet del tren, cotxe

explosió

Activitat 16

Cerca una onomatopeia per a cada imatge que es proposa:

Imatge

un nen que plora
 una moto engegada
 una bufetada
 el xiulet d'un àrbitre
 un gos bordant
 un ànec cridant

onomatopeia

.....

Activitat 17

Aquí tienes una lista de verbos onomatopéyicos, que intentan imitar las voces de los animales, completa la tabla:

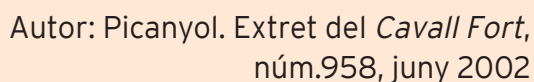
	animal	verbo	voz
Ejemplo:	<i>oveja, cabra</i>	<i>belar</i>	<i>beee, beee</i>
		cacarear	
		maullar	
		croar	
		mugir	
		aullar	

Explica els trets principals del llenguatge del còmic.

El còmic és un gènere narratiu o conversacional? Raona la teva resposta.

Aquesta historieta de *Ot el bruixot* no té text. Imagina que ets el dibuixant d'aquest còmic i que hi has de posar text. Escriu el diàleg i els pensaments

dels personatges (utilitza els globus adequats, les onomatopeies, els signes d'admiració i interrogació, les metàfores visuals, les negretes i les majúscules, etc.).

Activitat 4

Fixa't en l'encapçalament de la carta que tens a continuació i digues què canviaries.

Distingit senyor,
Distingida senyoreta,

Us recordem que...

Activitat 5

Passa els noms dels càrrecs que apareixen en les frases següents al gènere femení:

L'advocat de la defensa va convèncer el jutge. _____

El tinent d'alcalde va desaprovar la proposta. _____

L'estudiant va suspendre l'examen. _____

L'arquitecte que ha fet aquest edifici és molt famós. _____

El meu cap em va apujar el sou. _____

El comissari de policia va dirigir l'operació. _____

Activitat 6

Fes el mateix amb les frases següents en castellà:

El ayudante del fiscal aportó nuevas pruebas a la investigación. _____

El cartero me entregó una carta con la dirección equivocada. _____

El cónsul recibió a sus paisanos. _____

El psicólogo me recomendó descansar. _____

El ingeniero diseñó un puente muy resistente. _____

El dependiente no me hacía ningún caso. _____

El juez dejó libres a los acusados. _____

Activitat 7

Llegeix aquest fragment que descriu la festa popular de la Patum de Berga. Omple els buits amb la forma adequada del verb *ser* o *estar*.

Avui per avui , La Patum el símbol per excel·lència de la identitat berguedana i el principal element col·lectiu de cohesió ciutadana. dir molt i, fa relativament pocs anys, potser hauria dir massa. Això el que fa que La Patum, avui, respectada pels berguedans com mai no ho havia; simplement per això, perquè La Patum.

(Josep Noguera i Canal
Visió Històrica de la Patum de Berga)

- Ara mira't bé la imatge de la Patum i intenta fer una descripció del que veus i del que et suggereix. Escriu com t'imagines que pot ser aquesta festa a partir de la imatge. (seixanta paraules)

Activitat 8

Omple els buits amb **és** o **està**:

Com **és** la Maria?

..... de Banyoles, tot i que ara s'..... a Girona, simpàtica, alegre, juganera, sempre contenta, sempre disposada a ajudar-te, pendent de tu si no et trobes bé, divertida, del Figueres, monitora de colònies, fent un curs de restauració, també a l'equip de bàsquet femení del poble i sobretot com una cabra!

Activitat 9

Seguint el model de l'exercici anterior fes una descripció (seixanta paraules) pensant en algun familiar teu.

Activitat 10

Subratlla el **complement atributiu** i substitueix-lo per un pronom (*Ho, En*):

Aquell noi era misteriós.

La Núria semblava inquieta.

Tots estàvem tips de menjar.

El Xavi és tot un artista.

Tu no ets dels que diuen mentides.

Les aigües eren cristal·lines.

Els boscos estan secs.

Tothom és una mica especial.

Les criatures són una preciositat.

Activitat 11

Fixa't en el pronom *Ho* que hi ha en aquest fragment d'un poema de Nadal de J.V. Foix:

HO SAP TOTHOM, I ÉS PROFECIA

Ho sap tothom, i és profecia.
 La meva mare ho va dir un dia
 Quan m'acotxava amb blats lleugers;
 Enllà del somni ho repetia
 L'aigua dels astres mitjancers
 I els vidres balbs d'una establía
 Tota d'arrels, al fosc d'un prat:
 A cal fuster hi ha novetat.

J.V. Foix

- Podries dir a quina frase del text fa referència el pronom *Ho*? És a dir: Què és el que sap tothom?

Activitat 12

Inventa't sis frases fent servir cada un dels sis tipus de perífrasis que has après anteriorment.

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

Activitat 13

Omple els buits del text amb **s, c, ss, sc, ç**:

Feia olor de tancat, de ran...i, de vell i, al primer cop d'ull, em va ...emblar llòbrega i ...inistra. La mare i en Fran...esc es van apre...ar a obrir les fine...tres per e...vair aquella olor i per deixar que la llum del dia doné... vida a les e...tan...es de ...ostre... alts, però al defora ja era gairebé fo...c i la llum del crepu...cle no va ...ervir de gaire als ...eus propò...its. Vam haver, donc..., de recórrer habita...ions i pa...adi...os mal il·luminats amb bombetes de poc voltatge que penjaven, nues, del ...o...tre i que van contribuir a augmentar el meu pe...imi...me.

(Glòria Llobet, *¿Què t'angoixa, Núria?*, Columna Bromera Jove).

Activitat 14

Corregeix les errades d'aquestes frases i tornar-les a escriure correctament:

Hem quedat al muzeu de Soologia a les onze i vint-i-sinc.

Les donselles fan una dança molt censilla.

Han talat una dotsena d'alsines aquest eztíu.

Pararem a la gazolinera a pozar bencina.

Fransa està plena de fransessos.

La crissi de les ezquerres avansa.

Espero el meç de dezembre amb entuziazme.

PER APRENDRE

Activitat 1

a)

En Jep i en Fidel han anat a esquiar a la muntanya. En Jep és més agosarat que en Fidel i decideix baixar per un lloc perillós, fins que queda penjat en un precipici i demana auxili cridant. Els seus crits provoquen un allau que en lloc de provocar un accident acaba ajudant en Jep. En Fidel creu que al seu amic, les coses sempre li surten bé per complicades que siguin.

Vinyetes 1, 2 i 3: Plantejament, en Jep i en Fidel esquien a la muntanya i cadascú decideix baixar per un lloc.

Vinyetes 4, 5, 6, 7 i 8: Nus, en Jep queda penjat i provoca un allau amb els seus crits d'auxili.

Vinyeta 8: Desenllaç o resolució, l'allau no provoca cap desgràcia i permet baixar en Jep. En Fidel es sorprèn de la sort del seu amic.

b)

- Tipus de globus: Globus que contenen els diàlegs, globus amb rodonesques que contenen pensament, globus que donen èmfasi als crits d'auxili.
- Onomatopeies: BRRRAAA, per imitar el soroll de l'allau.
- Ús de lletra negreta i majúscula per assenyalar la pronunciació i l'entonació especial del mot auxili.

Registre de llengua: Estàndard amb alguns trets de registre col·loquial (com ostres!)

c)

Hi ha una el·lipsi: En l'última vinyeta hi ha un globus que diu *després...*, hi ha una el·lipsi entre la vinyeta final i l'anterior, per indicar que un cop finalitzat l'allau, en Jep s'ha tornat a situar al seu lloc per baixar i en Fidel ha sortit del lloc on s'havia amagat.

Activitat 2

Respuesta abierta.

Activitat 3

L'onomatopeia és un mot que imita un soroll.

a) xim-xim.

b) pataplaf / patapam...

c) creec! /catacrac.

d) ecs!

e) snif, snif.

f) mua!

LLENGUATGE I SOCIETAT

Activitat 4

Perquè el llenguatge és un reflex de la societat, i si aquesta és sexista, la llengua també ho serà.

Activitat 5

L'ésser humà ha aconseguit molts progressos al llarg del temps; La ciutadania vol estar informada; Tot el veïnat vol més tranquil·litat; Les persones seleccionades passaran a la fase següent; La persona interessada haurà de signar la sol·licitud; El professorat va fer una reunió.

També és vàlida, en alguns casos, la duplicació: *els ciutadans i les ciutadanes; els veïns i les veïnes; l'interessat o la interessada; els professors i les professores.* Però fa el text més incòmode de llegir.

GRAMÀTICA

Activitat 6

Aquesta aigua **està** molt freda.

La meva germana n'**està** molt dels seus fills.

Ja hem arribat on tu volies, **estàs** contenta?

La professora ha trucat dient que estava / **està** malalta i que no podria venir.

En Ferran **està** vivint a Londres.

El meu company actual **és** d'Argentina.

Aquell actor que fa riure tant **és** de Balaguer.

El pis que ens hem comprat **està** entre Manso i Tamarit.

Agafa el telèfon que segur que **és** per a tu.

Jo **estic** contentíssima d'haver aprovat l'examen.

Quan van caure les torres, tu on **eres**?

Dos més dos **són** quatre.

Aquest quadre **està** tort. Adreça'l.

Entro al metge, no m'hi **estaré** pas gaire estona.

Vols dir que aquest gatet no **està** malalt?

Jo **sóc** soltera i sense compromís.

Activitat 7

He perdut la juguesca. Pagaré una cervesa a en Marcel, això farà que ens relacionem més. En López no s'ha atrevit a esbrincar el conductor. Si **fos** un de nosaltres qui fumés, els crits s'haurien sentit des de l'institut, i mira que **està** lluny, ja... I tant, fa una estona que es veia el Montseny i era ben bonic amb aquesta llum de la tarda... **Estic** contenta. El viatge trencarà la rutina de cada dia... Ens el mereixem, però. **Estem** acabant el BUP; com diu en Valls de mates ja gairebé el tenim a l'esquena. I **és** bonic fer el viatge tots els que ens hem arrossegat tres anys per l'institut, perquè l'any que ve alguns no faran el COU.

Activitat 8

És més llarg que un dia sense pa.

Està més sonat que tots.

És més llest que ningú.

Està més bo que el pa.

Està com un tren.

Està a punt d'entrar.

Activitat 9

En Ramonet és **soci del Barça**. En Ramonet **ho** és / **n'**és.

En Joan és **un home ben curiós**. En Joan **ho** s / **n'**és

La Pilar és **molt senzilla**. La Pilar **ho** és / **n'**és.

L'Olga és **de Perpinyà**. L'Olga **ho** és / **n'**és.

La Mercè és **de bona pasta**. La Mercè **ho** és / **n'**és.

La Consol està **prima**. La Consol **ho** està / **n'**està.

La veïna del tercer és **una pesada**. La veïna del tercer **ho** és / **n'**és.

Era molt **estimada**. **Ho** era / **n'**era molt.

És **un noi molt especial**. **Ho** és / **n'**és

No era **cert**. No **ho** era / No **n'**era.

Érem **bons amics**. **Ho** érem / **n'**érem.

Serem **lliures**. **Ho** serem / En serem.

Activitat 10

Hem d'anar tots junts perquè si no ens perdrem.

Tu ja **pots dir** el que vulguis que jo hi penso entrar igualment.

Ja tens aclarit el tema de les vacances?

Mentre no et diguin el contrari tu **vés fent** la teva.

El tic-tac del rellotge ja **comença a cansar-me**.

Podré seure on vulgui?

Cal que diguis la veritat i res més que la veritat.

He d'anar a rentar el cotxe per al casament.

No **has de dir** tantes mentides.

Feia tant de fred que **vam quedar congelats**.

Em ronca la panxa, **deu ser hora de dinar**.

Activitat 11

sord [s]: **sardina, safrà, llaç, pedaç, dansaire, pescador, sac, pissarra, cansament, bessones, suc, cistell, cimera.**

sonor [z]: **benzina, zona, Teresa, tresor, zoològic, casa, rosa, atzucac, atzar.**

– Grafies quan el so de la essa és sord: s, ç, ss, c

– Grafies quan el so de la essa és sonor: s, z

Activitat 12

ensobrar, cirera, dansa, senyor, escampar, forçut, missió, gas, cinc, pes, lliçó, piscina, préssec, escenari, cel, març, estranger, ascensor, dissabte, sabata, massa, feliç, singlot.

Activitat 13

realizar	comienzo	celoso
realice	comience	zig-zag
luz	ciego	feliz
luces	quince	felicidad

Activitat 14

cómic	cinético	arquitecta
kilómetro	desenlace	tetrabrik
centímetro	crítica	cuestión

LÈXIC**Activitat 15**

<i>Ja, ja, ja</i>	→	riure
<i>Pum!</i>	→	tret d'una pistola
<i>Bang, bang!</i>	→	tret d'una pistola
<i>Xip-xap</i>	→	nen xipollejant a una bassa
<i>Booom!</i>	→	explosió
<i>Fiuuuuu!</i>	→	cotxe, moto...viatjant a gran velocitat
		xiulet del tren, cotxe
<i>Piii, piii, piii...</i>	→	xiulet del tren, cotxe
<i>Mec, mec</i>	→	xiulet del tren, cotxe

Activitat 16

De solucions, n'hi poden haver d'altres:

un nen que plora	<i>bua, bua</i>	
una moto engegada	<i>rrrrrrnnnn,</i>	
una bufetada	<i>plaf</i>	
el xiulet d'un àrbitre	<i>pi, pi</i>	
un gos bordant	<i>bup, bup,</i>	<i>guau, guau</i>
un ànec cridant	<i>cuac, cuac</i>	

Activitat 17

animal	verbo	voz
gallina	cacarear	coc, coc
gato	maullar	miau, mau, meu
rana	croar	croac
vaca	mugir	muuu
perro, lobo	aullar	auuu

Activitat 1

A més dels dibuixos i del text, el llenguatge del còmic està format per diferents elements, diferents símbols que tenen una missió expressiva i comunicativa.

Les onomatopeies són representacions textuais de crits, sorolls, veus d'animals i qualsevol altre so, com timbres, telèfons o cops.

Signes d'interrogació i admiració per demostrar dubte o sorpresa.

Petits dibuixos que funcionen com a metàfores visuals: per exemple una calaveres o altres elements negatius per significar insults i renecs, cors o cors trencats per representar l'enamorament o el desamor, etc.

Línies que ens donen informació sobre els moviments dels personatges o dels objectes. Aquestes línies s'anomenen línies cinètiques.

Ús de lletra negreta i lletra majúscula per assenyalar l'entonació o la pronunciació especial d'alguns mots.

Activitat 2

És un gènere narratiu perquè explica una història en imatges, però el seu text vol representar la llengua oral espontània i per això conté alguns trets del text conversacional.

Activitat 3

Resposta oberta.

Activitat 4

Cal canviar Distingida senyoreta per Distingida senyora, ja que no tractem de senyoret l'home, tampoc no hem de tractar de senyoreta la dona.

Activitat 5

L'advocada de la defensa va convèncer la jutgessa.

La tinenta d'alcalde va desaprovar la proposta.

L'estudiant / L'estudianta va suspendre l'examen.

L'arquitecta que ha fet aquest edifici és molt famosa.

La meva cap em va apujar el sou.

La comissària de policia va dirigir l'operació.

Activitat 6

La ayudante del fiscal aportó nuevas pruebas a la investigación.

La cartera me entregó una carta con la dirección equivocada.

La cónsul recibió a sus paisanos.

La psicóloga me recomendó descansar.

La ingeniera diseñó un puente muy resistente.

La dependienta no me hacía ningún caso.

La juez (o la jueza) dejó libres a los acusados.

Activitat 7

Avui per avui, La Patum **és** el símbol per excel·lència de la identitat berguedana i el principal element col·lectiu de cohesió ciutadana. **És** dir molt i, fa relativament pocs anys, potser hauria **estat** dir massa. Això **és** el que fa que La Patum, avui, **sigui** respectada pels berguedans com mai no ho havia **estat**; simplement per això, perquè **és** La Patum.

Activitat 8

És de Banyoles, tot i que ara **s'està** a Girona, **és** simpàtica, **és** alegre, **és** juganera, sempre **està** contenta, sempre **està** disposada a ajudar-te, **està** pendent de tu si no et trobes bé, **és** divertida, **és** del Figueres, **és** monitora de colònies, **està** fent un curs de restauració, també **està** a l'equip de bàsquet femení del poble i sobretot **està** com una cabra!

Activitat 9

Resposta oberta.

Activitat 10

Aquell noi era **misteriós**. Aquell noi **ho** era / **n'**era.
La Núria semblava **inquieta**. La Núria **ho** semblava / **en** semblava.
Tots estàvem **tips de menjar**. Tots **ho** estàvem/ **n'**estàvem.
El Xavi **és tot un artista**. El Xavi **ho** és / **n'**és.
Tu no ets **dels que diuen mentides**. Tu no **ho** ets / **n'**ets.
Les aigües eren **crystal·lines**. Les aigües **ho** eren / **n'**eren.
Els boscos estan **secs**. Els boscos **ho** estan / **n'**estan.
Tothom **és una mica especial**. Tothom **ho** és / **n'**és.
Les criatures són **una preciositat**. Les criatures **ho** són / **en** són.

Activitat 11

La frase del text que fa referència al pronom **ho** és: A cal fuster hi ha novetat.

Activitat 12

Mira els exemples de la teoria de les perífrasis verbals.

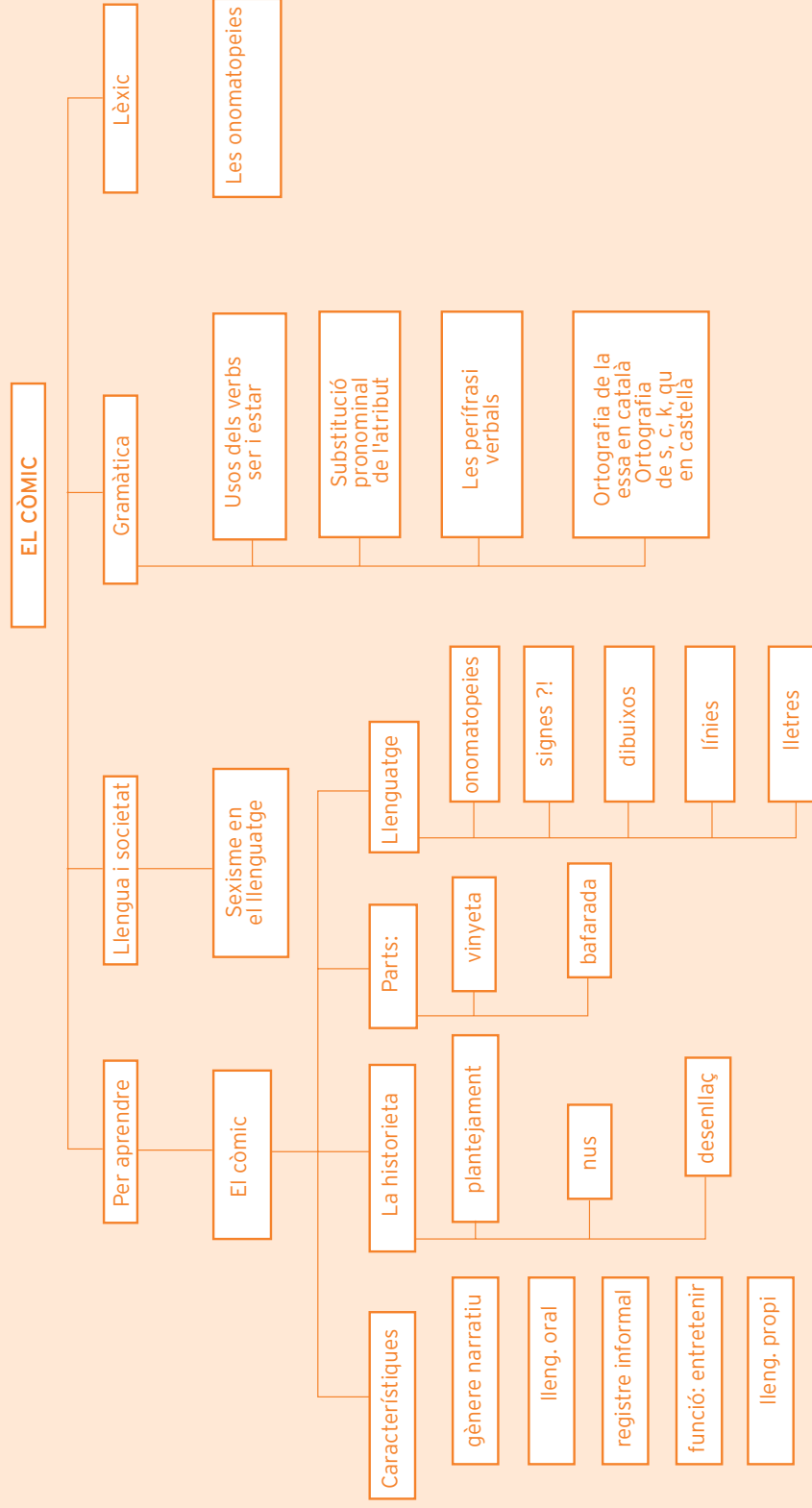
Activitat 13

Feia olor de tancat, de ranci, de vell i, al primer cop d'ull, em va **semblar** llòbrega i **sinistra**. La mare i en Franc**esc** es van apressar a obrir les fine**stres** per es**vair** aquella olor i per deixar que la llum del dia donés vida a les es**tances** de **sostres** alts, però al defora ja era gairebé fos**c** i la llum del crepuscle no va **servir** de gaire als **seus** propòsits. Vam haver, doncs, de recórrer habitac**ions** i passadissos mal il·luminats amb bombetes de poc voltatge que penjaven, nues, del **sostre** i que van contribuir a augmentar el meu pessimisme.

Activitat 14

Hem quedat al museu de zoologia a les onze i vint-i-cinc.
Les donzelles fan una dansa molt senzilla.
Han talat una dotzena d'alzines aquest estiu.
Pararem a la gasolinera a posar benzina.
França està plena de francesos.
La crisi de les esquerres avança.
Espero el mes de desembre amb entusiasme.

QUÈ HAS TREBALLAT?

com ho porto?

Què he après i què em falta?

Ara que ja has arribat al final de la unitat només et queda comprovar què has après i adonar-te, si és el cas, d'allò que et queda per aprendre.

Omple la graella següent amb Sí / No / A mitges:

Quadre d'autoavaluació

He après a...	Activitats d'aprenentatge	Activitats d'avaluació	Sí/No/A mitges
Llegir i comprendre diferents còmics.	1, 2	3	
Identificar els trets més característics dels còmics.	1	1, 2	
Completar i crear còmics utilitzant el llenguatge i els recursos adequats.	2	3	
Reconèixer formes del llenguatge sexista i evitar-ne el seu ús.	4, 5	4, 5, 6	
Conèixer els usos dels verbs ser i estar.	6, 7, 8	7, 8, 9	
Fer la substitució pronominal del complement atributiu i predicatiu.	9	10	
Utilitzar correctament algunes perífrasis verbals.	10	11, 12	
Escriure i pronunciar correctament la essa sorda i sonora i les grafies del castellà: c, z, qu, k.	1, 2, 3, 15, 16 17	3	
Conèixer el significat de les onomatopeies més habituals dels còmics.	1, 2, 3, 15, 16 17	3	

INDICATIU		CONDICIONAL	
Formes simples	Formes compostes	Formes simples	Formes compostes
Present	Pretèrit indefinit	Simple	Compost
canto	he cantat	cantaria	hauria cantat
cantes	has	cantaries	hauries "
canta	ha	cantaria	hauria "
cantem	havem (o hem)	cantaríem	hauríem "
canteu	haveu (o heu)	cantaríeu	hauríeu "
canten	han	cantarien	haurien "
		SUBJUNTIU	
Pretèrit imperfect	Pretèrit pluscuamperfect	Present	Pretèrit perfet
cantava	havia cantat	canti	hagi cantat
cantaves	havies "	cantis	hagis "
cantava	havia "	canti	hagi "
cantàvem	havíem "	cantem	hàgim "
cantàveu	havíeu "	canteu	hàgiu "
cantaven	havien "	cantin	hagin "
Pretèrit perfet	Pretèrit anterior	Pretèrit imperfect	Pretèrit pluscuamperfect
cantí	haguí (o vaig haver) cantat	cantés	hagués cantat
cantares	hagueres (o vas haver) "	cantessis	haguessis "
cantà	hagué (o va haver) "	cantés	hagués "
cantàrem	haguérem (o vam haver) "	cantéssim	haguéssim "
cantàreu	haguéreu (o vau haver) "	cantéssiu	haguéssiu "
cantaren	hagueren (o van haver) "	cantessin	haguessin "
I també:		IMPERATIU	FORMES NO PERSONALS
Forma perifràstica	Pretèrit anterior	canta	INFINITIU
vaig cantar	hagui (o vaig haver) cantat	canti	Present: cantar
vas	hagueres (o vaig haver) "	cantem	Passat: haver cantat
va	hagué (o va haver) "	canteu	
vam o vàrem	haguérem (o vam haver) "	cantin	GERUNDI
vau o vàreu	haguéreu (o veu haver) "		Present: cantant
van	hagueren (o van haver) "		Passat: havent cantat
Futur simple	Futur compost		PARTICIPI
cantaré	hauré cantat		cantat, cantada
cantaràs	hauràs "		cantats, cantades
cantarà	haurà "		
cantarem	haurem "		
cantareu	haureu "		
cantaran	hauran "		

INDICATIU		CONDICIONAL	
Formes simples	Formes compostes	Formes simples	Formes compostes
Present	Pretèrit indefinit	Simple	Compost
temo	he temut	temeria	hauria (o haguera) temut
tems	has "	temeries	hauries(o haugeres) "
tem	ha "	temeria	hauria (o haguera) "
temem	havem (o hem) "	temeríem	hauríem (o haguérem) "
temeu	haveu (o heu) "	temeríeu	hauríeu (o haguéreu) "
temen	han "	temerien	haurien (o hagueren) "
		SUBJUNTIU	
Pretèrit imperfet	Pretèrit pluscuamperfet	Present	Pretèrit perfet
temia	havia temut	temi	hagi temut
temies	havie "	temis	hagis "
temia	havia "	temi	hagi "
temíem	havíem "	temem	hàgim "
temíeu	havíeu "	temeu	hàgiu "
temíen	havien "	temin	hagin "
Pretèrit perfet	Pretèrit anterior	Pretèrit imperfet	Pretèrit pluscuamperfet
temí	haguí (o vaig haver) temut	temés	hagués temut
temeres	hagueres (o vas haver) "	temessis	haguessis "
temé	hagué (o va haver) "	temés	hagués "
temérem	haguérem (o vam haver) "	teméssin	haguéssim "
teméreu	haguéreu (o vam haver) "	teméssiu	haguéssiu "
temeren	hagueren (o van haver) "	teméssin	haguessin "
I també:		IMPERATIU	FORMES NO PERSONALS
Forma perifràstica	Pretèrit anterior	tem	INFINITIU
vaig témer	haguí (o vaig haver) temut	temi	Present: témer
vas	hagueres (o vas haver) "	temem	Passat: haver temut
va	hagué (o vam haver) "	temeu	
vam o vàrem	haguérem (o vam haver) "	temin	GERUNDI
vau o vàreu	haguéreu (o vam haver) "		Present: tement
van	hagueren (o van haver) "		Passat: havent temut
Futur simple	Futur compost		PARTICIPI
cantaré	hauré temut		temut, temuda
cantaràs	hauré "		temuts, temudes
cantarà	hauràs "		
cantarem	haurem "		
cantareu	haureu "		
cantaran	hauren "		

SENTIR (3a conjugació: model pur)

INDICATIU		CONDICIONAL	
Formes simples	Formes compostes	Formes simples	Formes compostes
Present	Pretèrit indefinit	Simple	Compost
sento	he sentit	sentiria	hauria (o haguera) sentit
sents	has "	sentiries	hauries (o haugeres) "
sent	ha "	sentiria	hauria (o haguera) "
sentim	havem (o hem) "	sentiriem	hauríem (o haguérem) "
sentiu	haveu (o heu) "	sentirieu	hauríeu (o haguéreu) "
senten	han "	sentirien	haurien (o hagueren) "
		SUBJUNTIU	
Pretèrit imperfet	Pretèrit pluscuamperfet	Present	Pretèrit perfet
sentia	havia sentit	sentí	hagi sentit
sentires	havia "	sentís	hagis "
sentia	havia "	sentí	hagi "
sentírem	haviem "	sentim	hàgim "
sentíren	havíeu "	sentíu	hàgiu "
sentíren	havien "	sentin	hagin "
Pretèrit perfet	Pretèrit anterior	Pretèrit imperfet	Pretèrit pluscuamperfet
sentí	haguí (o vaig haver) sentit	sentís	hagués sentit
sentires	hagueres (o vas haver) "	sentíssis	haguéssis "
sentí	hagué (o va haver) "	sentí	hagués "
sentírem	haguérem (o vam haver) "	sentíssim	haguéssim "
sentíreu	haguéreu (o vau haver) "	sentíssi	haguéssiu "
sentíren	hagueren (o van haver) "	sentíssin	haguéssin "
I també:		IMPERATIU	FORMES NO PERSONALS
Forma perifràstica	Pretèrit anterior	sent senti sentim sentiu sentim	INFINITIU
vaig sentir	haguí (o vaig haver) sentit		Present: sentir
vas	hagueres (o vas haver) "		Passat: haver sentit
va	hagué (o vam haver) "		GERUNDI
vam o vàrem	haguérem (o vam haver) "		Present: sentit
vau o vàreu	haguéreu (o vam haver) "		Passat: havent sentit
van	hagueren (o van haver) "		PARTICIPI
Futur simple	Futur compost		sentit, sentida
cantaré	hauré temut		sentits, sentides
cantaràs	hauré "		
cantarà	hauràs "		
cantarem	haurem "		
cantareu	haureu "		
cantaran	hauren "		

Modelo de conjugación verbal regular en castellano

CANTAR

(1ª CONJUGACIÓN)

INDICATIVO Formas simples Formas compuestas		SUBJUNTIVO Formes simples
Presente canto cantas canta cantamos cantáis cantan	Pretérito perfecto he cantado has cantado ha cantado hemos cantado habéis cantado han cantado	Presente cante cantes cante cantemos cantéis canten
Pret. Imperfecto cantaba cantabas cantaba cantábamos cantabais cantaban	Pret. Pluscuamperfecto había cantado habías cantado había cantado habíamos cantado habíais cantado habían cantado	Pret. Imperfecto cantara o cantases cantaras o cantases cantara o cantase cantáramos o cantásemos cantarais o cantaseis cantaran o cantasen
Pret. Indefinido canté cantaste cantó cantamos cantasteis cantaron	Pret. anterior hube cantado hubiste cantado hubo cantado hubimos cantado hubisteis cantado hubieron cantado	Formas compuestas Pret. Perfecto haya cantado hayas cantado haya cantado hayamos cantado hayáis cantado hayan cantado
Futuro cantaré cantarás cantará cantaremos cantaréis cantaran	Futuro perfecto habré cantado habrás cantado habrá cantado habremos cantado habréis cantado habrán cantado	Pret. pluscuamperfecto hubiera o hubiese cantado hubieras o hubieses cantado hubiera o hubiese cantado hubiéramos o hubiésemos cantado hubierais o hubieseis cantado hubieran o hubieses cantado
CONDICIONAL Condicional simple cantaría cantarías cantaría cantaríamos cantaríais cantarían	Condicional compuesto habría cantado habrías cantado habría cantado habríamos cantado habríais cantado habrían cantado	IMPERATIVO Presente canta tú cante él cantemos nosotros cantad vosotros canten ellos
		FORMAS NO PERSONALES Infinitivo simple: cantar compuesto: haber cantado Gerundio simple: cantando compuesto: habiendo cantado Participio cantado

TEMER (2ª CONJUGACIÓN)

INDICATIVO

Formas simples

Formas compuestas

Presente

temo
temes
teme
tememos
teméis
temen

Pretérito perfecto

he temido
has temido
ha temido
hemos temido
habéis temido
han temido

Pret. Imperfecto

temía
temías
temía
temíamos
temíais
temían

Pret. Pluscuamperfecto

había temido
habías temido
había temido
habíamos temido
habíais temido
habían temido

Pret. Indefinido

temí
temiste
temió
temimos
temisteis
temieron

Pret. anterior

hube temido
hubiste temido
hubo temido
hubimos temido
hubisteis temido
hubieron temido

Futuro

temeré
temerás
temerá
temeremos
temeréis
temerán

Futuro perfecto

habré temido
habrás temido
habrá temido
habremos temido
habréis temido
habrán temido

CONDICIONAL**Condicional simple**

temería
temerías
temería
temeríamos
temeríais
temerían

Condicional compuesto

habría temido
habrías temido
habría temido
habríamos temido
habríais temido
habrían temido

SUBJUNTIVO

Formas simples

Presente

tema
temas
tema
temamos
temáis
teman

Pret. Imperfecto

Temiera o temieses
temieras o temieses
temiera o temiese
temiéramos o temiésemos
temierais o temieseis
temieran o temiese

Pret. Perfecto

haya temido
hayas temido
haya temido
hayamos temido
hayáis temido
hayan temido

Pret. pluscuamperfecto

hubiera o hubiese temido
hubieras o hubieses temido
hubiera o hubiese temido
hubiéramos o hubiésemos temido
hubierais o hubieseis temido
hubieran o hubieses temido

IMPERATIVO**Presente**

teme tú
tema él
temamos nosotros
temed vosotros
teman ellos

FORMAS NO PERSONALES**Infinitivo**

simple: temer
compuesto: haber temido

Gerundio

simple: temiendo
compuesto: habiendo temido

Participio

temido

INDICATIVO Formas simples Formas compuestas		SUBJUNTIVO Formas simples	
Presente parto partes parte partimos partís parten	Pretérito perfecto he partido has partido ha partido hemos partido habéis partido han partido	Presente parta partas parta partamos partáis partan	
Pret. Imperfecto partía partías partía partíamos partíais partían	Pret. Pluscuamperfecto había partido habías partido había partido habíamos partido habíais partido habían partido	Pret. Imperfecto partiera o partieses partieras o partieses partiera o partieses partiéramos o partiésemos partierais o partieseis partieran o partiesen	
		Formas compuestas	
Pret. Indefinido partí partiste partió partimos partisteis partieron	Pret. anterior hube partido hubiste partido hubo partido hubimos partido hubisteis partido hubieron partido	Pret. Perfecto haya partido hayas partido haya partido hayamos partido hayáis partido hayan partido	
Futuro partiré partirás partirá partiremos partiréis partirán	Futuro perfecto habré partido habrás partido habrá partido habremos partido habréis partido habrán partido	Pret. pluscuamperfecto hubiera o hubiese partido hubieras o hubieses partido hubiera o hubiese partido hubiéramos o hubiésemos partido hubierais o hubieseis partido hubieran o hubieses partido	
CONDICIONAL Condicional simple partiría partirías partiría partiríamos partiríais partirían	Condicional compuesto habría partido habrías partido habría partido habríamos partido habríais partido habrían partido	FORMAS NO PERSONALES Infinitivo simple: partir compuesto: haber partido Gerundio simple: partiendo compuesto: habiendo partido	
IMPERATIVO Presente parte tú parta él partamos nosotros partid vosotros partan ellos		Participio partido	

FORMES NO PERSONALS

(Simples)

<i>Infinitiu:</i>	anar	fer	tenir	ser	estar	haver
<i>Gerundi:</i>	anant	fent	tenint	sent	estant	havent
<i>Participi:</i>	anat	fet	tingut	estat	estat	hagut

Indicatiu**PRESENT** (Temps simples)

Jo	vaig	faig	tinc	sóc	estic	he (o hagi)
Tu	vas	fas	tens	ets	estàs	has
Ell	va	fa	té	és	està	ha
Nosaltres	anem	fem	tenim	som	estem	hem (o havem)
Vosaltres	aneu	feu	teniu	sou	esteu	heu (o haveu)
Ells	van	fan	tenen	són	estan	han

PRETÈRIT IMPERFET (Temps simples)

Jo	anava	feia	tenia	era	estava	havia
Tu	anaves	feies	tenies	eres	estaves	havies
Ell	anava	feia	tenia	era	estava	havia
Nosaltres	anàvem	fèiem	teníem	érem	estàvem	havíem
Vosaltres	anàveu	fèieu	teníeu	éreu	estàveu	havíeu
Ella	anaven	feien	tenien	eren	estaven	havien

PRETÈRIT PERFET (Temps simples)

Jo	aní	fiu	tinguí	fui	estiguí	haguí
Tu	anares	feres	tingueres	fores	estigueres	hagueres
Ell	anà	féu	tingué	fou	estigué	hagué
Nosaltres	anàrem	férem	tinguérem	fórem	estiguérem	haguérem
Vosaltres	anàreu	féreu	tinguéreu	fóreu	estiguéreu	haguéreu
Ells	anaren	feren	tingueren	foren	estigueren	hagueren

PRETÈRIT PERFET PERIFRÀSTIC (Temps simples)

Jo vaig	anar	vaig fer	vaig tenir	vaig ser	vaig estar	vaig haver
Tu vas	anar	vas fer	vas tenir	vas ser	vas estar	vas haver
Ell va	anar	va fer	va tenir	va ser	va estar	va haver
Nosaltres vam	anar	vam fer	vam tenir	vam ser	vam estar	vam haver
Vosaltres vau	anar	vau fer	vau tenir	vau ser	vau estar	vau haver
Ells van	anar	van fer	van tenir	van ser	van estar	van haver

FUTUR SIMPLE (temps simples)

Jo	aniré	faré	tindré	seré	estaré	hauré
Tu	aniràs	faràs	tindràs	seràs	estaràs	hauràs
Ell	anirà	farà	tindrà	serà	estarà	haurà
Nosaltres	anirem	farem	tindrem	serem	estarem	haurem
Vosaltres	anireu	fareu	tindreu	sereu	estareu	haureu
Ells	aniran	faran	tindran	seran	estaran	hauran

	ANAR	FER	TENIR	SER	ESTAR	HAVER
CONDICIONAL SIMPLE (Temps simples)						
Jo	aniria	faria	tindria	seria	estaria	hauria
Tu	aniries	faries	tindries	series	estaries	hauries
Ell	aniria	faria	tindria	seria	estaria	hauria
Nosaltres	aniríem	faríem	tindríem	seríem	estaríem	hauríem
Vosaltres	aniríeu	faríeu	tindríeu	seríeu	estaríeu	hauríeu
Ells	anirien	farien	tindrien	serien	estarien	haurien

Subjuntiu

PRESENT (temps simples)

Jo	vagi	faci	tingui	sigui	estigui	hagi
Tu	vagis	facis	tinguis	siguis	estiguis	hagis
Ell	vagi	faci	tingui	sigui	estigui	hagi
Nosaltres	anem	fem	tinguem	siguem	estiguem	hàgim (o haguem)
Vosaltres	aneu	feu	tingueu	sigueu	estigueu	hàgiu (o hagueu)
Ells	vagin	facin	tinguin	siguin	estiguin	hagin

PRETÈRIT IMPERFET (temps simples)

Jo	anés	fes	tingués	fos	estigués	hagués
Tu	anessis	fessis	tinguessis	fossis	estiguessis	haguessis
Ell	anés	fes	tingués	fos	estigués	hagués
Nosaltres	anéssim	féssim	tinguéssim	fóssim	estiguéssim	haguéssim
Vosaltres	anéssiu	féssiu	tinguéssiu	fóssiu	estiguéssiu	haguéssiu
Ells	anessin	fessin	tinguessin	fossin	estiguessin	haguessin

IMPERATIU

vés tu	fes tu	té, tingues tu	sigues tu	estigues tu
vagi ell	faci ell	tingui ell	sigui ell	estigui ell
anem nosaltres	fem nosaltres	tinguem nosaltres	siguem nosaltres	estiguem nosaltres
aneu vosaltres	feu vosaltres	tingueu, teniu vosaltres	sigueu vosaltres	estigueu vosaltres
vagin ells	facin ells	tinguin ells	siguin ells	estiguin ells

FORMES NO PERSONALS

(Compostes)

<i>Infinitiu:</i> haver anat	<i>Gerundi:</i> havent anat
" fet	" fet
" tingut	" tingut
" estat	" estat
" estat	" estat
" hagut	" hagut

Indicatiu

PRETÈRIT INDEFINIT (Temps compostos)

he	anat	" fet	" tingut	" estat	" estat	" hagut
has	anat	" fet	" tingut	" estat	" estat	" hagut
ha	anat	" fet	" tingut	" estat	" estat	" hagut
hem	anat	" fet	" tingut	" estat	" estat	" hagut
heu	anat	" fet	" tingut	" estat	" estat	" hagut
han	anat	" fet	" tingut	" estat	" estat	" hagut

	ANAR	FER	TENIR	SER	ESTAR	HAVER
PRETÈRIT PLUSCUAMPERFET (Temps compostos)						
havia	anat	" fet	" tingut	" estat	" estat	" hagut
havies	anat	" fet	" tingut	" estat	" estat	" hagut
havia	anat	" fet	" tingut	" estat	" estat	" hagut
haviem	anat	" fet	" tingut	" estat	" estat	" hagut
haviéu	anat	" fet	" tingut	" estat	" estat	" hagut
havien	anat	" fet	" tingut	" estat	" estat	" hagut

PRETÈRIT ANTERIOR (Temps compostos)

haguí	anat	" fet	" tingut	" estat	" estat	" hagut
hagueres	anat	" fet	" tingut	" estat	" estat	" hagut
hagué	anat	" fet	" tingut	" estat	" estat	" hagut
haguérem	anat	" fet	" tingut	" estat	" estat	" hagut
haguéreu	anat	" fet	" tingut	" estat	" estat	" hagut
haguérem	anat	" fet	" tingut	" estat	" estat	" hagut
hagueren	anat	" fet	" tingut	" estat	" estat	" hagut

PRETÈRIT ANTERIOR PERIFRÀSTIC (Temps compostos)

vaig haver	anat	" fet	" tingut	" estat	" estat	" hagut
vas haver	anat	" fet	" tingut	" estat	" estat	" hagut
va haver	anat	" fet	" tingut	" estat	" estat	" hagut
vam haver	anat	" fet	" tingut	" estat	" estat	" hagut
vau haver	anat	" fet	" tingut	" estat	" estat	" hagut
van haver	anat	" fet	" tingut	" estat	" estat	" hagut

FUTUR COMPOST (Temps compostos)

hauré	anat	" fet	" tingut	" estat	" estat	" hagut
hauràs	anat	" fet	" tingut	" estat	" estat	" hagut
haurà	anat	" fet	" tingut	" estat	" estat	" hagut
haurem	anat	" fet	" tingut	" estat	" estat	" hagut
haureu	anat	" fet	" tingut	" estat	" estat	" hagut
hauran	anat	" fet	" tingut	" estat	" estat	" hagut

CONDICIONAL COMPOST (Temps compostos)

hauria	anat	" fet	" tingut	" estat	" estat	" hagut
hauries	anat	" fet	" tingut	" estat	" estat	" hagut
hauria	anat	" fet	" tingut	" estat	" estat	" hagut
hauríem	anat	" fet	" tingut	" estat	" estat	" hagut
hauríeu	anat	" fet	" tingut	" estat	" estat	" hagut
haurien	anat	" fet	" tingut	" estat	" estat	" hagut

	ANAR	FER	TENIR	SER	ESTAR	HAVER
Subjuntiu						
PRETÈRIT PERFET (Temps compostos)						
hagi	anat	" fet	" tingut	" estat	" estat	" hagut
hagis	anat	" fet	" tingut	" estat	" estat	" hagut
hagi	anat	" fet	" tingut	" estat	" estat	" hagut
hàgim	anant	" fet	" tingut	" estat	" estat	" hagut
hàgiu	anat	" fet	" tingut	" estat	" estat	" hagut
hagin	anat	" fet	" tingut	" estat	" estat	" hagut
PRETÈRIT PLUSCUAMPERFET (Temps compostos)						
hagués	anat	" fet	" tingut	" estat	" estat	" hagut
haguéssis	anat	" fet	" tingut	" estat	" estat	" hagut
hagués	anat	" fet	" tingut	" estat	" estat	" hagut
haguéssim	anat	" fet	" tingut	" estat	" estat	" hagut
haguéssiu	anat	" fet	" tingut	" estat	" estat	" hagut
haguéssin	anat	" fet	" tingut	" estat	" estat	" hagut

VERBOS IRREGULARES DE USO FRECUENTE EN CASTELLANO

ANDAR

INDICATIVO

Pretérito Indefinido

anduve
anduviste
anduvo
anduvimos
anduvisteis
anduvieron

SUBJUNTIVO

Pretérito imperfecto

anduviera/se
anduvieras/ses
anduviera/se
anduviéramos/semos
anduvierais/seis
anduvieran/sen

CABER

INDICATIVO

Presente

quepo

Futuro

cabré
cabrás
cabrá
cabremos
cabréis
cabrán

SUBJUNTIVO

Pretérito indefinido

cupe
cupiste
cupo
cupimos
cupisteis
cupieron

Condicional

cabría
cabrías
cabría
cabríamos
cabríaís
cabrían

Presente

quepa
quepas
quepa
quepamos
quepáis
quepan

Pretérito Imperfecto

cupiera/se
cupieras/ses
cupiera/se
cupiéramos/semos
cupierais/seis
cupieran/sen

CAER

INDICATIVO

Presente

caigo

Pretérito indefinido

cayó
cayeron

SUBJUNTIVO

Presente

caiga
caigas
caiga
caigamos
caigáis
caigan

Pretérito imperfecto

cayera/se
cayeras/ses
cayera/se
cayéramos/semos
cayerais/seis
cayeran/sen

GERUNDIO

cayendo

CONOCER

INDICATIVO

Presente

conozco

SUBJUNTIVO

Presente

conozca
conozcas
conozcas
conozcamos
conozcáis
conozcan

DAR**INDICATIVO***Presente*
doy*Pretérito indefinido*
di
diste
dio
dimos
disteis
dieron**SUBJUNTIVO***Presente*
dé
des
de
demos
deis
den*Pretérito imperfecto*
diera/se
dieras/ses
diera/se
diéramos/semos
dierais/seis
dieran/sen**DECIR****INDICATIVO***Presente*
digo
dices
dice
dicen*Pretérito indefinido*
dije
dijiste
dijo
dijimos
dijisteis
dijeron**SUBJUNTIVO***Presente*
diga
digas
diga
digamos
digáis
digan*Pretérito imperfecto*
dijera/se
dijeras/ses
dijera/se
diéramos/semos
dijerais/seis
dijeran/sen*Futuro*diré
dirás
dirá
diremos
diréis
dirán*Condicional*diría
dirías
diría
diríamos
diríais
dirían**IMPERATIVO**di
digamos
digáis
digan**GERUNDIO**

diciendo

PARTICIPIO

dicho

DORMIR**INDICATIVO***Presente*
duermo
duermes
duerme
duermen*Pretérito indefinido*
durmió
durmieron**SUBJUNTIVO***Presente*
duerma
duermas
duerma
durmamos
durmáis
duerman*Pretérito imperfecto*
durmiera/se
durmieras/ses
durmiera/dr
durmiéramos/semos
durmierais/seis
durmieran/sen**IMPERATIVO**

duerme

GERUNDIO

durmiendo

ERRAR**INDICATIVO***Presente*

yerro
yerras
yerra
yerran

IMPERATIVO

yerra

ESTAR**INDICATIVO***Presente*

estoy
estás
está
están

Pretérito indefinido

estuve
estuviste
estuvo
estuvimos
estuvisteis
estuvieron

SUBJUNTIVO*Presente*

esté
estés
esté
estemos
estéis
estén

Pretérito imperfecto

estuviera/se
estuvieras/ses
estuviera/se
estuviéramos/semos
estuvierais/eis
estuvieran/sen

IMPERATIVO

está

HACER**INDICATIVO***Presente*

hago

Pretérito indefinido

hice
hiciste
hizo
hicimos
hicisteis
hicieron

Futuro

haré
harás
hará
haremos
haréis
harán

SUBJUNTIVO*Presente*

haga
hagas
haga
hagamos
hagáis
hagan

Pretérito imperfecto

hiciera/se
hicieras/ses
hiciera/se
hiciéramos/semos
hicierais/seis
hicieran/sen

Condicional

haría
harías
haría
haríamos
haríais
harían

IMPERATIVO

haz

PARTICIPIO

hecho

IR**INDICATIVO**

<i>Presente</i>	<i>Pretérito indefinido</i>
voy	fui
vas	fuiste
va	fue
vamos	fuimos
vais	fuisteis
van	fueron

Futuro

iré
irás
irás
iremos
iréis
irán

IMPERATIVO

ve
id

GERUNDIO

yendo

SUBJUNTIVO

<i>Presente</i>	<i>Pretérito imperfecto</i>
vaya	fuera/se
vayas	fueras/ses
vaya	fuera/se
vayamos	fuéramos/semos
vayáis	fuerais/seis
vayan	fueran/sen

OIR**INDICATIVO**

Presente
oigo
oyes
oye
oyen

SUBJUNTIVO

Presente
oiga
oigas
oiga
oigamos
oigáis
oigan

IMPERATIVO

Presente
oye

GERUNDIO

oyendo

OLER**INDICATIVO**

Presente
huelo
huelas
huele
huelen

SUBJUNTIVO

Presente
huela
huelas
huela
huelan

IMPERATIVO

huele

PODER**INDICATIVO**

<i>Presente</i>	<i>Pretérito indefinido</i>
puedo	pude
puedes	pudiste
puede	pudo
	podimos
	pudisteis
	pudieron
<i>Futuro</i>	
podré	
podrás	
podrá	
podremos	
podréis	
podrán	

Condicional

podría
podrías
podría
podríamos
podríais
podrían

IMPERATIVO

puede

GERUNDIO

pudiendo

SUBJUNTIVO

<i>Presente</i>	<i>Pretérito imperfecto</i>
pueda	podiera/se
puedas	podieras/ses
pueda	podiera/se
puedan	podiéramos/semos
	podierais/seis
	podieran/sen

PONER**INDICATIVO**

<i>Presente</i>	<i>Pretérito indefinido</i>
pongo	puse
	pusiste
<i>Futuro</i>	puso
pondré	pusimos
pondrás	pusisteis
pondrá	pusieron
pondremos	
pondréis	
pondrán	

Condicional

pondría
pondrías
pondría
pondríamos
pondríais
pondrían

IMPERATIVO

pon

PARTICIPIO

puesto

SUBJUNTIVO

<i>Presente</i>	<i>Pretérito imperfecto</i>
ponga	pusiera/se
pongas	pusieras/ses
ponga	pusiera/se
pongamos	pusiéramos/semos
pongáis	pusierais/seis
pongan	pusieran/sen

TRAER**INDICATIVO***Presente*

traigo

Pretérito indefinido

traje

trajiste

trajo

trajimos

trajisteis

trajeron

SUBJUNTIVO*Presente*

traiga

traigas

traiga

traigamos

traigáis

traigan

Pretérito imperfecto

trajera/se

trajeras/ses

trajera/se

trajéramos/semos

trajerais/seis

trajeran/sen

GERUNDIO

trayendo

VALER**INDICATIVO***Presente*

valgo

Condicional

valdría

valdrías

valdría

Futuro

valdríamos

valdré

valdríais

valdrás

valdrían

valdrá

valdremos

valdréis

valdrán

SUBJUNTIVO*Presente*

valga

valgas

valga

valgamos

valgáis

valgan

IMPERATIVO

vale o val

Mòdul comú

Lectura de la imatge

Àmbit de la Comunicació

6

9 788439 359074

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar i Família
Direcció General de Formació d'Adults

G₂ R₁ A₁ D₂ U₁ Ì₁ S₁

ARA EN SECUNDÀRIA